

პილარ 3
წლიური
ანგარიში

2025

სარჩევი

1. მოკლე შეჯამება.....	2
1.1. შესავალი	2
1.2. მენეჯმენტის განცხადება.....	2
1.3. საზედამხედველო სიახლენი.....	2
2. მფლობელობა და ჯგუფის სტრუქტურა.....	4
2.1. ბაზისბანკის და ჯგუფის შესახებ.....	4
2.2. სტრატეგიული ჩარჩო და რისკებთან შესაბამისობა.....	6
2.3. მფლობელობის სტრუქტურა.....	9
2.4. ჯგუფის სტრუქტურა.....	13
3. კორპორაციული მმართველობა	15
3.1. მმართველობის მიმოხილვა.....	15
3.2. მმართველობის სტრუქტურა	16
3.3. აქციონერთა საერთო კრება.....	17
3.4. სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები.....	18
3.5. დირექტორატი	28
3.6. მმართველობის სხვა ასპექტები	38
4. რისკების მართვა და რისკების სტრატეგია.....	44
4.1. რისკების მართვის ჩარჩო	44
4.2. რისკების მართვის სტრუქტურა ბაზისბანკში.....	46
4.3. რისკის სტრატეგია.....	55
4.4. რისკის აპეტიტი.....	58
5. ბაზელი 3-ის საზედამხედველო მოთხოვნები.....	90
5.1. რეგულაციური ჩარჩო	90
5.2. სს ბაზისბანკის საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები	92
5.3. ბაზელ 3-ის დამატებითი მოთხოვნები.....	97
6. გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხების მიმოხილვა	98
7. მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (MSME) კლიენტების გენდერული ჭრილი	98
8. ანაზღაურების პოლიტიკა	99

1. მოკლე შეჯამება

1.1. შესავალი

სს „ბაზისბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“ ან „BB“) 2025 წლის პილარ 3-ის წლიური ანგარიში მომზადებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის 2017 წლის 22 მაისის №92/04 ბრძანების („კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის“), ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის მიერ დადგენილი ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებისა და ევროკავშირის 575/2013 დირექტივით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად.

1.2. მენეჯმენტის განცხადება

- დირექტორატი ადასტურებს, რომ წინამდებარე ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია ზუსტია და არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.
- ანგარიში დამტკიცებულია აუდიტის კომიტეტის მიერ 2026 წლის 17 მარტს, საქართველოს ეროვნული ბანკის 2017 წლის 22 მაისის №92/04 ბრძანების („კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის“) მოთხოვნების შესაბამისად.
- თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული, ამ ანგარიშში წარმოდგენილი ყველა მონაცემი და ინფორმაცია ასახულია საქართველოს საბანკო რეგულატორის, ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ დადგენილი ანგარიშგების სტანდარტების მიხედვით.
- რეგულაცია არ ავალდებულებს ბანკებს პილარ 3-ის ანგარიშისა და თანდართული განმარტებითი ინფორმაციის აუდიტს.
- ანგარიში მომზადებულია სს „ბაზისბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შეთანხმებული და დამტკიცებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვითა და შესაბამისობით..

1.3. საზედამხედველო სიახლენი

საქართველოს ეროვნული ბანკი აგრძელებს მარეგულირებელი ჩარჩოს დახვეწას, რისი ორმაგი მიზანიცაა მდგრადი საკრედიტო ზრდისა და ბაზრის სტაბილურობის ხელშეწყობა, ამავდროულად, გაზრდილი გლობალური გაურკვევლობის პირობებში მყარი პრუდენციული პოზიციის შენარჩუნება. წლის განმავლობაში მარეგულირებელი გარემოს ძირითადი ცვლილებები უმთავრესად ფოკუსირებული იყო იპოთეკური დაკრედიტების პირობებზე, უცხოური ვალუტით სესხების რისკის პროფილსა და საქართველოს სტრუქტურული დედოლარიზაციის დღის წესრიგის განხორციელების გაგრძელებაზე.

დედოლარიზაციის დონისძიებები: 2025 წლის მაისში ფინანსური სტაბილურობის კომიტეტის გადაწყვეტილებით, უცხოურ ვალუტაში არაჰეჯირებული სესხების გაცემის ლიმიტი 500,000-დან 700,000 ლარამდე გაიზარდა, რაც ძალაში 2025 წლის აგვისტოდან შევიდა. ეს ცვლილება ემსახურება უფრო ფართო მიზანს — შეიზღუდოს უცხოურ ვალუტაში სესხების გაცემა იმ კლიენტებისთვის, რომლებსაც არ აქვთ ბუნებრივი შემოსავალი უცხოურ ვალუტაში ან შესაბამისი ჰეჯირების უნარი, ხოლო მეტი მოქნილობა მიეცეს მაღალშემოსავლიან და ფინანსურად უფრო მდგრად მსესხებლებს.

აღნიშნული ცვლილება თანხვედრაშია საზედამხედველო პოლიტიკის გრძელვადიან მიმართულებასთან, რომელიც მიზნად ისახავს დროთა განმავლობაში დოლარიზაციის შემცირებას, უფრო სტაბილური საკრედიტო ხარისხის მხარდაჭერასა და ეკონომიკის მოწყვლადობის შემცირებას გაცვლითი კურსის მერყეობის მიმართ, განსაკუთრებით საცალო პორტფელში.

ეს კორექტირებები განხორციელდა ისეთ მარეგულირებელ გარემოში, სადაც სებ-ი ფინანსებზე პასუხისმგებლიანი წვდომის შენარჩუნების პარალელურად აგრძელებს ბალანსის შენარჩუნებას ფინანსური სტაბილურობის ინტერესებსა და რეალური ეკონომიკის მხარდაჭერის აუცილებლობას შორის.

იპოთეკური სესხების რეგულაცია: საცხოვრებელი უძრავი ქონების ბაზარზე მდგრადი აქტივობის მხარდასაჭერად, სებ-მა გადახედა ფიზიკურ პირებზე ეროვნულ ვალუტაში გაცემული იპოთეკური

სესხებისთვის სესხის უზრუნველყოფის ღირებულებასთან ფარდობის (LTV) მაქსიმალურ კოეფიციენტს. კერძოდ, საცხოვრებელი ქონებით უზრუნველყოფილი, ლარში გაცემული სესხების მაქსიმალური LTV კოეფიციენტი 5 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და 90%-ს მიაღწია.

ეს მარეგულირებელი კორექტირება არსებული მაკროპრუდენციული ინსტრუმენტების მეშვეობით რისკების გონივრული კონტროლის შენარჩუნების პარალელურად მიზნად ისახავს მსესხებელთა დაფინანსების პირობების შემსუბუქებას და საცხოვრებელზე მოთხოვნის მხარდაჭერას. ბაზრის პერსპექტივიდან, გაზრდილი LTV ზღვარი აუმჯობესებს იპოთეკური სესხების ხელმისაწვდომობას, განსაკუთრებით იმ შინამეურნეოებისთვის, რომლებსაც შეზღუდული აქვთ საწყისი დანაზოგები, და ხელს უწყობს კრედიტის ხელმისაწვდომობას ისეთ გარემოში, სადაც საცხოვრებელი უძრავი ქონების ფასები და სამშენებლო აქტივობა კვლავ მაღალ ნიშნულზეა.

გარდა ამისა, სებ-მა დამატებით დააკორექტირა LTV ლიმიტი იმ მსესხებლებისთვის, რომელთა შემოსავალი საქართველოს ფარგლებს გარეთ გენერირდება. ამ სეგმენტისთვის ზღვარი 10 პროცენტული პუნქტით, 70%-დან 80%-მდე გაიზარდა, რითაც უცხოური შემოსავლის მქონე მსესხებლებისთვის გაუმჯობესდა იპოთეკურ დაფინანსებაზე წვდომა.

აღნიშნული ცვლილება ასახავს ამ კლიენტთა სეგმენტის მზარდ აქტუალობას საქართველოს საცხოვრებელი უძრავი ქონების ბაზრისთვის და შესაძლოა ხელი შეუწყოს ბაზრის უფრო ფართო ლიკვიდურობასა და უცხოური სახსრების შემოღინებას. ამავდროულად, ეს ხაზს უსვამს ამ ჯგუფის გადახდისუნარიანობისა და რისკის მახასიათებლების ფრთხილად მონიტორინგის მნიშვნელობას, უცხოეთში დასაქმებიდან მიღებულ შემოსავლებთან დაკავშირებული პოტენციური მერყეობისა და გარე ეკონომიკური შოკების გათვალისწინებით.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა: ცვლილებები შევიდა „ფინანსური ორგანიზაციების მიერ მომსახურების გაწევისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის წესში“. ცვლილებების თანახმად, სხვა ფინანსური ორგანიზაციიდან სესხის/კრედიტის სრული ან ნაწილობრივი რეფინანსირების შემთხვევაში, იმ ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის, რომელთა ჯამური ვალდებულებები არ აღემატება ორ მილიონ ლარს, წინსწრებით დაფარვის მაქსიმალური საკომისიო 2%-დან 0.5%-მდე შემცირდება.

გარდა ამისა, ცვლილებებით დაწესდა წინსწრებით დაფარვის საკომისიოს ზედა ზღვარი ისეთ დოკუმენტურ ოპერაციებზე, როგორიცაა: აკრედიტივი, დოკუმენტური ინკასო, საბანკო გარანტია, აქცეპტები და ა.შ. ეს ზღვარი განისაზღვრა 2%-ით, რითაც დარეგულირდა ის სფერო, სადაც პრაქტიკაში უფრო მაღალი საკომისიოები გამოიყენებოდა. შედეგად, ეს ცვლილებები კიდევ უფრო უწყობს ხელს კონკურენტული გარემოს გაძლიერებას, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის სტანდარტების ამაღლებასთან ერთად.

მწვანე, სოციალური, მდგრადი და მდგრადობასთან დაკავშირებული ობლიგაციის სტატუსის მინიჭება, შენარჩუნება და გაუქმება: მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს განვითარებისა და გაძლიერების მიზნით, 2025 წლის მესამე კვარტალში, სებ-მა კაპიტალის ბაზრის მონაწილეებისთვის მიიღო ახალი რეგულაცია – „მწვანე, სოციალური, მდგრადი და მდგრადობასთან დაკავშირებული ობლიგაციის სტატუსის მინიჭების, შენარჩუნებისა და გაუქმების წესი“. მისი მიზანია კაპიტალის ბაზარზე მდგრადობაზე ორიენტირებული ობლიგაციების საჯარო ემისიისთვის მკაფიო წესების დადგენა, რაც, თავის მხრივ, წახალისებს კომპანიების გამჭვირვალობას და მათ ეკოლოგიურ, სოციალურ და სხვა მდგრადი განვითარების მიზნებს.

საგადახდო სისტემები: ეროვნული ბანკი წარმატებით გადავიდა SWIFT-ის ISO 20022 საერთაშორისო სტანდარტებზე, რითაც გაუმჯობესდა საქართველოს საბანკო სისტემის ინფრასტრუქტურა და მისი საოპერაციო ეფექტურობა.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა (AML): საქართველოს საბანკო სექტორი კვლავაც ერთგულად ასრულებს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) შესაბამის რეგულაციებსა და დიდი ბრიტანეთის, აშშ-ისა და ევროკავშირის მიერ დაწესებულ სანქციებს.

2. მფლობელობა და ჯგუფის სტრუქტურა

2.1. ბაზისბანკის და ჯგუფის შესახებ

სს „ბაზისბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნებულია და ოპერირებს საქართველოში. ბანკი სტრუქტურირებულია, როგორც სააქციო საზოგადოება, რომელიც დაარსდა 1993 წელს საქართველოს კანონმდებლობისა და რეგულაციების სრული დაცვით.

ბაზისბანკი არის ფინანსური ჯგუფის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც მოიცავს სს „ბაზისბანკს“, შპს „ბაზის ასეტ მენეჯმენტ ჰოლდინგს“, სს „BB ლიზინგს“ და სს „BB დაზღვევას“ (ერთობლივად მოიხსენიება როგორც „BB ჯგუფი“ ან „ჯგუფი“).

უახლესი მონაცემებით, ბაზისბანკი პოზიციონირებს როგორც სიდიდით მეოთხე ფინანსური ინსტიტუტი საქართველოში. ბანკი ფლობს 38 ფილიალს, ასაქმებს დაახლოებით 900 თანამშრომელს და ემსახურება 200 ათასამდე მომხმარებელს. 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ჯამურმა აქტივებმა 4.87 მილიარდი ლარი შეადგინა, რაც ბაზრის 4.53%-ს წარმოადგენს.

ბანკის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საბანკო და ფინანსური მომსახურების შეთავაზებას როგორც ბიზნესს, ისე საცალო (ინდივიდუალური) კლიენტებისთვის. გარდა ამისა, თავისი შვილობილი კომპანიების მეშვეობით, ბანკი უზრუნველყოფს სალიზინგო და სადაზღვევო მომსახურებას. დამატებითი დეტალური ინფორმაციისთვის, გთხოვთ, იხილოთ ქვეგანყოფილება – „შვილობილი კომპანიები“.

ბანკის ისტორია

1993 | დაფუძნება და საწყისი ეტაპის განვითარება

ბაზისბანკი 1993 წელს დაფუძნდა. დაარსების დღიდან, ბანკის განვითარებას განაპირობებდა ფინანსური მართვისადმი დისციპლინირებული მიდგომა, გონივრული რისკების აღება და კაპიტალის შენარჩუნებაზე ფოკუსირება. საქართველოს ეკონომიკური ტრანზიციის ადრეულ წლებში, ბანკმა პრიორიტეტად აქცია სტაბილურობა, გამჭვირვალე გადაწყვეტილებების მიღება და მდგრადი საოპერაციო მოდელის ეტაპობრივი განვითარება.

2000-იანი წლების დასაწყისი | ინსტიტუციური გაძლიერება

2000-იანი წლების დასაწყისში ბანკი დამფუძნებელთა მიერ მართული სტრუქტურიდან უფრო ფორმალიზებულ ინსტიტუციურ მოდელზე გადავიდა. ამ ეტაპს ახასიათებდა უფრო მკაფიო სტრატეგიული ჩარჩოს მიღება, ძირითადი საბანკო (Core) სისტემების დანერგვა და შიდა პროცესების გაძლიერება. ბანკმა ასევე დაიწყო ურთიერთობების დამყარება საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან და თავისი ანგარიშგებისა და მართვის პრაქტიკის ფართო ბაზრის სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა.

2008 | EBRD-ის წილობრივი მონაწილეობა

2008 წელს ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკმა (EBRD) ბანკის კაპიტალში 15%-იანი წილი შეიძინა. ეს წარმოადგენდა მნიშვნელოვან ეტაპს ბანკის ინსტიტუციურ განვითარებაში და ხელი შეუწყო კორპორატიული მართვის, პოლიტიკისა და საოპერაციო სტანდარტების შემდგომ სრულყოფას საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად.

2012 | აქციონერთა ცვლილება და ზრდის ფაზა

2012 წელს „ჰეალინგ ჯგუფმა“ ბანკის აქციების 90% შეიძინა, მოგვიანებით კი თავისი წილი 92%-მდე გაზარდა. ამ ტრანზაქციამ გააძლიერა ბანკის კაპიტალის ბაზა და ხელი შეუწყო ზრდის მომდევნო ფაზას. მომდევნო წლებში ბანკმა გააფართოვა თავისი წარმომადგენლობა ბაზარზე, ამავდროულად კი შეინარჩუნა ფოკუსი მომგებიანობაზე, საბალანსო დისციპლინასა და რისკების მართვაზე.

2017 | BB ჯგუფის ჩამოყალიბება

2017 წელს ბანკმა თავისი ბიზნესმოდელი „BB დაზღვევისა“ და „BB ლიზინგის“ დაფუძნებით გააფართოვა. ამ მოვლენამ საფუძველი ჩაუყარა უფრო ფართო ჯგუფური სტრუქტურის ჩამოყალიბებას და ხელი შეუწყო საბანკო, სალიზინგო და სადაზღვევო მომსახურების მიმართულებით უფრო დივერსიფიცირებული პროდუქტების შეთავაზებას.

2022 | „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ პორტფელის შეძენა

2022 წელს ბაზისბანკმა დაასრულა „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ შერჩეული საცალო და ბიზნესპორტფელის შეძენა, მათ შორის 787 მილიონი ლარის მოცულობის საკრედიტო პორტფელისა და 665 მილიონი ლარის სადეპოზიტო პორტფელის. ამ ტრანზაქციამ მნიშვნელოვნად გააფართოვა ბანკის მომხმარებელთა ბაზა და ოპერაციების მასშტაბი, ხელი შეუწყო უნივერსალურ საბანკო მოდელზე გადასვლას და გააძლიერა მისი პოზიციები საქართველოს საბანკო სექტორში.

2023–2025 | საოპერაციო მოდელისა და ინფრასტრუქტურის ტრანსფორმაცია

2023–2025 წლებში ბანკი ფოკუსირებული იყო გაფართოებული ფრენჩაიზის ინტეგრაციაზე, საოპერაციო მოდელის გაძლიერებასა და მხარდამჭერი ინფრასტრუქტურის განახლებაზე.

განვითარების ძირითადი მიმართულებები მოიცავდა მუშაობის მოქნილი (Agile) მეთოდების დანერგვას ძირითად ბიზნესხაზებში, ტექნოლოგიური პლატფორმების მოდერნიზებასა და მომსახურების მიწოდების შესაძლებლობების შემდგომ სრულყოფას. ეს ცვლილებები მიზნად ისახავდა მასშტაბურობის, საოპერაციო ეფექტურობისა და უფრო ფართო, დივერსიფიცირებული მომხმარებელთა ბაზის ეფექტური მართვის მხარდაჭერას.

2025 წლის ბოლოსთვის ჯგუფის კონსოლიდირებულმა აქტივებმა 4.87 მილიარდ ლარს მიაღწია, მთლიანმა საკრედიტო პორტფელმა 3.32 მილიარდი ლარი შეადგინა, ხოლო კლიენტთა დეპოზიტებმა — 3.45 მილიარდი ლარი, რაც ასახავს დაკრედიტებისა და დაფინანსების საქმიანობის უწყვეტ ზრდას.

2025 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის ჯგუფმა გამოაცხადა 122.4 მილიონი ლარის წმინდა მოგება, ამავედროულად შეინარჩუნა მყარი კაპიტალისა და ლიკვიდურობის პოზიციები.

2.2. სტრატეგიული ჩარჩო და რისკებთან შესაბამისობა

2.2.1 სტრატეგიული მიმოხილვა

ბაზისბანკის სტრატეგია ფოკუსირებულია მდგრადი ზრდის უზრუნველყოფაზე, მომგებიანობის გაძლიერებასა და საქართველოში მედეგ უნივერსალურ საბანკო ინსტიტუტად პოზიციონირების განმტკიცებაზე. ბანკის სტრატეგიული ჩარჩო მხარს უჭერს გრძელვადიანი ღირებულების შექმნას ძირითადი ბიზნესსეგმენტების დისციპლინირებული გაფართოების, უწყვეტი ციფრული ტრანსფორმაციისა და ინსტიტუციურ შესაძლებლობებში მიმდინარე ინვესტიციების გზით.

აღნიშნული ჩარჩო მჭიდროდ არის ინტეგრირებული ბანკის კაპიტალის დაგეგმვისა და რისკების მართვის პროცესებთან, რაც უზრუნველყოფს სტრატეგიული ინიციატივების სრულ შესაბამისობას რისკის აპეტიტის განაცხადთან (RAS), კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესსა (ICAAP) და საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ დადგენილ პრუდენციულ მოთხოვნებთან. ეს ინტეგრირებული მიდგომა უზრუნველყოფს ზრდის მიზნების მიღწევას მკაცრად განსაზღვრული კაპიტალის, ლიკვიდურობისა და რისკის პარამეტრების ფარგლებში, რაც, თავის მხრივ, იცავს ბანკის ფინანსურ სტაბილურობასა და ინსტიტუციურ მედეგობას.

2.2.2 სტრატეგიული საყრდენები

ბაზისბანკის სტრატეგიული გზამკვლევი აგებულია ოთხ ურთიერთგამაძლიერებელ საყრდენზე, რომლებიც მიზნად ისახავს ბანკის კონკურენტული პოზიციის გაუმჯობესებას მყარი კაპიტალის დისციპლინისა და რისკების გათვალისწინებით კორექტირებული მაჩვენებლების შენარჩუნების პარალელურად:

- **ბაზრის წილის ზრდა და მდგრადი მომგებიანობა:** ბანკი ფოკუსირებულია დაბალანსებულ გაფართოებაზე კორპორატიულ, მცირე და საშუალო ბიზნესის (SME) და საცალო სეგმენტებში, რასაც მხარს უჭერს პროდუქტების მიზნობრივი განვითარება, კლიენტებთან ურთიერთობების გაძლიერება და ჯვარედინი გაყიდვების შესაძლებლობების გაუმჯობესება. ეს ზრდა იმართება ანდერრაიტიზმის გონივრული სტანდარტებითა და პორტფელის დივერსიფიკაციის პრინციპებით, რაც უზრუნველყოფს აქტივების ხარისხის სიმყარესა და საკრედიტო რისკის კონცენტრაციების ეფექტურ მართვას.
- **ციფრული აქსელერაცია:** ციფრული ტრანსფორმაცია კვლავ ძირითადი სტრატეგიული პრიორიტეტია, რაც უზრუნველყოფს მასშტაბირებად ზრდას, მომხმარებელთა გამოცდილების გაუმჯობესებასა და საოპერაციო მოქნილობას. ბანკი აგრძელებს მომხმარებელთა ციფრული გზის დახვეწას, დისტანციური მომსახურების შესაძლებლობების გაფართოებასა და საკუთარი ციფრული ინფრასტრუქტურის გაძლიერებას, რასაც ზურგს უმაგრებს საოპერაციო და კიბერრისკების მართვის ყოვლისმომცველი ჩარჩოები.
- **გაზრდილი ეფექტურობა:** ბაზისბანკი აგრძელებს საოპერაციო ეფექტურობის გაუმჯობესებას პროცესების ოპტიმიზაციის, ავტომატიზაციისა და ეფექტიანობის მართვის სრულყოფის გზით. აღნიშნული ინიციატივები მხარს უჭერს ხარჯების მდგრად დისციპლინას, აძლიერებს კაპიტალის შიდა გენერირებას და აუმჯობესებს ბანკის უნარს, გაუმკლავდეს პოტენციურ ეკონომიკურ თუ საბაზრო რყევებს.
- **მომხმარებელთა საუკეთესო გამოცდილება:** ბანკი ინარჩუნებს ურთიერთობებზე დაფუძნებულ მყარ მიდგომას, რომელიც ფოკუსირებულია სანდო, გამჭვირვალე და მაღალი ხარისხის ფინანსური მომსახურების მიწოდებაზე.

2.2.3 საშუალოვადიანი სტრატეგიული პრიორიტეტები Priorities (2026 და შემდეგ)

ბანკის სტრატეგიული საყრდენები აისახება მკაფიო საშუალოვადიან პრიორიტეტებში, რაც მხარს უჭერს ბიზნესის მდგრად გაფართოებას, კაპიტალის გონივრული განაწილებისა და რისკების მართვის დისციპლინის შენარჩუნების პარალელურად.

სტრატეგიული პრიორიტეტი	განხორციელების ძირითადი ინიციატივები	რისკებთან, კაპიტალსა და ლიკვიდურობასთან შესაბამისობა (პილარ 3-ის გავლენა)"
პროდუქტების კომპლექსი და შემოსავლების დივერსიფიკაცია	• მიზნობრივი პროდუქტების გაფართოება მცირე და საშუალო ბიზნესის (SME), კორპორატიული და საცალო მომხმარებლებისთვის • ფასდადების ჩარჩოებისა და ლოიალობის პროგრამების გაუმჯობესება • ტრანზაქციებზე დაფუძნებული საკომისიო შემოსავლების ნაკადების უწყვეტი განვითარება • ციფრული ხელმოწერის პლატფორმების სრული ინტეგრაცია	ხელს უწყობს შემოსავლების დივერსიფიკაციას, ამცირებს საპროცენტო შემოსავალზე დამოკიდებულებას და არბილებს საბანკო წიგნში საპროცენტო განაკვეთის რისკს (IRRBB).
ციფრული და ოპერაციული ტრანსფორმაცია	• დისტანციური საბანკო ინფრასტრუქტურის მუდმივი განვითარება • შიდა ოპერაციული პროცესების ავტომატიზაცია	აუმჯობესებს საოპერაციო მედეგობას ხელით დამუშავების რისკის შემცირებისა და შიდა კონტროლის მექანიზმების გაუმჯობესების გზით. აძლიერებს კიბერრისკების მართვასა და მონაცემთა მთლიანობას, რაც უზრუნველყოფს სანდო მარეგულირებელ ანგარიშგებასა და რისკების ეფექტურ მონიტორინგს.
ოპერაციული ეფექტიანობა და მუშაობის დისციპლინა	• ხარჯების სტრუქტურების და კაპიტალის განაწილების მოდულების ოპტიმიზაცია • ეფექტიანობის მართვის შესაბამისობაში მოყვანა გრძელვადიანი ღირებულების შექმნასთან • შიდა გადაწყვეტილებების მიღების პროცესების გაზრდილი ავტომატიზაცია	აუმჯობესებს კაპიტალის შიდა გენერირებას გაზრდილი მომგებიანობისა და საოპერაციო ეფექტურობის მეშვეობით, რაც მხარს უჭერს ძირითადი პირველადი კაპიტალისა (CET1) და მთლიანი კაპიტალის ბუფერების მდგრად ზრდას. აძლიერებს რისკების გათვალისწინებით კორექტირებული მაჩვენებლების დისციპლინას ბიზნესერთეულებში.
ინსტიტუციური სიძლიერე და კორპორაციული მართვა	• უწყვეტი ინვესტიციები ორგანიზაციულ და საოპერაციო ინფრასტრუქტურაში • კორპორატიული მართვის ჩარჩოებისა და შიდა კონტროლის მექანიზმების გაძლიერება • გამჭვირვალობისა და ინსტიტუციური სანდოობის ამაღლება,	აძლიერებს კორპორატიული მართვის ეფექტურობასა და ზედამხედველობას, მხარს უჭერს დაცვის სამი ხაზის მოდელს. ზრდის ინსტიტუციურ მედეგობას და ამცირებს საოპერაციო, შესაბამისობისა და რეპუტაციულ რისკებს. ხელს უწყობს გრძელვადიან ფინანსურ სტაბილურობას.

2.2.4 ინსტიტუციური ხელშეწყობი ფაქტორები და სტრატეგიის აღსრულება

ბაზისბანკის სტრატეგიის აღსრულებას მხარს უჭერს ჩამოყალიბებული ინსტიტუციური შესაძლებლობები, მათ შორის კორპორატიული მართვის ჩარჩო, ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა, მონაცემთა არქიტექტურა, ორგანიზაციული სტრუქტურა და დივერსიფიცირებულ დაფინანსების წყაროებზე წვდომა. აღნიშნული შესაძლებლობები, რომლებიც ბანკის ბიზნესმოდელისა და სტრატეგიის აღსრულების საფუძველს წარმოადგენს, ასევე უზრუნველყოფს რისკების ეფექტურ მართვას, კაპიტალის ადეკვატურობასა და ლიკვიდურობის მედეგობას, რაც განაპირობებს სრულ შესაბამისობას რისკის აპეტიტის განაცხადთან (RAS), კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესსა (ICAAP) და საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ მოთხოვნებთან.

კორპორატიული მართვის ჩარჩო და რისკების ზედამხედველობა

ბანკი ინარჩუნებს მართვის ყოვლისმომცველ სტრუქტურას, რომელიც უზრუნველყოფს სტრატეგიის აღსრულებისა და რისკების მართვის ეფექტურ ზედამხედველობას. სამეთვალყურეო საბჭო, საბჭოს კომიტეტები და დირექტორატი უზრუნველყოფენ სტრატეგიულ მიმართულებასა და ზედამხედველობას, ხოლო მენეჯმენტის სპეციალიზებული კომიტეტები, მათ შორის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO), ზედამხედველობას უწევენ კაპიტალის ადეკვატურობას, ლიკვიდურობის რისკსა და ბალანსის სტრუქტურას.

მართვის ეს ჩარჩო უზრუნველყოფს სტრატეგიული გადაწყვეტილებების, ზრდის ინიციატივებისა და კაპიტალის განაწილების შესაბამისობას ბანკის რისკის აპეტიტთან, რისკების შიდა ლიმიტებთან და კაპიტალისა და ლიკვიდურობის მარეგულირებელ მოთხოვნებთან.

ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა და ციფრული შესაძლებლობები

ბაზისბანკის საკუთარი ტექნოლოგიური პლატფორმა და ციფრული ინფრასტრუქტურა მხარს უჭერს ბიზნესის მასშტაბირებად ზრდას, ამავდროულად აძლიერებს საოპერაციო მედეგობასა და შიდა კონტროლის ეფექტურობას. ბანკის ტექნოლოგიური არქიტექტურა უზრუნველყოფს ტრანზაქციების საიმედო დამუშავებას, ციფრული სერვისების უსაფრთხო მიწოდებას და საოპერაციო და კიბერრისკების ეფექტურ მონიტორინგს.

აღნიშნული შესაძლებლობები ასევე უწყობს ხელს რისკების ზუსტ შეფასებას, მარეგულირებელ ანგარიშგებასა და პრუდენციულ მოთხოვნებთან შესაბამისობას, რითაც წვლილი შეაქვს ბანკის საერთო ინსტიტუციურ სტაბილურობაში.

მონაცემთა არქიტექტურა და რისკების მართვის შესაძლებლობები

ბანკი ინარჩუნებს მონაცემთა მართვისა და ანგარიშგების მყარ ჩარჩოს, რომელიც მხარს უჭერს რისკების იდენტიფიცირებას, შეფასებას, მონიტორინგსა და მარეგულირებელ ანგარიშგებას. საიმედო და დროული მონაცემები შესაძლებელს ხდის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობისა და საოპერაციო რისკების ეფექტურ მართვას და, ამავდროულად, ხელს უწყობს კაპიტალის დაგეგმვასა და რისკების შიდა შეფასების პროცესებს, მათ შორის ICAAP-ს.

მონაცემებზე დაფუძნებული ეს მიდგომა ზრდის გამჭვირვალობას, ხელს უწყობს ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებას და აძლიერებს ბანკის უნარს, მოახდინოს რეაგირება ცვალებად საბაზრო და ეკონომიკურ პირობებზე.

ორგანიზაციული შესაძლებლობები და რისკის კულტურა

ბაზისბანკის გამოცდილი მენეჯმენტის გუნდი და კვალიფიციური პროფესიონალი კადრები მხარს უჭერენ სტრატეგიული და რისკების მართვის მიზნების ეფექტურ განხორციელებას. მკაფიოდ განსაზღვრული როლები და პასუხისმგებლობები, რომლებსაც ზურგს უმაგრებს შიდა კონტროლის სისტემები და დაცვის სამი ხაზის ჩარჩო, უზრუნველყოფს ანგარიშვალდებულებასა და რისკების დისციპლინირებულ აღებას ყველა ბიზნესსაქმიანობაში.

ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურა და ეფექტიანობის მართვის სისტემები უზრუნველყოფს მდგრად ზრდას რისკებისა და კაპიტალის გონივრული მართვის პრაქტიკის შენარჩუნების პარალელურად.

კაპიტალისა და ლიკვიდურობის მართვის ჩარჩო

ბანკი ინარჩუნებს კაპიტალისა და ლიკვიდურობის მყარ პოზიციებს, სადაც მარეგულირებელი კაპიტალის კოეფიციენტები (ძირითადი პირველადი კაპიტალი/CET1, პირველადი კაპიტალი/Tier 1 და მთლიანი კაპიტალი) და ლიკვიდურობის კოეფიციენტები (ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი/LCR და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი/NSFR) მუდმივად ნარჩუნდება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებზე მაღლა. სტრატეგიული დაგეგმვა მჭიდროდ არის ინტეგრირებული კაპიტალისა და ლიკვიდურობის მართვასთან ICAAP-ისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვის შიდა პროცესების მეშვეობით.

აღნიშნული ჩარჩო უზრუნველყოფს ბანკის მიერ საკმარისი ფინანსური რესურსების შენარჩუნებას ბიზნესის ზრდის მხარდასაჭერად, სტრუქტურულ სცენარებში პოტენციური ზარალის შთანთქმისა და მარეგულირებლების, ინვესტირებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეების ნდობის შესანარჩუნებლად.

2.3. მფლობელობის სტრუქტურა

2025 და 2024 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის უშუალო მშობელ კომპანიას წარმოადგენდა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში რეგისტრირებული „Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co Ltd“.

აქციონერები	მფლობელობაში არსებული წილის %31 დეკემბრის მდგომარეობით	
	2025	2024
Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co Ltd	91.694%	91.891%
ბ-ნი მი ზაიკი	6.131%	6.144%
სხვა მცირე წილის მფლობელები*	2.175%	1.965%

*სხვა უმცირესობის აქციონერებს წარმოადგენენ დირექტორატის წევრები. მათი ანაზღაურების ნაწილი კონვერტირდება ბანკის აქციებში

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბაზისბანკის“ საბოლოო ბენეფიციარები, რომლებიც ფლობდნენ 5%-ზე მეტ წილს, იყვნენ:

- ბ-ნი მი ზაიკი (Mi Zaiqi) (რომელიც პირდაპირ და ირიბად ფლობს აქციების 51.061%-ს);
- ჯოუ იუეი (Zou Yiwei), რომელიც სახელმწიფო საწარმოების მეშვეობით ირიბად ფლობდა აქციების 46.764%-ს და რომელსაც, როგორც დირექტორს, უკავია უმაღლესი ადმინისტრაციული თანამდებობა და პასუხისმგებელია სინძიან-უიღურის ავტონომიური რეგიონის სახალხო მთავრობის სახელმწიფო აქტივების ზედამხედველობისა და მართვის კომისიის („Xinjiang SASAC“) საერთო მართვასა და ოპერაციებზე.

Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co., Ltd.-ის მფლობელობისა და კონტროლის სტრუქტურა

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co., Ltd.-ის (სარეგისტრაციო ნომერი: 91650000299934675M) მფლობელობისა და კონტროლის სტრუქტურა შემდეგნაირია:

- Xinjiang Shangwu Assets Operation Co., Ltd. (სარეგისტრაციო ნომერი: 91650106MAE4FE4CXN) ფლობს მფლობელობის წილის 51%-ს.
- Hualing Group Investment Holding (Xinjiang) Co. (სარეგისტრაციო ნომერი: 91650000MA784P4Y0E) ფლობს მფლობელობის წილის 26.7272%-ს.
- მი ზაიკი (Mi Zaiqi) (პირადი ნომრები: 01192005128/650102198402180012) ფლობს მფლობელობის წილის 22.2728%-ს.

სახელმწიფოს მფლობელობის ჯაჭვი

Xinjiang Shangwu Assets Operation Co., Ltd.-ს 100%-ით ფლობს და აკონტროლებს Xinjiang Commercial Logistics (Group) Co., Ltd. (სარეგისტრაციო ნომერი: 91650000MACHQC359), რომელსაც, თავის მხრივ, საბოლოოდ 100%-ით ფლობს და აკონტროლებს Xinjiang SASAC (ლიცენზიის/სერტიფიკატის ნომერი: 11650000766826383U).

ბ-ნი მი ზაიჰი (Mi Zaiqi) – ეფექტური მფლობელობა სს „ბაზისბანკში“

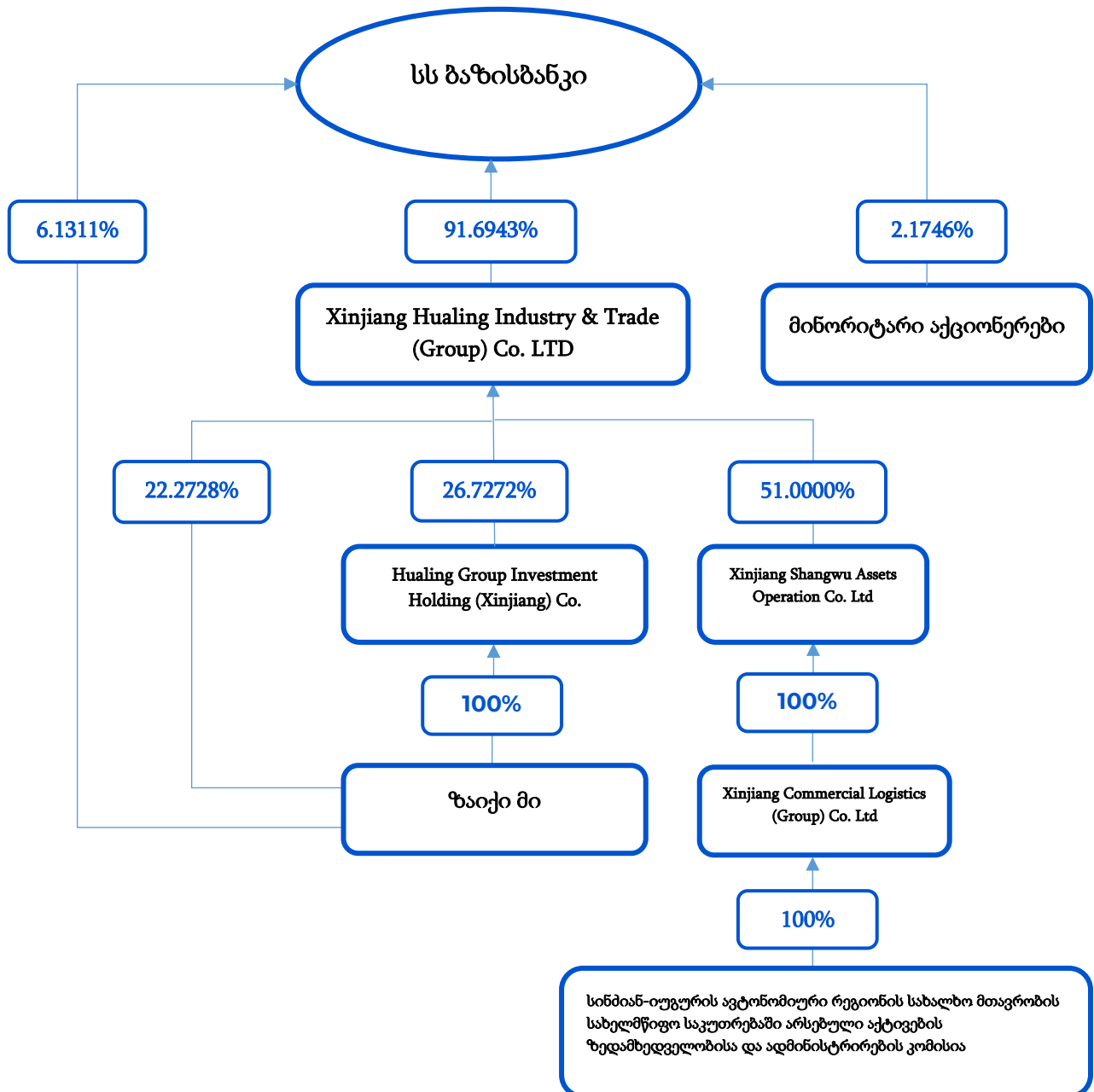
Hualing Group Investment Holding (Xinjiang) Co., Ltd.-ს 100%-ით ფლობს და აკონტროლებს ბ-ნი მი ზაიჰი (Mi Zaiqi). შესაბამისად, 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბ-ნი მი ზაიჰი (პირადი ნომრები: 01192005128 / 650102198402180012) სს „ბაზისბანკში“ ფლობს დაახლოებით 51.061%-იან ჯამურ ეფექტურ წილს, რაც მოიცავს როგორც პირდაპირ, ისე ირიბ მფლობელობას, კერძოდ:

- მფლობელობის პირდაპირ წილს 6.131%-ის ოდენობით, და
- მფლობელობის ირიბ წილს დაახლოებით 44.930%-ის ოდენობით დაკავშირებული კომპანიების, მათ შორის Hualing Group Investment Holding (Xinjiang) Co., Ltd.-ის (სარეგისტრაციო ნომერი: 91650000MA784P4Y0E) მეშვეობით, რომელიც სრულად წარმოადგენს ბ-ნი მი ზაიჰის საკუთრებას.

მიუხედავად იმისა, რომ ბ-ნი მი ზაიჰი წარმოადგენს მნიშვნელოვანი წილის მფლობელ უმცირესობის აქციონერსა და გავლენიან დაინტერესებულ მხარეს, საბოლოო კონტროლს Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co., Ltd.-ზე ახორციელებს Xinjiang SASAC.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბოლოო ბენეფიციარები, რომლებიც ფლობდნენ 5%-ზე მეტ წილს, იყვნენ ბ-ნი მი ზაიჰი (რომელიც პირდაპირ და ირიბად ფლობდა აქციების 56.266%-ს) და მი ენჰუა (Mi Enhua) (აქციების 41.752%-ით) Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co Ltd.-ის მეშვეობით.

სს „ბაზისბანკის“ განახლებული სააქციო სტრუქტურა

განხორციელებული ცვლილების შემდგომ, საბოლოო ბენეფიციარი მესაკუთრე ზაიქი მი ფლობს სს „ბაზისბანკის“ აქციების 51.06%-ს.

აქციონერთა მფლობელობის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია PE1-BBS-QQ-20251231 დანართის მე-6 ცხრილში.

ინფორმაცია აქციონერების შესახებ

ბანკის უმრავლესობის აქციონერი, Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co., Ltd. (შემდგომში „ჰუალინგ ჯგუფი“), არის დიდი, დივერსიფიცირებული კერძო საწარმოო ჯგუფი, რომლის სათავე ოფისი მდებარეობს სინძიანში, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში. 1988 წელს დაარსებული „ჰუალინგ ჯგუფი“ განვითარდა და ჩამოყალიბდა მულტისექტორულ კონგლომერატად, რომელიც 40-ზე მეტ შვილობილ კომპანიას აერთიანებს.

ჯგუფი ოპერირებს ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში, მათ შორის უძრავი ქონების განვითარებისა და კომერციული ქონების მართვის, სასაქონლო ბაზრების (საბითუმო და საცალო ვაჭრობის), ლოგისტიკისა და მიწოდების ჯაჭვის მომსახურების, ასევე ფინანსურ და კომერციულ საწარმოებში ინვესტირების მიმართულებით. მისი ბიზნესმოდელი ორიენტირებულია საერთაშორისო ვაჭრობის ხელშეწყობაზე, მიწოდების ჯაჭვის ინფრასტრუქტურის გაძლიერებასა და რეგიონებს შორის ეკონომიკური კავშირების მხარდაჭერაზე.

2007 წელს საქართველოს ბაზარზე შემოსვლის შემდეგ, „ჰუალინგ ჯგუფი“ ქვეყნის ერთ-ერთი უმსხვილესი კერძო ინვესტორი გახდა. მისმა მნიშვნელოვანმა ინვესტიციებმა უძრავი ქონების, სავაჭრო ინფრასტრუქტურისა და ფინანსური სერვისების სფეროებში 550 მილიონ აშშ დოლარს გადააჭარბა. ჯგუფი კვლავაც ერთგულია „ბაზისბანკის“ ქოლგის ქვეშ მძლავრი ფინანსური ინსტიტუტის განვითარების მიზნისა, რა დროსაც განსაკუთრებულ აქცენტს აკეთებს ბიზნესფრენჩაიზის წინსვლასა და ბაზარზე ლიდერობის მოპოვებაზე.

ჯგუფის გრძელვადიანი ინვესტიცია „ბაზისბანკში“ ასახავს მის სტრატეგიულ მზაობას ფინანსური ინფრასტრუქტურის გაძლიერების, საერთაშორისო ვაჭრობის მხარდაჭერისა და ბანკის ინსტიტუციური შესაძლებლობებისა და საბაზრო პოზიციის გაუმჯობესების კუთხით.

2.4. ჯგუფის სტრუქტურა

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „ბაზისბანკის“ ქოლგის ქვეშ სამი შვილობილი კომპანია ოპერირებდა: სს „BB დაზღვევა“, სს „BB ლიზინგი“ და შპს „ბაზის ასეტ მენეჯმენტ ჰოლდინგი“ (BAMH).

ათასი ლარი		2025	
სახელი	მთავარი საქმიანობა	ინვესტიცია	მფლობელობა %
შპს BAM ჰოლდინგი	აქტივების მართვა	3,797	100%
სს BB დაზღვევა	დაზღვევა	6,000	100%
სს BB ლიზინგი	ლიზინგი	18,000	100%
მთლიანი ინვესტირება			
კაპიტალში		27,797	

BB დაზღვევა

„BB დაზღვევა“ წარმოადგენს „BB ჯგუფის“ მთავარ პარტნიორს ბანკაშურანის (საბანკო დაზღვევის) მიმართულებით. „BB დაზღვევა“ ემსახურება ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს და უზრუნველყოფს სადაზღვევო პროდუქტების ფართო სპექტრს, რომელიც მოიცავს ავტომობილის, ქონების, სიცოცხლისა და სამოგზაურო დაზღვევას, ასევე კორპორატიულ პაკეტებს.

„BB დაზღვევის“ მომსახურება ხელმისაწვდომია ყველა იმ ქალაქსა და რეგიონში, სადაც „ბაზისბანკი“ თავისი ფილიალებით არის წარმოდგენილი.

კომპანიის მმართველი ორგანო:

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე – ზაიქი მი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი – დავით ცაავა

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი – ხვეი ლი

სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი – ზაზა რობაქიძე

დირექტორატი:

გენერალური დირექტორი – კონსტანტინე სულამანიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე – ლევან პიტიურიშვილი (საოპერაციო დირექტორი /COO)

გენერალური დირექტორის მოადგილე – შოთა სვანაძე (რისკების მართვის დირექტორი /CRO)

გენერალური დირექტორის მოადგილე – ვანო ბაღოშვილი (ფინანსური დირექტორი /CFO)

„BB დაზღვევა“ მომხმარებელს სთავაზობს მრავალფეროვან პროდუქტებს როგორც საცალო, ისე კორპორატიულ სეგმენტში და უზრუნველყოფს ავტომობილის, ქონების, სასესხო სიცოცხლისა და სხვადასხვა ტიპის კორპორატიულ სადაზღვევო პაკეტებს, როგორიცაა: ტვირთის დაზღვევა, ბიზნესის შეფერხების დაზღვევა, მესამე პირის წინაშე ზოგადი სამოქალაქო პასუხისმგებლობის დაზღვევა, ბანკირების კომპლექსური დაზღვევა (Bankers Blanket Bond) და საავიაციო ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების დაზღვევა.

BB ლიზინგი

„ბაზისბანკი ჯგუფის“ წევრი „BB ლიზინგი“ ფიზიკურ პირებსა და სხვადასხვა სექტორში მოღვაწე ბიზნესებს სთავაზობს ლიზინგის კომპლექსურ გადაწყვეტილებებსა და საკონსულტაციო მომსახურებას. კლიენტებს მიეწოდებათ მაღალი ხარისხის პროდუქტები და სერვისები, რასაც თან ერთვის გაფართოებული საკონსულტაციო შესაძლებლობები და მაღალ დონეზე ავტომატიზებული პროცესები.

კომპანიის მმართველი ორგანო:

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე – ზაიქი მი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი – დავით ცაავა

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი – ხვეი ლი

დირექტორატი:

გენერალური დირექტორი – კონსტანტინე სულამანიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე – ლია ასლანიკაშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე – მალხაზ ხარჩილავა

შპს „ბაზის ასეტ მენეჯმენტ ჰოლდინგი“ დაარსდა 2012 წელს; იგი წარმოადგენს ბანკის შვილობილ კომპანიას ქონების მართვის მიმართულებით. შვილობილი კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს უძრავი ქონების განვითარებას, რეალიზაციას, ლიზინგსა და გაქირავებას.

დირექტორატი:

გენერალური დირექტორი – ლევან გარდაფხაძე

3. კორპორაციული მმართველობა

3.1. მმართველობის მიმოხილვა

ეფექტური კორპორაციული მართვა, მაღალი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ჩვენი კორპორაციული იდენტობის განუყოფელი ნაწილია. ჩვენ ვაღდებულებას ვიღებთ, შევინარჩუნოთ უმაღლესი დონის კორპორაციული მართვის ჩარჩო, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) კორპორაციული მართვის კოდექსთან, საერთაშორისო სტანდარტებსა და საუკეთესო პრაქტიკასთან. აღნიშნული ჩარჩო საფუძვლად უდევს გადაწყვეტილებების ეფექტურ მიღებას, აბალანსებს რისკებსა და ანგარიშვალდებულებას მკაფიო და თანმიმდევრული როლებისა და პასუხისმგებლობების მეშვეობით და განსაკუთრებულ აქცენტს აკეთებს მართვის გამჭვირვალე სტრუქტურაზე, რომელიც უზრუნველყოფს ღირებულებაზე ორიენტირებულ მენეჯმენტსა და მყარ შიდა კონტროლს.

თავად სებ-ის კორპორაციული მართვის კოდექსი ეფუძნება საერთაშორისო სტანდარტებსა და საუკეთესო პრაქტიკას, როგორიცაა ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის პრინციპები, ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2013 წლის 26 ივნისის 2013/36/EU დირექტივა, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) კორპორაციული მართვის პრინციპები და გაერთიანებული სამეფოს კორპორაციული მართვის კოდექსი.

აქციონერთათვის მეტი ღირებულების შექმნისკენ სწრაფვის პროცესში, „ბაზისბანკი“ განაგრძობს თავისი საქმიანობის წარმართვას კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტებით, რასაც ჩვენ მდგრადი კორპორაციული წარმატების აუცილებელ საფუძვლად განვიხილავთ, განსაკუთრებით განვითარებადი საბაზრო ეკონომიკის პირობებში. ჩვენ მზად ვართ, ჩვენს ყველა ოპერაციაში დავიცვათ კარგი კორპორაციული მართვის პრინციპები, რაც აქციონერების, მომხმარებლების, ბიზნესპარტნიორების, თანამშრომლებისა და ფინანსური ბაზრების მხრიდან ჩვენ მიმართ არსებული საზოგადოებრივი ნდობისა და რწმენის საფუძველს წარმოადგენს და ჩვენი უწყვეტი გრძელვადიანი წარმატების მთავარი წინაპირობაა.

ზემოაღნიშნული რეგულაციების პრინციპების შესაბამისად, ბანკმა ჩამოაყალიბა კორპორაციული მართვის სტრუქტურა, რომელიც შეესაბამება ბანკისა და მისი ჯგუფის ზომას, კომპლექსურობას, ორგანიზაციულ სტრუქტურას, ეკონომიკურ მნიშვნელობას, რისკის პროფილსა და ბიზნესმოდელს.

3.2. მმართველობის სტრუქტურა

„ბაზისბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) მართვის სტრუქტურა ადგენს ფორმალურ ჩარჩოს, რომელიც ღირეპტორატს ბანკის სტრატეგიისა და მიზნების განხორციელების საშუალებას აძლევს, ღირეპტორებსა და აქციონერებს შორის ურთიერთობების მართვის პარალელურად. ბანკმა დანერგა პოლიტიკებისა და სისტემების ყოვლისმომცველი ერთობლიობა, რათა უზრუნველყოს მისი სტრატეგიული მიზნების მხარდაჭერა ზედამხედველობისა და კონტროლის ეფექტური ჩარჩოს მეშვეობით.

„ბაზისბანკის“ კორპორაციული მართვის სტრუქტურა აერთიანებს სამ დამოუკიდებელ ორგანოს:

- აქციონერთა საერთო კრება
- სამეთვალყურეო საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭოს დონის კომიტეტები
- ღირეპტორატი და ღირეპტორატის დონის კომიტეტები

3.3. აქციონერთა საერთო კრება

ბანკის აქციონერი არის ნებისმიერი იურიდიული ან ფიზიკური პირი, რომელიც რეგისტრირებულია ბანკის აქციონერთა რეესტრში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

აქციონერებს უფლება აქვთ მონაწილეობა მიიღონ და ხმა მისცენ აქციონერთა საერთო კრებაზე, მიიღონ დივიდენდები მათი წილის პროპორციულად, გამოიყენონ უპირატესი შესყიდვის უფლება ახლად გამოშვებულ აქციებზე, ჰქონდეთ წვდომა ინფორმაციასა და გარკვეულ კორპორაციულ დოკუმენტებზე და მიიღონ სალიკვიდაციო კვოტა ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში.

აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ მთლიანი აქციების 5%-ს ან მეტს, ენიჭებათ დამატებითი უფლებები, მათ შორის, სპეციალური აუდიტის მოთხოვნის, საერთო კრების დღის წესრიგში საკითხების ინიცირებისა და კანონმდებლობის შესაბამისად კრების მოწვევის უფლება.

აქციონერებს ასევე ეკისრებათ კანონმდებლობითა და ბანკის წესდებით დადგენილი ვალდებულებები, მათ შორის, აქციებისთვის შენატანების განხორციელება და შეტყობინებისა და თანხმობის შესახებ მოქმედი მოთხოვნების დაცვა.

აქციონერთა უფლებები ძირითადად რეგულირდება ბანკის წესდებით, რომელიც განსაზღვრავს აქციონერის სტატუსსა და რეგისტრაციას, საერთო კრების მოწვევისა და ჩატარების პროცედურებს, ხმის უფლებასა და დივიდენდების განაწილებას, უპირატესი შესყიდვის უფლებასა და აქციების გადაცემის წესებს, ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობას, უმცირესობის აქციონერთა უფლებებს და აქციონერთა ვალდებულებებს. აღნიშნული საკითხები დამატებით გამყარებულია შიდა რეგულაციებით, მათ შორის საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პროცედურებით, ასევე საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობითა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელი მოთხოვნებით.

აქციონერთა საერთო კრება წარმოადგენს ბანკის უმაღლეს მმართველ ორგანოს. აქციონერები თავიანთ უფლებებს ახორციელებენ საერთო კრებაში მონაწილეობით, სამეთვალყურეო საბჭოში თავიანთი წარმომადგენლების დანიშნით და უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე ხმის მიცემით, საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების შესაბამისად.

საერთო კრებას აქვს უფლებამოსილება მიიღოს ყველაზე მნიშვნელოვანი კორპორაციული გადაწყვეტილებები: ბანკის წესდების დამტკიცება, აქციების გამოშვება, მოგების განაწილება, ბანკის კაპიტალში ცვლილებების შეტანა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნა ან გათავისუფლება.

აქციონერთა საერთო კრებაზე ერთი ჩვეულებრივი აქცია მის მფლობელს ანიჭებს ერთი ხმის უფლებას. წლიური საერთო კრება (AGM) ტარდება წელიწადში ერთხელ, წინა წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებიდან არაუგვიანეს სამი თვისა. რიგგარეშე საერთო კრება შეიძლება მოწვეულ იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის, დირექტორატის ან ბანკის კაპიტალის სულ მცირე 5%-ის მფლობელი აქციონერების მოთხოვნით.

2026 წლის წლიურ საერთო კრებას მოიწვევს ბანკის დირექტორატი კანონით დადგენილი პროცედურების მკაცრი დაცვით, მათ შორის, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ერთიან ელექტრონულ პორტალზე და ბანკის ოფიციალურ ვებგვერდზე www.bb.ge გამოქვეყნების გზით.

აქციონერთა საერთო კრება განიხილავს და გადაწყვეტილებებს იღებს შემდეგ საკითხებზე:

- ა) ბანკის წესდებაში ცვლილებების შეტანა და წესდების ახალი რედაქციის დამტკიცება;
- ბ) ბანკის სადამფუძნებლო შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანა;
- გ) ბანკის რეორგანიზაცია;
- დ) ბანკის ლიკვიდაცია, ლიკვიდატორის დანიშვნა და შუალედური და საბოლოო სალიკვიდაციო ბალანსების დამტკიცება;

ე) ბანკის მიერ საკუთარი აქციების გამოსყიდვა;

ვ) ინვესტირებულ კაპიტალში ცვლილებების შეტანა;

ზ) სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობის, მისი წევრების რაოდენობის განსაზღვრა, მათი არჩევა და ვადამდე გამოწვევა, ასევე მათი ანაზღაურებისა და კომპენსაციის სტრუქტურის განსაზღვრა;

თ) ბანკის აუდიტორული დასკვნის (ანგარიშის) დამტკიცება და გარე აუდიტორის შერჩევა;

ი) ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება და დივიდენდების განაწილება;

კ) საერთო კრების პროცედურების განსაზღვრა და ხმის დამთვლელი კომისიის არჩევა;

ლ) ბანკის მმართველი ორგანოებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სასამართლო დავებში (სამართალწარმოებაში) მონაწილეობა, მათ შორის, ასეთი პროცესებისთვის წარმომადგენლის დანიშვნა;

მ) ბანკის მიერ ქონების შეძენა, გასხვისება, გაცვლა (მათ შორის, ურთიერთდაკავშირებული ტრანზაქციები) ან სხვაგვარად დატვირთვა, რომლის ღირებულებაც აღემატება ბანკის მთლიანი აქტივების საბალანსო ღირებულების ნახევარს, გარდა ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის ფარგლებში განხორციელებული ტრანზაქციებისა;

ნ) აქციების რაოდენობის, მათი ნომინალური ღირებულების, კლასებისა და მათთან დაკავშირებული უფლებების განსაზღვრა.

აქციონერთა საერთო კრება ასევე უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილებები სხვა საკითხებზეც, როგორც ეს გათვალისწინებულია წესდებითა და მოქმედი კანონმდებლობით.

3.4. სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები

სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები და პასუხისმგებლობები

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის საქმიანობის საერთო ზედამხედველობასა და სტრატეგიულ მიმართულებაზე. მისი ძირითადი როლები და მოვალეობები მოიცავს მმართველი ორგანოს საქმიანობის ზედამხედველობასა და კონტროლს, ბანკის სტრატეგიისა და რისკების მართვის ჩარჩოს შესრულების კონტროლს და მოქმედ იურიდიულ და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას.

სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს და იწვევს (ათავისუფლებს) დირექტორატის წევრებს, შესაბამის შემთხვევებში განსაზღვრავს მათ ანაზღაურებას და აფასებს მათ საქმიანობას. იგი განიხილავს და ამტკიცებს ძირითად შიდა პოლიტიკებსა და პროცედურებს, მათ შორის რისკების მართვასთან, შიდა კონტროლთან, შესაბამისობასა და კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებს.

სამეთვალყურეო საბჭო ასევე ზედამხედველობს ფინანსური ანგარიშგების პროცესებს, თანამშრომლობს შიდა და გარე აუდიტორებთან, უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას და იცავს აქციონერებისა და მთლიანად ბანკის ინტერესებს. გარდა ამისა, იგი ასრულებს წესდებითა და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებულ სხვა ფუნქციებს.

ბანკის წესდების შესაბამისად, უშუალოდ სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებული გადაწყვეტილებები მოიცავს:

- ბანკის საერთო სტრატეგიის, ბიზნესგეგმისა და რისკისადმი ტოლერანტობის (რისკის მადის) ჩარჩოს დამტკიცებას;
- ძირითადი შიდა პოლიტიკების დამტკიცებას (მათ შორის, რისკების მართვის, შიდა კონტროლის, შესაბამისობის, ანაზღაურებისა და მართვის პოლიტიკები);
- დირექტორატის წევრების დანიშვნასა და გათავისუფლებას;

- შიდა კონტროლის სისტემისა და რისკების მართვის ჩარჩოს ეფექტურობის ზედამხედველობას;
- წლიური ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცებასა და საერთო კრებისთვის წარდგენას;
- მნიშვნელოვანი ტრანზაქციების ან რისკ-პოზიციების დამტკიცებას, რომლებიც აღემატება წესდებით ან შიდა პოლიტიკებით განსაზღვრულ ზღვრებს;
- საბჭოს კომიტეტების შექმნასა და მათი მანდატების დამტკიცებას;
- ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის პოლიტიკის დამტკიცებას, ასევე იმ ტრანზაქციებზე გადაწყვეტილებების მიღებას, რომლებიც აღემატება ბანკის დირექტორატისთვის დადგენილ ლიმიტებს.

აღნიშნული საკითხები ფუნდამენტური მნიშვნელობისაა ბანკის მართვის ჩარჩოსთვის, რისკის პროფილისა და გრძელვადიანი მდგრადობისთვის და, შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს უშუალო კომპეტენციაშია.

სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა**ჯან ძუნი****სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე**

დაინიშნა: 2012

ეროვნება: ჩინელი

განათლება

ტიანძინის უნივერსიტეტის ბიზნესის
ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხი

კარიერა

ჯან ძუნს აქვს 30 წელზე მეტი წლის გამოცდილება, რომლის დროსაც აღმასრულებელი თანამდებობები ეკავა ჩინურ ბანკებში, მათ შორის იყო 7 წლიანი აღმასრულებელი ზედამხედველობის როლი ჩინეთის სახალხო ბანკში; 5 წელი იმუშავა ურუმჩის Chengxin საკრედიტო კავშირის დირექტორის მოადგილედ, ასევე ჰქონდა 12 წლიანი კარიერა Urumqi City კომერციულ ბანკში, იყო გაყიდვების დეპარტამენტის გენერალური მენეჯერი, HR დირექტორი და გამგეობის თავმჯდომარის თანამემწე.

ეკავა დირექტორის მოადგილის თანამდებობა ჰუალინგ ჯგუფის ფინანსურ და უცხოურ ინვესტიციებში. 2012 წელს გახდა ბაზისბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი თავმჯდომარე, ხოლო 2015 წელს საბჭოს თავმჯდომარე.

ჟუ ნინგი**სამეთვალყურეო საბჭოს ვიცე-თავმჯდომარე**

კომიტეტის წევრობა: აუდიტის კომიტეტის წევრი

დაინიშნა: 2012

ეროვნება: ჩინელი

განათლება

ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხი

მიიღო აშშ-ის ფუქუას ბიზნესსკოლაში, მაგისტრის ხარისხი ინჟინერიაში ვირჯინიის პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში მიიღო, ბაკალავრის ხარისხი - ჩინეთის მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების უნივერსიტეტში.

კარიერა

ჟუ ნინგმა კარიერა დაიწყო უფროსი ფინანსური ანალიტიკოსის თანამდებობით Ford Motor კომპანიაში. ის გადავიდა J.P. Morgan Hong Kong-ში, საინვესტიციო საბანკო განყოფილების თანამშრომლად. 2004 წელს იგი გახდა ABN AMRO Bank-ის ვიცე პრეზიდენტი, რომელიც ხელმძღვანელობდა სტრატეგიული განვითარების დეპარტამენტს.

ჰუალინგ ჯგუფის მიერ ბაზისბანკის შესყიდვისას მიწვეული იყო მრჩეველად, ხოლო 2015 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ.

ზაზა რობაქიძე

სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი

კომიტეტის წევრობა: აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე, რისკების კომიტეტის წევრი

დაინიშნა: 2018

ეროვნება: ქართველი

განათლება

მიენიჭა მაგისტრის ხარისხი ეკონომიკაში.

კარიერა

საბანკო საქმის ექსპერტმა ზაზა რობაქიძემ, რომელსაც სექტორში 25 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს, 2018 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თანამდებობა დაიკავა. 2012 წლიდან მუშაობდა ბაზისბანკის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ.

მრავალი წლის განმავლობაში ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა ცენტრალური ბანკის ზედამხედველობის სფეროში, ეკონომისტიდან სამეთვალყურეო დეპარტამენტის უფროსამდე.

ნინო ოხანაშვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი

კომიტეტის წევრობა: რისკების კომიტეტის თავმჯდომარე, აუდიტის კომიტეტის წევრი

დაინიშნა: 2023

ეროვნება: ქართველი

განათლება

მაგისტრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში მენეჯმენტის ევროპულ სკოლაში (ESM Tbilisi) მიიღო; საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების მაგისტრის ხარისხი თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიენიჭა.

კარიერა

1999-2000 წლებში მუშაობდა საქართველოს ბანკში. 2000-2008 წლებში ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა თიბისი ბანკში, მათ შორის ფილიალის დირექტორისა და ადამიანური რესურსების განყოფილების უფროსის თანამდებობები. 2021-2022 წლებში ნინო ოხანაშვილი თეგეტა ჰოლდინგში ადამიანური რესურსების მთავარი ოფიცერი და თეგეტას აკადემიის დირექტორი იყო. სხვადასხვა წლებში იგი იყო ISB საერთაშორისო ბიზნესის სკოლის დამფუძნებელი და აღმასრულებელი დირექტორი და Insource Recruitment and Advisory-ის დამფუძნებელი პარტნიორი. 2008 წლიდან დამოუკიდებელი კონსულტანტი ნინო ოხანაშვილი ახორციელებს ორგანიზაციული განვითარებისა და HRM საკონსულტაციო პროექტებს და კვლევით სამუშაოს.

მია მი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

კომიტეტის წევრობა: რისკების კომიტეტის წევრი

დაინიშნა: 2018

ეროვნება: ჩინელი

განათლება

ბაკალავრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში ლოს ანჯელესის სამხრეთ კალიფორნიის უნივერსიტეტში მიიღო.

კარიერა

ჰუალინგ ჯგუფის საერთაშორისო სპეციალური ეკონომიკური ზონის საერთაშორისო განვითარების დირექტორი საქართველოში. იგი აქტიურად მონაწილეობდა ბაზისბანკის შესყიდვის პროცესში 2012 წელს.

2015-2017 წლებში იკავებდა სხვადასხვა პოზიციებს ბაზისბანკის ძირითად განყოფილებებში, ანალიზებდა საკრედიტო პორტფელს, კომუნიკაციაში იყო ჩინელ კორპორატიულ და საცალო კლიენტებთან, ასევე ბანკების აქციონერებთან.

სამეთვალყურეო საბჭოს დონის კომიტეტების ფუნქციები და პასუხისმგებლობები

სამეთვალყურეო საბჭომ შექმნა სამეთვალყურეო საბჭოს დონის ორი კომიტეტი — აუდიტის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი, რომლებსაც დაუდელეგირა პასუხისმგებლობის კონკრეტული სფეროები. აღნიშნული კომიტეტები ხელს უწყობენ ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებას და რეგულარულად წარუდგენენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს.

კომიტეტებს შეუზღუდავი წვდომა აქვთ ბანკის მენეჯმენტზე, შიდა ინფორმაციასა და დოკუმენტაციაზე, რომელიც უკავშირდება კომიტეტის კომპეტენციაში შემავალ ნებისმიერ საკითხს. ისინი ინარჩუნებენ

უფლებას, დამოუკიდებლად მოიწვიონ გარე კონსულტანტები იურიდიულ, ტექნიკურ, საბუღალტრო, ფინანსურ, რისკების მართვის ან სხვა საკითხებზე რჩევის მისაღებად.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე შექმნილ დამოუკიდებელ საკონტროლო ფუნქციას, რომელიც მხარს უჭერს სამეთვალყურეო საბჭოს ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის პროცესების უწყუარობისა და სანდოობის მონიტორინგში. აუდიტის კომიტეტი კომპლექტდება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, რომელთაგან სამი წევრიდან ორი დამოუკიდებელია. იგი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.

კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია:

- შიდა და გარე აუდიტორებთან ურთიერთობაზე, შიდა და გარე აუდიტის მასშტაბისა და ფარგლების განსაზღვრაზე;
- ბანკის შიდა და გარე აუდიტორების რეკომენდაციების ზედამხედველობაზე;
- წლიური კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური (დამოუკიდებელი) ფინანსური/არაფინანსური ანგარიშგებების განხილვაზე;
- ბანკის აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების ხარისხის ზედამხედველობასა და მონიტორინგზე;
- რისკების მართვის ჩარჩოსთან შესაბამისობისა და შიდა კონტროლისა და პროცესების ეფექტურობის უზრუნველყოფაზე;

წლის განმავლობაში აუდიტის კომიტეტის სხდომა რვაჯერ გაიმართა.

რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტი წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე შექმნილ დამოუკიდებელ საკონტროლო ფუნქციას, რომელიც მხარს უჭერს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგში. კომიტეტი იქმნება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, რომელთაგან სამი წევრიდან ორი დამოუკიდებელია.

კომიტეტი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი.

რისკების კომიტეტი პასუხისმგებელია:

- ბანკის რისკების მართვის ჩარჩოსა და ფუნქციების ზედამხედველობაზე;
- რისკების სტრატეგიებისა და პოლიტიკების ზედამხედველობაზე მათი ეფექტური განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით;
- ბანკის რისკის პროფილის, ლიმიტებისა და საერთო რისკის კულტურის შეფასებასა და ზედამხედველობაზე;
- მარეგულირებელ მოთხოვნებთან და შიდა და გარე რეგულაციებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე;
- შვილობილი კომპანიების რისკების მართვის ფუნქციების, რისკების მართვის ჩარჩოსა და შიდა კონტროლის სისტემების ზედამხედველობაზე.

წლის განმავლობაში რისკების კომიტეტის სხდომა ხუთჯერ გაიმართა.

სამეთვალყურეო საბჭოს დონის კომიტეტების შემადგენლობა

აუდიტის კომიტეტი

ზაზა რობაქიძე – კომიტეტის თავმჯდომარე (დამოუკიდებელი)

ნინო ოხანაშვილი – წევრი (დამოუკიდებელი)

ჟუ ნინგი – წევრი

რისკების კომიტეტი

ნინო ოხანაშვილი – კომიტეტის თავმჯდომარე (დამოუკიდებელი)

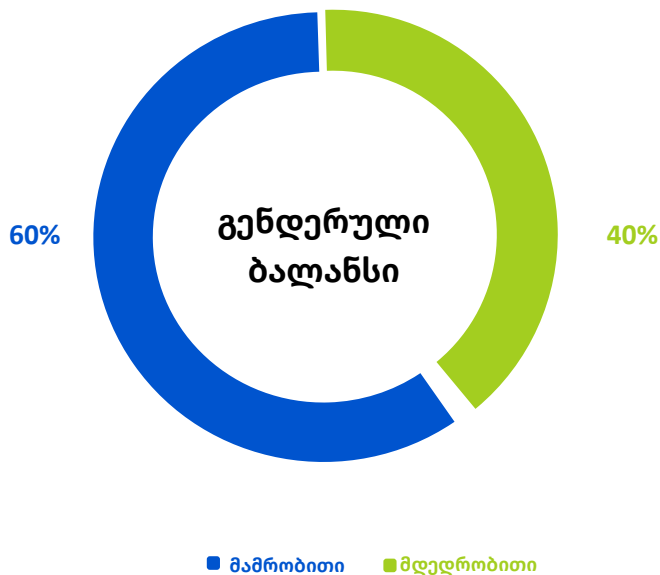
ზაზა რობაქიძე – წევრი (დამოუკიდებელი)

მია მი – წევრი

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მრავალფეროვნანია ასაკის, სქესის, ეროვნების, გამოცდილებისა და კომპეტენციის თვალსაზრისით. წევრებს შეაქვთ თავისი წვლილი საბჭოს ფუნქციონირებაში კომპლექსურ საკითხებზე მათი განსხვავებული შეხედულებებისა და რჩევების მეშვეობით. ბანკს მიაჩნია, რომ ეს მრავალფეროვნება უზრუნველყოფს დაბალანსებულ ექსპერტიზასა და შეხედულებებს საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე და მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს გადაწყვეტილებების ხარისხს.

საბჭოში ქალთა წარმადგენლობა ამჟამად 40-ია%.

დამოუკიდებელი წევრები საკვანძო როლს ასრულებენ საბჭოს დონის კომიტეტებში, უზრუნველყოფენ რა გარე გამოცდილებასა და ობიექტურობას ინტერესთა კონფლიქტის ეფექტურად თავიდან ასაცილებლად. ქალბატონი ნინო ოხანაშვილი და ბატონი ზაზა რობაქიძე ამჟამად სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრების პოზიციას იკავებენ.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ვალდებული არიან იმოქმედონ დამოუკიდებლად და ობიექტურად, ბანკის მენეჯმენტის, მსხვილი აქციონერების ან სხვა ისეთი მხარეების გავლენის გარეშე, რომლებმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნან მათ მიუკერძოებელ გადაწყვეტილებებს. დამოუკიდებლობა ფასდება ისეთი ურთიერთობების ან გარემოებების არარსებობის საფუძველზე, რომლებმაც შეიძლება წარმოშვას ინტერესთა კონფლიქტი, მათ შორის:

- მჭიდრო პირადი ან ოჯახური კავშირები ბანკის ხელმძღვანელ პირებთან ან მნიშვნელოვან აქციონერებთან;
- მნიშვნელოვანი ბიზნესურთიერთობები ბანკთან, მის ჯგუფში შემავალ კომპანიებთან ან მსხვილ აქციონერებთან უახლოეს წარსულში.

დამოუკიდებელი წევრები ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ განაცხადონ ნებისმიერი სიტუაციის შესახებ, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მათ დამოუკიდებლობაზე. დამოუკიდებლობა უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებები მიიღება ბანკისა და მისი ყველა დაინტერესებული მხარის საუკეთესო ინტერესების გათვალისწინებით. დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი წყდება საბჭოში მათი პირველი დანიშნვიდან ცხრა წლის შემდეგ.

ამჟამად, დამოუკიდებელი წევრები შეადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს არანაკლებ ერთ მესამედს, მაგრამ არანაკლებ ორ წევრს.

სამეთვალყურეო საბჭოს ბალანსის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭოს ბალანსი ფასდება მისი წევრების მრავალფეროვნების, კომპეტენციის, გამოცდილებისა და დამოუკიდებლობის თვალსაზრისით. საბჭოს წევრები იკრიბებიან რეგულარულ სხდომებზე ისეთი ძირითადი საკითხების განსახილველად, როგორიცაა ორგანიზაციის სტრატეგია, საქმიანობის შედეგები, რისკების მართვა და შესაბამისობა. საბჭოს თავმჯდომარე, წევრებთან და მენეჯმენტთან ერთად, განსაზღვრავს დღის წესრიგს, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ყველა შესაბამისი საკითხის განხილვა.

სხდომების მიმდინარეობისას, წევრები აქტიურად ერთვებიან ღია დისკუსიებში, აფიქსირებენ თავიანთ მოსაზრებებს, სვამენ კითხვებს და აზიარებენ თავიანთ ხედვას პროფესიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. ეს თანამშრომლობითი პროცესი უზრუნველყოფს გადაწყვეტილებების მიღებას მრავალმხრივი პერსპექტივების გათვალისწინებით, რაც ასახავს ბალანსს ოპერაციულ ცოდნას, სტრატეგიულ ზედამხედველობას, რისკების ცნობიერებასა და დამოუკიდებელ განსჯას შორის.

საბჭოს შემადგენლობა - განსხვავებული წარმომავლობის, ასაკობრივი ჯგუფების, ეროვნების, სქესისა და პროფესიული გამოცდილების მქონე წევრებით - დამოუკიდებელი წევრების არსებობასთან ერთად, უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურ ფუნქციონირებას და ინარჩუნებს დაბალანსებულ მიდგომას ბანკის საქმიანობის ზედამხედველობისა და ყველა დაინტერესებული მხარის ინტერესების დაცვის პროცესში.

წევრთა დასწრება საბჭოსა და კომიტეტის სხდომებზე

როგორც წესი, ყველა წევრი რეგულარულად ესწრება სამეთვალყურეო საბჭოსა და მისი კომიტეტების სხდომებს. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში დასწრების მაჩვენებელი სტაბილურად მაღალი იყო, რაც მოწმობს სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში ძლიერ ჩართულობასა და აქტიურ მონაწილეობას, განსაკუთრებით იმ საკითხებში, რომლებიც შეესაბამება წევრთა შესაბამის კომპეტენციასა და პროფესიულ კვალიფიკაციას.

სამეთვალყურეო საბჭოს 2025 წლის დღის წესრიგი

2025 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭომ შეასრულა დატვირთული და ყოვლისმომცველი დღის წესრიგი, რომლის ფარგლებშიც განიხილა კრიტიკული საკითხები ბანკის მართვის, ოპერაციული საქმიანობის, რისკების მართვისა და სტრატეგიული მიმართულების შესახებ.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, სამეთვალყურეო საბჭო შეიკრიბა 29-ჯერ გადაწყვეტილებების მისაღებად და 40 სხვადასხვა საკითხის განსახილველად, მათ შორის გაიმართა ორი ფიზიკური შეხვედრა საქართველოში.

მსგავს საკითხებზე დისკუსიებისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, იმ შემთხვევებში, როდესაც გამოვლინდა პოტენციური ინტერესთა კონფლიქტი დღის წესრიგის კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით,

შესაბამისმა საბჭოს წევრმა თავი შეიკავა როგორც განხილვის, ისე შემდგომი გადაწყვეტილების მიღების პროცესისგან.

სამეთვალყურეო საბჭოს ძირითადი ყურადღების ცენტრში 2025 წელს მოექცა რამდენიმე მიმართულება, მათ შორის რისკების მართვის პოლიტიკები:

თემა

სტრატეგია და ბიუჯეტი

- 2025 წლის სტრატეგიის და ბიუჯეტის დამტკიცება;
- კომერციული ბანკის კაპიტალში წილის სტრატეგიული შეძენა;

ფინანსური საკითხები

- 2024 წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება;
- BB ჯგუფის ფინანსური მაჩვენებლების განხილვა: 2024 წლის სრული წლის შედეგები და 2025 წლის პირველი ნახევრის შუალედური შედეგები;

კაპიტალი და დაფინანსება

- მე-2 რიგის (Tier 2) კაპიტალში ჩასართავად დასაშვები სუბორდინირებული ვალის ინსტრუმენტებისთვის დამატებითი ლიმიტების დამტკიცება;
- სტრატეგიული დაფინანსების ხაზების დამტკიცება;
- მნიშვნელოვანი სასესხო და ვაჭრობის დაფინანსების ხელშეკრულებების რატიფიცირება;

კორპორაციული მმართველობა

- სამეთვალყურეო საბჭოსა და საბჭოს დონის კომიტეტების წლიური თვითშეფასება;
- სამეთვალყურეო საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს დონის კომიტეტების კოლექტიური შესაბამისობის შეფასება;
- აუდიტისა და რისკების კომიტეტების წლიური და ნახევარწლიური ანგარიშების განხილვა;
- შიდა აუდიტის ბიუჯეტისა და სამუშაო გეგმის დამტკიცება;
- სხვადასხვა პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ტრანზაქციების (გარიგებების) რატიფიცირება;

პოლიტიკების განხილვა

- ჯგუფის ფინანსური დანამაულის წინააღმდეგ ბრძოლის (AFC) პოლიტიკის დამტკიცება;
- ფინანსურ დანამაულთან მიმართებით ჯგუფის რისკისადმი ტოლერანტობის (რისკის მადის) განაცხადის დამტკიცება;
- საკრედიტო პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობის პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;

პოზიციების დამტკიცება

- ღირებულებების მანდატის გაგრძელება;

თემა

ანაზღაურება

- მატერიალური რისკის ამღები პირებისთვის (MRT) შესრულების ძირითადი ინდიკატორების (KPIs) დამტკიცება;
- ანაზღაურების პოლიტიკის განახლება და რატიფიცირება;

ბიზნესოპერაციები

- სათავო ოფისის ახალი პროექტის განვითარების პროგრესის ზედამხედველობა.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და საბჭოს დონის კომიტეტების წლიური შეფასება

„ბაზისბანკმა“ მოიწვია დამოუკიდებელი გარე მრჩეველი სამეთვალყურეო საბჭოსა და მისი საბჭოს დონის კომიტეტების ეფექტურობის შესაფასებლად. ბოლო გარე შეფასებამ მოიცვა 2023–2025 წლების პერიოდი და დაეფუძნა შიდა დოკუმენტაციის, სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტების სხდომების ოქმების განხილვას, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მიერ შევსებულ სტრუქტურირებულ კითხვარზე პასუხებსა და საქართველოს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან, ევროპის საბანკო უწყების (EBA) შიდა მართვის სახელმძღვანელო პრინციპებთან და შესაბამის საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკასთან შედარებით ანალიზს (ბენჩმარკინგს).

შეფასებამ მოიცვა ხუთი ძირითადი სფერო: 1. სამეთვალყურეო საბჭოს თვითშეფასების ჩარჩოს ეფექტურობა; 2. სამეთვალყურეო საბჭოს როლები და პასუხისმგებლობები; 3. საბჭოს დონის კომიტეტების ფუნქციონირება; 4. ორგანიზაციული და მართვის სტრუქტურა; 5. თანამშრომლობა ბანკის შიდა კონტროლის ფუნქციებთან.

გარე შეფასების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭომ ჩაატარა 2025 წლის წლიური შიდა თვითშეფასება სამეთვალყურეო საბჭოსა და მისი კომიტეტების შეფასების შესახებ ბანკის სახელმძღვანელო პრინციპებისა და საქართველოს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად. მთლიანობაში, გარე შეფასების შედეგები მიუთითებს, რომ ბანკის მართვის ჩარჩო ძირითადად შეესაბამება მარეგულირებელ მოლოდინებსა და დადგენილ საბაზრო პრაქტიკას.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლები და პასუხისმგებლობები შეფასდა მომწიფებულობის „ოპტიმიზებულ“ (Optimized) დონეზე, ხოლო თვითშეფასების ჩარჩოს ეფექტურობა, კომიტეტების ფუნქციონირება, ორგანიზაციული და მართვის სტრუქტურა და შიდა კონტროლის ფუნქციებთან თანამშრომლობა შეფასდა მომწიფებულობის „მართულ“ (Managed) დონეზე.

შეფასებამ ასევე გამოავლინა შემდგომი გაუმჯობესების რამდენიმე შესაძლებლობა, რაც ძირითადად უკავშირდება სამეთვალყურეო საბჭოს თვითშეფასების პროცესის შემდგომ ფორმალიზებას, სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებისა და შემდგომი ქმედებების დოკუმენტირების გაძლიერებას, ორგანიზაციული სტრუქტურის ცვლილებებზე ზედამხედველობის გაუმჯობესებას და სამეთვალყურეო საბჭოსა და შიდა კონტროლის ფუნქციებს შორის ანგარიშგების მექანიზმების შემდგომ დაზუსტებას. ბანკი გაითვალისწინებს ამ რეკომენდაციებს კორპორაციული მართვის ჩარჩოს უწყვეტი განვითარებისა და გაძლიერების პროცესში.

3.5. დირექტორატი

დირექტორატს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა „ბაზისბანკის“ აღმასრულებელი მენეჯმენტისა და ოპერაციული ხელმძღვანელობისთვის, ბანკის სტრატეგიული მიმართულების განხორციელების ჩათვლით. ამ სტატუსით, დირექტორატი უზრუნველყოფს ბანკის ბიზნესმიზნების ეფექტურ შესრულებას, ინარჩუნებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჯანსაღ სისტემებს და ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის მაღალი სტანდარტების დანერგვას.

დირექტორატი კოლექტიურად არის პასუხისმგებელი ბანკის გრძელვადიან მდგრადობასა და აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნაზე. მისი წევრები ირჩევიან გამოცდილების, უნარებისა და ტექნიკური ექსპერტიზის სათანადო ბალანსის უზრუნველყოფის მიზნით, ფიდუციური მოვალეობების ეფექტურად შესრულებისთვის აუცილებელი დამოუკიდებელი განსჯის შენარჩუნების პარალელურად.

ბანკის წესდების შესაბამისად, დირექტორატიზე დელეგირებული გადაწყვეტილებები და პასუხისმგებლობები მოიცავს:

- ბანკის ყოველდღიური ბიზნესისა და ოპერაციული საქმიანობის მართვას და ყველა იმ საკითხის გადაწყვეტას, რომელიც არ განეკუთვნება აქციონერთა საერთო კრების ან სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას;
- ბანკის დამტკიცებული სტრატეგიის, ბიზნესგეგმისა და პოლიტიკების განხორციელებას;
- რისკების მართვის, შიდა კონტროლისა და მართვის ეფექტური ჩარჩოების შენარჩუნებას;
- სტრატეგიული, ფინანსური და მართვის დოკუმენტების, მათ შორის წლიური ანგარიშის, ბიზნესგეგმის, ბიუჯეტისა და მოგების განაწილების წინადადებების მომზადებასა და წარდგენას სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერების მიერ განსახილველად და დასამტკიცებლად, შესაბამისობისამებრ;
- თავისი კომპეტენციის ფარგლებში შიდა პოლიტიკების, პროცედურებისა და ოპერაციული რეგულაციების შემუშავებას და, საჭიროების შემთხვევაში, მართვის ძირითადი დოკუმენტების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენას;
- ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურისა და ოპერაციული ერთეულების ზედამხედველობას და როლებისა და პასუხისმგებლობების მკაფიო განაწილების უზრუნველყოფას;
- აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფას;
- აუდიტის მიგნებების განხილვას და შიდა პროცესებისა და კონტროლის მექანიზმების გაძლიერების მიზნით შესაბამისი მმართველობითი ზომების მიღებას;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ბანკის საქმიანობის შედეგების, რისკის პროფილისა და მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ რეგულარული ანგარიშგების წარდგენას;
- წესდების შესაბამისად, მესამე პირებთან ურთიერთობებში ბანკის წარმომადგენლობას; და
- ბანკის წესდებითა და მოქმედი კანონმდებლობით მოთხოვნილი სხვა მოვალეობების შესრულებასა და სხვა უფლებამოსილებების განხორციელებას.

დირექტორატის დონის კომიტეტები

მყარი მართვის უზრუნველსაყოფად, საბჭო კონკრეტულ საზედამხედველო ფუნქციებს ხუთ სპეციალიზებულ კომიტეტს დელეგირებს: საკრედიტო კომიტეტს, საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და უსაფრთხოების მართვის კომიტეტს, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტს (ALCO), მდგრადობის კომიტეტსა და შესაბამისობის კომიტეტს.

დირექტორების შემადგენლობა, დანიშვნა და ხელახლა დანიშვნა

საბჭო შედგება შვიდი დირექტორისგან: გენერალური დირექტორისა და გენერალური დირექტორის ექვსი მოადგილისგან, რომელთაგან თითოეული ზედამხედველობს სხვადასხვა ფუნქციურ სფეროს: საცალო ბიზნესს, დაკრედიტებას, ფინანსებს, რისკების მართვას, ოპერაციებსა და კომერციულ ბიზნესს. დირექტორატის ყველა წევრს ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო.

დირექტორების უფლებამოსილების ვადა ოთხი წელია. ამ ვადის გასვლის შემდეგ მათი უფლებამოსილება ხანგრძლივდება უფლებამონაცვლის დანიშვნამდე ან მათი მანდატის განახლებამდე. დირექტორები შეიძლება ხელახლა დაინიშნონ შეუზღუდავი რაოდენობის ვადით.

ფუნქციათა გამოიყვნა: დირექტორატი აქტიურად არის ჩართული ბანკის სტრატეგიის განსაზღვრასა და განხორციელებაში, ისევე როგორც ბანკის ყოველდღიურ მართვაში. თითოეული დირექტორის მაღალი დონის საზედამხედველო ფუნქციები შეჯამებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში :

დავით ცაავა,

გენერალური დირექტორი

- . დირექტორატის საბჭოს ხელმძღვანელობა
- . სტრატეგიული განვითარება და მართვა
- . მარკეტინგი და სტრატეგიული კომუნიკაციები
- . ბიზნეს ანალიტიკა და ტრანსფორმაცია
- . ადამიანური რესურსების მართვა და ადმინისტრირება

ლია ასლანიკაშვილი,

გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსური დირექტორი

- . აღრიცხვა და ფინანსური რეპორტირება
- . სტრატეგიული დაგეგმვა და ბიუჯეტირება
- . კაპიტალის, აქტივების და ვალდებულებების მენეჯმენტი.
- . ხაზინის მართვა და ინვესტირება ურთიერთობა
- . გლობალური ტრანზაქციები და ფულის მენეჯმენტი

დავით კაკაბაძე,

გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების დირექტორი

- . ფინანსური და არაფინანსური რისკების მართვა
- . მარეგულირებელ და სამართლებრივ მოთხოვნებთან შესაბამისობა
- . სამართლებრივი მხარდაჭერა
- . პრობლემური აქტივების მართვა და სასამართლო დავები
- . AML და სანქციების შესაბამისობა
- . მომხმარებლის გამოცდილება და ხარისხი

გიგი გაბუნია,

გენერალური დირექტორის მოადგილე, კომერციული დირექტორი

- . კორპორატიული დაფინანსება და სტრატეგიული ბიზნესის განვითარება
- . მცირე და საშუალო ბიზნესის საბანკო მომსახურება
- . პერსონალური საბანკო მომსახურება
- . ვაჭრობის ფინანსირება და ფაქტორინგი
- . საკრედიტო ანალიტიკა

რათი დვალაძე,

გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო დირექტორი

- . ტექნოლოგიების ლიდერი, IT და პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარება
- . ოპერაციების მენეჯმენტი და ცენტრალიზებული ბექ-ოფისი
- . პროექტის მართვა და ბიზნეს ანალიტიკა
- . პროდუქტის და სერვისის მხარდაჭერა
- . ინფრასტრუქტურის მხარდაჭერა და ლოჯისტიკა

ლევან გარდაფხაძე,

გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო ბიზნესის დირექტორი

- . საცალო ბიზნესის მართვა
- . პრემიუმ სეგმენტის საბანკო მომსახურება
- . ფილიალებისა და სერვისების ქსელის განვითარება
- . ციფრული სერვისები და ტრანსფორმაცია
- . პროდუქტებისა და სერვისების განვითარება
- . გაყიდვების ქსელის განვითარება

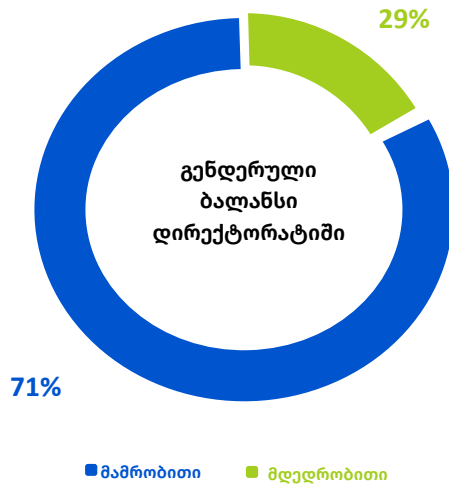
ჰუი ლი,

გენერალური დირექტორი მოადგილე, დაკრედიტების დირექტორი

- . საკრედიტო კომიტეტის წევრი

დირექტორატის მრავალფეროვნება: დირექტორატი მრავალფეროვანია ასაკის, სქესის, ეროვნების, წარსული გამოცდილებისა და კომპეტენციის თვალსაზრისით. ბანკს მიაჩნია, რომ ეს მრავალფეროვნება განაპირობებს დაბალანსებულ ექსპერტიზასა და პერსპექტივებს ბანკის სტრატეგიული მიმართულების განსაზღვრასა და მის ყოველდღიურ მართვაში.

საბჭოში ქალთა წარმომადგენლობა შეადგენს 29%-ს (შვიდი წევრიდან ორი ქალია).

ცვლილებები დირექტორატის შემადგენლობაში: 2025 წელს დირექტორატიში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

დირექტორატის წევრები

დავით ცაავა

გენერალური დირექტორი

განათლება

ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორის ხარისხი საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მიენიჭა, ფინანსების მაგისტრის ხარისხი - სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ბაკალავრის ხარისხი საბანკო საქმესა და ფინანსებში - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

კარიერა

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორი 2011 წლიდან. 2015-2018 წლებში: ბაზისბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. 2017 წლის დეკემბრიდან დავით ცაავა ბაზისბანკის ჯგუფის შვილობილი კომპანიების BB Leasing-ისა და BB Insurance-ის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრია.

დავით ცაავას საბანკო საქმეში 20 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს. კარიერა ბაზისბანკში 2004 წელს დაიწყო საკრედიტო ოფიცრის პოზიციაზე. მოგვიანებით, 2008 წლამდე ხელმძღვანელობდა კორპორატიული სესხების განყოფილებას. 2008-2010 წლებში დავით ცაავა დაინიშნა კორპორატიულ დირექტორად. 2010-2011 წლებში იყო გენერალური დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი.

ლია ასლანიკაშვილი

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, ფინანსური
დირექტორი**

განათლება

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობებში.

კარიერა

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსები 2012 წლიდან. 2017-2018 წლებში: ბაზისბანკის ჯგუფის შვილობილი კომპანიის BB Leasing-ის გენერალური დირექტორი. 2017-დღემდე: ბაზისბანკის ჯგუფის წევრი კომპანიების BB Leasing-ისა და BB Insurance-ის ფინანსების გენერალური დირექტორის მოადგილე.

ლია ასლანიკაშვილს აქვს 20 წელზე მეტი გამოცდილება საბანკო საქმეში. 1999-2002 წლებში მუშაობდა ბაზისბანკის საერთაშორისო ოპერაციების დეპარტამენტის მენეჯერად. 2002-2005 წლებში ხელმძღვანელობდა ამავე დეპარტამენტს. 2005-2008 წლებში ხელმძღვანელობდა განსახლების დეპარტამენტს. 2007-2008 წლებში ლია ასლანიკაშვილი ხაზინის დეპარტამენტს ხელმძღვანელობდა. 2008-2012 წლებში იყო ბაზისბანკის ფინანსური დირექტორი.

დავით კაკაბაძე

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, რისკების
დირექტორი**

განათლება:

კავკასიის ბიზნეს სკოლის მაგისტრის ხარისხი ფინანსებში.

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვა 2019 წლიდან. 2017-2019 წლებში: ბაზისბანკის ჯგუფის შვილობილი კომპანიის BB დაზღვევის გენერალური დირექტორი. 2017-2018: ბაზისბანკის ჯგუფის წევრი კომპანია BB ლიზინგის გენერალური დირექტორის მოადგილე.

კარიერა:

დავით კაკაბაძეს საბანკო საქმეში 20 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს. ბაზისბანკში 2003 წლიდანაა, თავდაპირველად მუშაობდა IT დეველოპერად/პროგრამისტად. 2005 წელს დაინიშნა IT პროგრამირების სამმართველოს უფროსად. 2008-2012 წლებში დავით კაკაბაძე გახდა IT და რისკების მართვის დირექტორი. 2012-2019 წლებში მუშაობდა ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ, რისკებისა და IT მენეჯმენტში.

ლევან გარდაფხაძე

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, საცალო ბიზნესის
დირექტორი**

განათლება

მაგისტრის ხარისხი ბიზნესის მენეჯმენტში საქართველოს უნივერსიტეტში მიენიჭა; თბილისის ეკონომიკის, სამართლისა და ინფორმაციის უნივერსიტეტში - სამარლის მაგისტრის ხარისხი; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი საერთაშორისო ეკონომიკაში.

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო ბიზნესი 2012 წლიდან. 2017-2018 წლებში: ბაზისბანკის ჯგუფის წევრი კომპანიების BB ლიზინგისა და BB დაზღვევის გენერალური დირექტორის მოადგილე.

კარიერა

ლევან გარდაფხაძეს საბანკო საქმეში 20 წლიანი გამოცდილება აქვს. ბაზისბანკში კარიერა საერთაშორისო ოპერაციების დეპარტამენტის მენეჯერად მუშაობით დაიწყო. 2005 წელს დაინიშნა პლასტიკური ბარათების დეპარტამენტის უფროსად. 2007-2008 წლებში ხელმძღვანელობდა განვითარებისა და პროექტების მართვის კომიტეტს. 2008-2012 წლებში ლევან გარდაფხაძე საცალო საბანკო საქმიანობის დირექტორი იყო.

გიორგი გაბუნია

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, კომერციული
დირექტორი**

განათლება

მაგისტრის ხარისხი საბანკო საქმეში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა მიანიჭა; აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი ფინანსებსა და საბანკო საქმეში.

კარიერა

ბაზისბანკის კომერციული დირექტორია 2019 წლიდან; სექტორის 18 წლიანი გამოცდილება აქვს. 2012-2019 წლებში გიორგი გაბუნია ბანკის კომერციულ დეპარტამენტს ხელმძღვანელობდა. 2010-2012 წლებში ხელმძღვანელობდა კორპორატიულ დეპარტამენტს. 2008-2010 წლებში ხელმძღვანელობდა კორპორატიულ რეგიონულ ჯგუფს, 2006-2008 წლებში გიორგი გაბუნია იყო კორპორატიული ბანკირი. წინა წლებში მუშაობდა ბაზისბანკის მარკეტინგისა და გაყიდვების სფეროებში.

რატი დვალაძე

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, ოპერაციული
დირექტორი**

განათლება

თავისუფალი უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი ინფორმაციული ტექნოლოგიების მენეჯმენტში; თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი ფიზიკა-მათემატიკაში; ბაკალავრის ხარისხი მათემატიკაში.

კარიერა

ბაზისბანკის ოპერაციების დირექტორი 2019 წლიდან. 2014-2019 წლებში ხელმძღვანელობდა ბაზისბანკის პროექტების მართვისა და ბიზნესის ანალიზის განყოფილებას. 2008-2014 წლებში მუშაობდა საკრედიტო რისკის სისტემის და ანალიზის მიმართულებით. რატი დვალაძე ასევე არის ლექტორი.

ლი სვეი

**გენერალური დირექტორის
მოადგილე, დაკრედიტების
დირექტორი**

განათლება

ბუღალტრული აღრიცხვის ბაკალავრის ხარისხი ჩინეთის ფინანსურ უნივერსიტეტში მიიღო.

გენერალური დირექტორის მოადგილე დაკრედიტების მიმართულებით 2012 წლიდან. 2015-2018: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. 2017 წლიდან BHL ლიზინგის და ჰუალინგ დაზღვევის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი.

კარიერა

ფინანსურ სექტორში 1993 წლიდან მუშაობს. 2005-2012 წლებში ქ. ურუმჩის კომერციული ბანკის საკრედიტო მართვის დეპარტამენტში კრედიტების დამტკიცების მიმართულებას ხელმძღვანელობდა. სხვადასხვა დროს ურუმჩის საკრედიტო კოოპერატივების საკრედიტო დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მოადგილე და დირექტორის მოადგილე იყო.

3.6. მმართველობის სხვა ასპექტები

ინტერესთა კონფლიქტი

„ბაზისბანკის“ ჯგუფის სპეციფიკური ოპერაციული კონტექსტის გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორატი და სხვა საკონტროლო ფუნქციები ახორციელებენ მკაცრ ზედამხედველობას ინტერესთა კონფლიქტის პოტენციურ წყაროებზე. ბანკი ინარჩუნებს დაკავშირებული მხარეების იდენტიფიცირებისა და აღრიცხვის ყოვლისმომცველ პროცესებს, ახორციელებს რა მკაცრ კონტროლს მათთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებზე. სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად განიხილავს დადგენილ პოლიტიკებს, რათა უზრუნველყოს მათი მუდმივი შესაბამისობა ახალ რისკებთან და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან. გარდა ამისა, ბანკი მჭიდროდ თანამშრომლობს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და ითვალისწინებს მარეგულირებლის მითითებებს შიდა კონტროლის მყარი ჩარჩოს შესაქმნელად და შესანარჩუნებლად.

დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ტრანზაქციები ექვემდებარება სავალდებულო განხილვასა და დამტკიცებას დირექტორატის და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ბანკი მკაცრად იცავს „გაშლილი მკლავის“ (Arm's length - დამოუკიდებელი და ობიექტური გარიგების) პრინციპს და უზრუნველყოფს დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციების შესაბამისობას ამ პრინციპებთან. სამეთვალყურეო საბჭოში დამოუკიდებელი წევრების საკმარისი რაოდენობით არსებობა ზრდის იმ საზედამხედველო მექანიზმების ეფექტურობას, რომლებიც მიმართულია ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილებისკენ.

შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემები ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფინანსური დეპარტამენტის ძირითადი პასუხისმგებლობაა, რომელსაც განიხილავს გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების დარგში (ფინანსური დირექტორი). შემდგომში, ანგარიშგება გადის მრავალსაფეხურიან დამტკიცების პროცესს, რომელშიც ჩართულია დირექტორატი და აუდიტის კომიტეტი, ხოლო საბოლოო რატიფიცირებას ახდენს სამეთვალყურეო საბჭო. აუდიტის კომიტეტის ძირითად მანდატს წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების სანდოობის განხილვა, საბუღალტრო პოლიტიკისა და პრაქტიკის მიზანშეწონილობის უზრუნველყოფა და მნიშვნელოვანი საკითხებისა და გამოყენებული შეფასებების შეფასება. კომიტეტი იღებს ყოვლისმომცველ ანგარიშებს ფინანსური დირექტორისა და გარე აუდიტორისგან მენეჯმენტის ძირითადი გადაწყვეტილებებისა და აუდიტის პროცესის შესახებ. აუდიტის კომიტეტი კრიტიკულად აფასებს მენეჯმენტის ქმედებებს, გათვლებსა და შეფასებებს ფინანსური ანგარიშგების პროცესში.

ამის დამატებით მხარდასაჭერად, ბანკში მოქმედებს შიდა ინსტრუქცია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების შესახებ, რომელიც განსაზღვრავს როლებს, პასუხისმგებლობებს, ვადებსა და პროცესის მარეგულირებელ შიდა კონტროლის ჩარჩოს.

პროფესიული ეთიკა, მრავალფეროვნება და ინკლუზიურობა

„ბაზისბანკში“ მრავალფეროვნებას განვიხილავთ არა უბრალოდ მაჩვენებლად, არამედ როგორც სტრატეგიულ აქტივს, რომელიც აუმჯობესებს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს, ხელს უწყობს ინოვაციებს და ასახავს იმ მრავალფეროვან საზოგადოებას, რომელსაც ჩვენ ვემსახურებით. ჩვენ მზად ვართ ხელი შევუწყოთ ინკლუზიურ კორპორაციულ კულტურას, სადაც თითოეულ თანამშრომელს აქვს მხარდაჭერა პროფესიული განვითარებისა და ჯგუფის წარმატებაში საკუთარი წვლილის შეტანისთვის.

ბანკის ეთიკური ქცევა და ინკლუზიური პრაქტიკა რეგულირდება მყარი მარეგულირებელი ჩარჩოთი, რომელიც მოიცავს ქცევის კოდექსს, ეთიკის კოდექსსა და თანასწორობის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის (EDI) პოლიტიკას. ბანკის წესდებებთან ერთად, ეს დოკუმენტები კორპორაციული მართვის ჩარჩოს განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. ამ სტანდარტების დაცვა სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის, მათ შორის დირექტორთა და სამეთვალყურეო საბჭოების წევრებისთვის, მიუხედავად მათი პოზიციისა და ხელშეკრულების ტიპისა თუ ვადისა.

თანამშრომლები, რომლებიც ექვევნიან ეთიკის კოდექსის მოქმედების სფეროში, ვალდებული არიან დაიცვან პროფესიული კეთილსინდისიერების უმაღლესი სტანდარტები. აღნიშნული ჩარჩო მოითხოვს შემდეგი ძირითადი პრინციპების მკაცრ დაცვას:

- **კეთილსინდისიერება და კომპეტენტურობა:** პატიოსნად და სათანადო გულისხმიერებით მოქმედება, კლიენტებთან, კოლეგებთან, ბაზრის მონაწილეებთან და საზოგადოებასთან პატივისცემაზე დამყარებული პროფესიული ურთიერთობების შენარჩუნების პარალელურად;
- **კლიენტის პრიორიტეტულობა:** მომხმარებელთა ლეგიტიმური ინტერესებისა და საბანკო პროფესიის ღირსების წინა პლანზე დაყენება;
- **დამოუკიდებელი განსჯა:** გონივრული პროფესიული სიფრთხილით მოქმედება და პროფესიულ საქმიანობაში დამოუკიდებელი განსჯის გამოყენება;
- **სისტემური პასუხისმგებლობა:** ფინანსური სექტორის სტაბილურობისა და მდგრადობის ხელშეწყობა, რითაც იქმნება გრძელვადიანი საზოგადოებრივი სარგებელი;
- **უწყვეტი განვითარება:** საკუთარი და სხვების პროფესიული კომპეტენციის შენარჩუნება და გაუმჯობესება.

ბაზისბანკი, როგორც პასუხისმგებლიანი დამსაქმებელი, მკაცრად კრძალავს დისკრიმინაციას ყველა შრომით და წინასახელმძღვანელო ურთიერთობაში. თანასწორობის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის (EDI) პოლიტიკა ამ ვალდებულების ოპერაციულ სახელმძღვანელოს წარმოადგენს. EDI პოლიტიკის მიზანია, განსაზღვროს ბანკის ვალდებულება ისეთი გარემოს შექმნასა და შენარჩუნებაზე, სადაც ყველას სამართლიანად ექვევნიან, პატივს სცემენ და განვითარების თანაბარ შესაძლებლობებს აძლევენ. ეს პოლიტიკა წარმოადგენს ჩარჩოს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ თანასწორობა, მრავალფეროვნება და ინკლუზია დანერგილი იყოს ჩვენი საქმიანობის ყველა ასპექტში — როგორც ჩვენი ორგანიზაციის შიგნით, ისე წევრებთან, თანამშრომლებთან და გარე დაინტერესებულ მხარეებთან ნებისმიერი ურთიერთობისას.

მისი მიზანია დისკრიმინაციის სისტემატური აღმოფხვრა, ინკლუზიური პრაქტიკის ხელშეწყობა და ისეთი კულტურის ჩამოყალიბება, რომელიც აფასებს განსხვავებულობას. გარდა ამისა, მრავალფეროვნების კრიტერიუმები ცალსახად არის გათვალისწინებული ღირებულებითა და სამეთვალყურეო საბჭოების წევრთა ნომინირებისა და დანიშვნის პროცესებში, რაც მართვის უმაღლეს დონეებზე მრავალმხრივ პერსპექტივას უზრუნველყოფს.

მხილება (Whistleblowing)

ბანკი უზრუნველყოფს მხილებასთან დაკავშირებული ეფექტური პროცედურების არსებობას. მხილების პოლიტიკა ნებისმიერ პირს, მათ შორის თანამშრომლებს, სტაჟიორებს, კლიენტებს, მომწოდებლებს, ვენდორებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს საშუალებას აძლევს, კონფიდენციალურად განაცხადონ არაეთიკური ბიზნესპრაქტიკის შესახებ, როგორცაა თაღლითობა, ინტერესთა კონფლიქტი, კორუფცია, ფულის გათეთრება, შევიწროება, მანტაჟი, გარემოსდაცვითი ან სოციალური საკითხები და ა.შ. კომპანიაში დანერგილია მხილების (ინფორმაციის მიწოდების) დამოუკიდებელი და თანამედროვე არხი, რომელიც ანონიმურობის შესაძლებლობასაც მოიცავს. ბანკი განაგრძობს თანამშრომლებისთვის მხილების პროცესისა და პროცედურების მნიშვნელობის პოპულარიზაციას. აუდიტის კომიტეტი კი აგრძელებს ამ სისტემის გამოყენების მონიტორინგს.

ქვეყნისა და ეთიკის კოდექსის ნებისმიერი პოტენციური დარღვევა, რომელიც დაფიქსირდება მხილების არხის მეშვეობით, გადაეცემა სპეციალურ კომისიას აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარის ხელმძღვანელობით, რომლის შემადგენლობაშიც ასევე შედიან ადამიანური რესურსების მართვის (HR) და შესაბამისობის დეპარტამენტების ხელმძღვანელები. კომისია განიხილავს პოტენციურ ინციდენტს და მოკვლევის შედეგებზე დაყრდნობით, იღებს მიუკერძოებელ და ობიექტურ გადაწყვეტილებას.

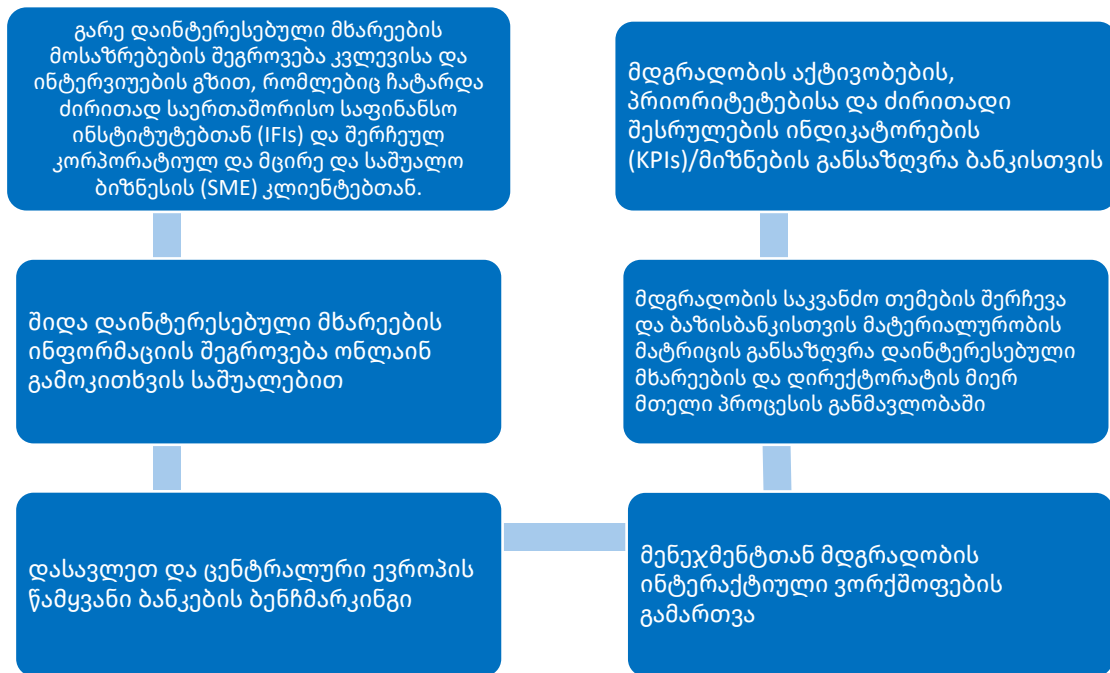
მდგრადობის სტრატეგია

2023 წელს ბაზისბანკმა ოფიციალურად დაადასტურა თავისი ვალდებულება გარემოსდაცვითი და სოციალური მიზნების მიმართ, ყოვლისმომცველი მდგრადობის სტრატეგიის დამტკიცებით. აღნიშნული

დოკუმენტი განსაზღვრავს ბანკის საშუალოვადიან მიზნებსა და პრიორიტეტებს კლიმატის ცვლილებების საპასუხო ქმედებების, სოციალური პასუხისმგებლობისა და მწვანე დაფინანსების მიმართულებით.

ამ სტრატეგიის შემუშავება დაეფუძნა კომპანიის მასშტაბით სტრუქტურირებულ საკონსულტაციო პროცესს, რომელშიც ჩართული იყო ბანკის მენეჯმენტი და, ბაზრის რელევანტური საჭიროებების გათვალისწინების უზრუნველსაყოფად, იგი დაეყრდნო ძირითადი შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეების (როგორებიც არიან კორპორაციული და მცირე და საშუალო ბიზნესის (SME) კლიენტები, თანამშრომლები და პარტნიორი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები (IFI)) მოსაზრებებსა და შენიშვნებს.

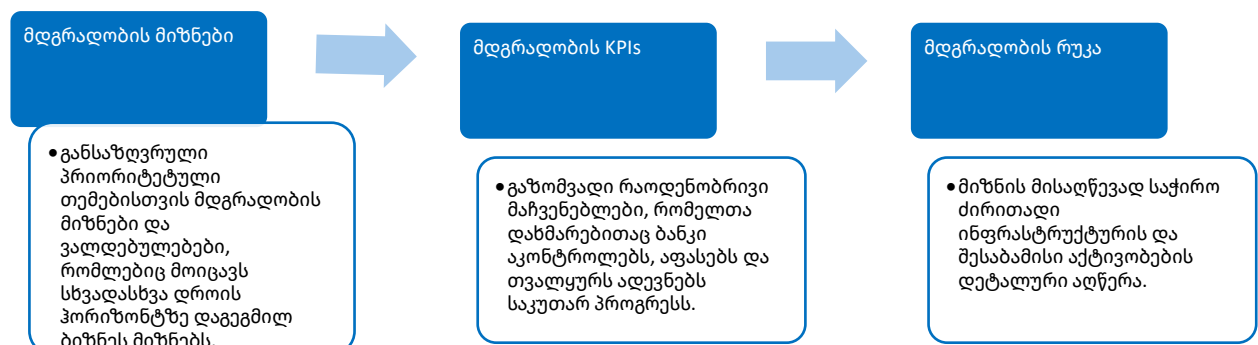
მდგრადობის სტრატეგიის შემუშავებისა და ჩამოყალიბების პროცესი მოიცავდა შემდეგ აქტივობებს:

მდგრადობის სტრატეგია შემდეგი რამდენიმე მნიშვნელოვანი ურთიერთდაკავშირებული ელემენტისგან შედგება:

მატერიალურობის მატრიცა

• განსაზღვრავს და პრიორიტეტებს ანიჭებს მდგრადობის საკითხებს, რომლებიც არსებითია (მატერიალურია) ბაზისბანკისთვის

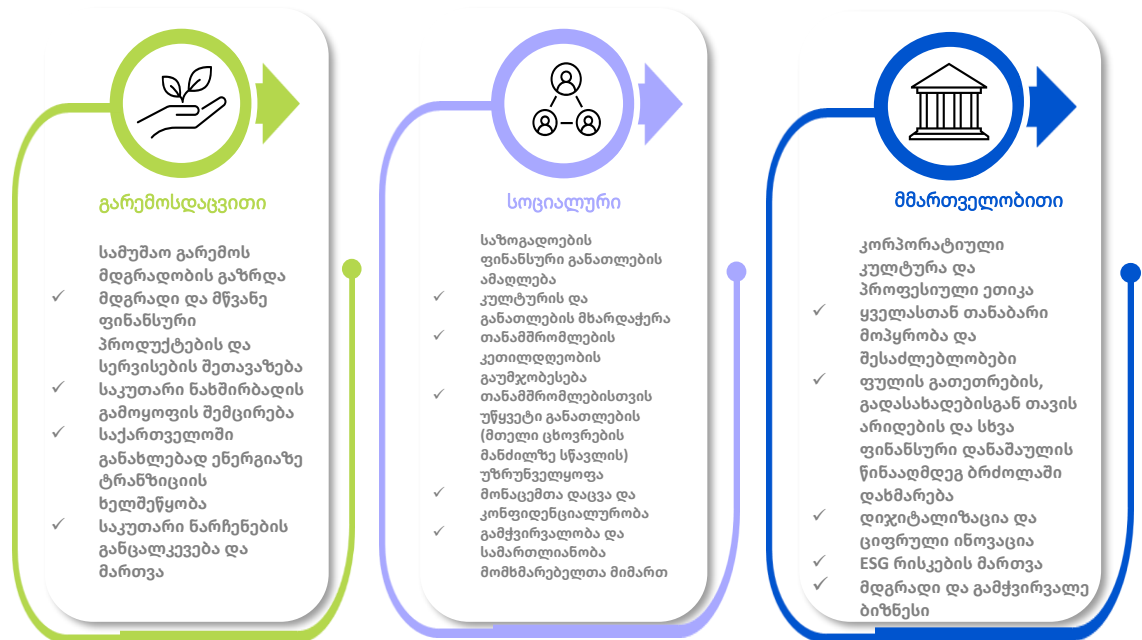

ჩვენი სტრატეგიული დაგეგმვის ძირითადი კომპონენტი მატერიალურობის შეფასება იყო. აღნიშნული პროცესისა და შიდა თუ გარე დაინტერესებული მხარეების მოსაზრებების გათვალისწინების შედეგად, გამოიკვეთა კონკრეტული არსებითი საკითხები, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის და არსებით გავლენას ახდენს ბანკის მიერ ღირებულების შექმნის უნარზე.

ამ საკითხების იდენტიფიცირებამ ზუსტი მიზნების ჩამოყალიბებისა და გაზომვადი სამიზნე მაჩვენებლების განსაზღვრის შესაძლებლობა მოგვცა.

შემუშავებული მდგრადობის სტრატეგია და თანდართული მდგრადობის სამოქმედო გეგმა დირექტორატმა დაამტკიცა. შესაბამისად, ბაზისბანკმა აიღო ვალდებულება, შეასრულოს მიზნები რამდენიმე კატეგორიის ფარგლებში, ესენია: კლიმატური ქმედებები, გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხები და მდგრადი ბიზნესი. თითოეული მიზნისთვის განისაზღვრა შესრულების საკვანძო ინდიკატორები (KPIs) და ვადები შესაბამის საგზაო რუკებთან ერთად, რათა უზრუნველყოფილ იქნას პროგრესის გამჭვირვალე აღრიცხვა და მონიტორინგი.

შესაბამისი კატეგორიების მიხედვით დაჯგუფებული არსებითი საკითხები წარმოდგენილია ქვემოთ:

შესაბამისობა გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDGs)

არსებითობის (მატერიალურობის) შეფასების შემდეგ, ჩვენი სტრატეგიული ESG მიზნები შესაბამისობაში მოვიყვანეთ გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDGs). აღნიშნული თანხვედრა უზრუნველყოფს, რომ ჩვენმა კორპორაციულმა საქმიანობამ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს გლობალური მდგრადობის დღის წესრიგში.

მდგრადი განვითარების მიზნები (SDGs)

3. კეთილდღეობა, ჯანმრთელობა

5. გენდერული თანასწორობა

8. ღირსეული სამუშაო და

ეკონომიკური ზრდა

9. ინდუსტრია, ინოვაცია და

ინფრასტრუქტურა

10. შემცირებული უთანასწორობა

11. მდგრადი ქალაქები და

ინფრასტრუქტურა

12. პასუხისმგებლიანი

მოხმარება და წარმოება

13. კლიმატის

გაუმჯობესებისკენ მიმართული

ინიციატივები

16. მშვიდობა, თანასწორობა

და ძლიერი ინსტიტუტები

17. პარტნიორობა მიზნების

მისაღწევად

განხორციელების პროგრესი

ბაზისბანკის მდგრადობის სტრატეგიის აღსრულების ფაზის ფარგლებში, ბანკმა წარმატებით დაასრულა რამდენიმე საკვანძო ამოცანა და მიაღწია გეგმით (საგზაო რუკით) განსაზღვრულ მნიშვნელოვან ეტაპებს. კერძოდ, 2025 წლის ბოლოსთვის ბანკმა უზრუნველყო შემდეგი სტრატეგიული მიზნების შესრულება:

სტრატეგიული თემა	სტრატეგიული ამოცანა	SDG ჰარმონიზაცია
მდგრადი და მწვანე ფინანსური პროდუქტებისა და სერვისების შეთავაზება	მწვანე დაკრედიტების ჩარჩოს და სახელმძღვანელო მითითებების შემუშავება	SDGs 8 & 13
	ADB-სთან (აზიის განვითარების ბანკი) თანამშრომლობით მწვანე/მდგრადი ობლიგაციების გამოშვება მწვანე სასესხო პროდუქტების დასაფინანსებლად	SDGs 8 & 13
	ტაქსონომიასთან შესაბამისი საკრედიტო რისკებისა და სასესხო განაცხადების იდენტიფიცირება და ანგარიშგება	SDGs 8 & 13
საკუთარი ნახშირბადის ემისიების შემცირება	სათბური აირების ემისიების გაზომვა და გამჟღავნება	SDG 13
თანამშრომელთა კეთილდღეობის ხელშეწყობა	თანამშრომელთა კმაყოფილების ყოველწლიური კვლევების ჩატარება	SDGs 3 & 8
	ბანკის მიმზიდველობის გაზრდა ახალგაზრდა კურსდამთავრებულებისთვის საინფორმაციო აქტივობების ორგანიზებისა და საუნივერსიტეტო დონისძიებების სპონსორობის გზით	SDGs 3 & 8
მონაცემთა დაცვა და კონფიდენციალურობა	და მონაცემთა დაცვის ოფიცრის პოზიციის შექმნა	SDG 12
გამჭვირვალობა და სამართლიანობა მომხმარებელთა მიმართ	მომხმარებელთა ლოიალურობის ინდექსის (NPS) მონიტორინგი და მუდმივი გაუმჯობესებისკენ სწრაფვა	SDG 12
კორპორაციული კულტურა და პროფესიული ეთიკა	ბაზისბანკის ეთიკის კოდექსის აღსრულება	SDG 16
ყველასთვის მოპყრობისა შესაძლებლობების უზრუნველყოფა	ანტიდისკრიმინაციული პოლიტიკის აღსრულება	SDGs 5 & 10
	უფროს მენეჯმენტში ქალთა წილის გაზრდა	SDGs 5 & 10
მდგრადი და გამჭვირვალე ბიზნესის სახით ფუნქციონირება	მდგრადობის ანგარიშის გამოქვეყნება	SDGs 8 & 12
დიגיტალიზაცია და ციფრული ნოვატორობა	მიღა ბექ-ოფისის პროცესების ავტომატიზაცია და გაციფრულება უქალაქო ოპერაციების მიღწევის მიზნით	SDGs 8 & 9

ESG რისკების მართვა

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების
მართვის არსებული პროცედურის
გაძლიერება ეროვნული ბანკის უახლესი
მითითებების შესაბამისად N/A

შენიშვნა: არსებითობის შეფასება და სტრატეგიის შემუშავება განხორციელდა ტექნიკური დახმარების პროექტის ფარგლებში, რომელიც ორგანიზებული იყო ფონდის „Green for Growth“ მიერ, „EU4Energy“ ინიციატივის მხარდაჭერით.

4. რისკების მართვა და რისკების სტრატეგია

4.1. რისკების მართვის ჩარჩო

რისკების მართვა საკვანძოა ბანკისა და ჯგუფის სტაბილური და მყარი განვითარების უზრუნველსაყოფად მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევის პროცესში, რაც გულისხმობს რისკის, კაპიტალისა და მომგებიანობის მიზნობრივი მაჩვენებლების შესაბამისობაში მოყვანას მომხმარებლების, აქციონერების, თანამშრომლებისა და დაინტერესებული მხარეების ინტერესებთან. მატერიალური რისკები და გაურკვევლობები წარმოადგენს ძირითად ფოკუსს ღირებულების დამატებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის, რომელიც წარმოადგენს ბანკის რისკების მართვისა და საკონტროლო სისტემის საბოლოო პასუხისმგებელ რგოლს.

ბაზისბანკმა შეიმუშავა რისკების მართვის ჩარჩო, რომლის მიზანია ბაზისბანკის, როგორც სტაბილური და სანდო ბანკის იმიჯის შექმნა. აღნიშნული ჩარჩო სრულ შესაბამისობაშია ბანკის ზომასთან, კომპლექსურობასა და რისკის პროფილთან. ჩარჩო მოიცავს რისკების სტრატეგიის განსაზღვრას, ასევე შესაბამისი ტიპის რისკების იდენტიფიცირებას, გაზომვასა და კონტროლს, სტრუქტურულ-ტესტირებასა და კაპიტალის დაგეგმვას. რისკების მართვის ჩარჩოს მხარს უჭერს რისკების მართვის სპეციალური სტრუქტურა მკაფიოდ დელეგირებული უფლებამოსილების დონეებით, რაც უზრუნველყოფს ყველა მატერიალური რისკის ეფექტურ კონტროლსა და სათანადოდ მართვას ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების ფარგლებში.

რისკების მართვის ჩარჩო ინტეგრირებულია ბანკის სტრატეგიაში, ბიზნესის დაგეგმვასა და ყოველდღიურ საქმიანობაში.

რისკი იმართება დაცვის სამ ხაზს შორის როლების გადანაწილებით, რაც უზრუნველყოფილია კომიტეტების გამართული სტრუქტურითა და რისკის გაზიარების პასუხისმგებლობით უმაღლესი მენეჯმენტის დონიდან თითოეულ სტრუქტურულ ერთეულამდე. დაცვის ამ სამ ხაზს შორის პასუხისმგებლობების განაწილებით, ბაზისბანკი მიზნად ისახავს შექმნას კარგად სტრუქტურირებული და ყოვლისმომცველი რისკების მართვის სისტემა, რომელიც ხელს უწყობს რისკების მიტიგაციას და საბოლოოდ წვლილი შეაქვს ბანკის სტაბილურობასა და მდგრადობაში.

დაცვის პირველი ხაზი (ბიზნეს-ერთეულის დონე)

მოიცავს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციულ საქმიანობას, მათ შორის წინა ხაზის (front-line) თანამშრომლებს, ბიზნეს-ერთეულებსა და პროცესებს. დაცვის პირველ ხაზს წარმოადგენენ რისკის მფლობელები, რომლებიც ძირითადად პასუხისმგებელნი არიან შესაბამის პროცესებთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირებაზე, გაზომვასა და მართვაზე. ისინი ფლობენ ბიზნესისთვის სპეციფიკურ, სიღრმისეულ და ყოვლისმომცველ ცოდნას თავიანთ პროცესებთან დაკავშირებული თანდაყოლილი (inherent) რისკების შესახებ; შესაბამისად, ისინი ანგარიშვალდებული არიან რეგულარულად გამოავლინონ ასეთი რისკები. დაცვის პირველი ხაზის რისკის მფლობელები პასუხისმგებელნი არიან პოლიტიკების/პროცედურების შემუშავებასა და შესაბამისი საკონტროლო მექანიზმების შექმნაზე, რათა უზრუნველყონ რისკების ადეკვატური მართვა.

დაცვის მეორე ხაზი (რისკების დეპარტამენტის დონე)

პასუხისმგებელია დაცვის პირველი ხაზის მიერ განხორციელებული ძალისხმევის ზედამხედველობასა და მხარდაჭერაზე. ბაზისბანკში დაცვის მეორე ხაზს წარმოადგენენ რისკების მართვის გენერალური დეპარტამენტი, არაფინანსური რისკების მართვის დეპარტამენტი, ფულის გათვრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) და სანქციებთან შესაბამისობის დეპარტამენტი და შესაბამისობის განყოფილება. შიდა კონტროლი და შესაბამისობის ზედამხედველობა სწორედ ამ ფუნქციების პასუხისმგებლობაა, ისევე როგორც რისკების იდენტიფიცირება და მათი კრიტიკული შეფასება (challenging). ეს ფუნქციები უზრუნველყოფენ რისკების მართვას რისკისადმი ტოლერანტობის (რისკის მადის) შესაბამისად, რაც ხელს უწყობს ორგანიზაციაში რისკის ძლიერი კულტურის ჩამოყალიბებას. ისინი ასევე გაცემენ მითითებებს, რჩევებსა და ექსპერტულ მოსაზრებებს რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

დაცვის მესამე ხაზი (შიდა აუდიტი)

შიდა აუდიტი პასუხისმგებელია უმაღლესი მენეჯმენტისა და საბჭოსთვის დამოუკიდებელი და ობიექტური რწმუნების (assurance) მიწოდებაზე პირველი და მეორე ხაზების პროცესების ეფექტურობის შესახებ, რათა დადასტურდეს, რომ მათი ძალისხმევა შეესაბამება მოლოდინებს. შიდა აუდიტი აკონტროლებს და რეგულარულად ამოწმებს, რომ რისკების მართვის პოლიტიკები და პროცედურები ადეკვატურია და ეფექტურად ხორციელდება; აკონტროლებს, რომ ყველა რისკი შეესაბამება ბანკის რისკისადმი ტოლერანტობის განაცხადსა და შიდა რეგულაციებს; ასევე ამოწმებს კანონებთან, რეგულაციებსა და შიდა პოლიტიკებთან შესაბამისობას.

მართვის პრინციპები

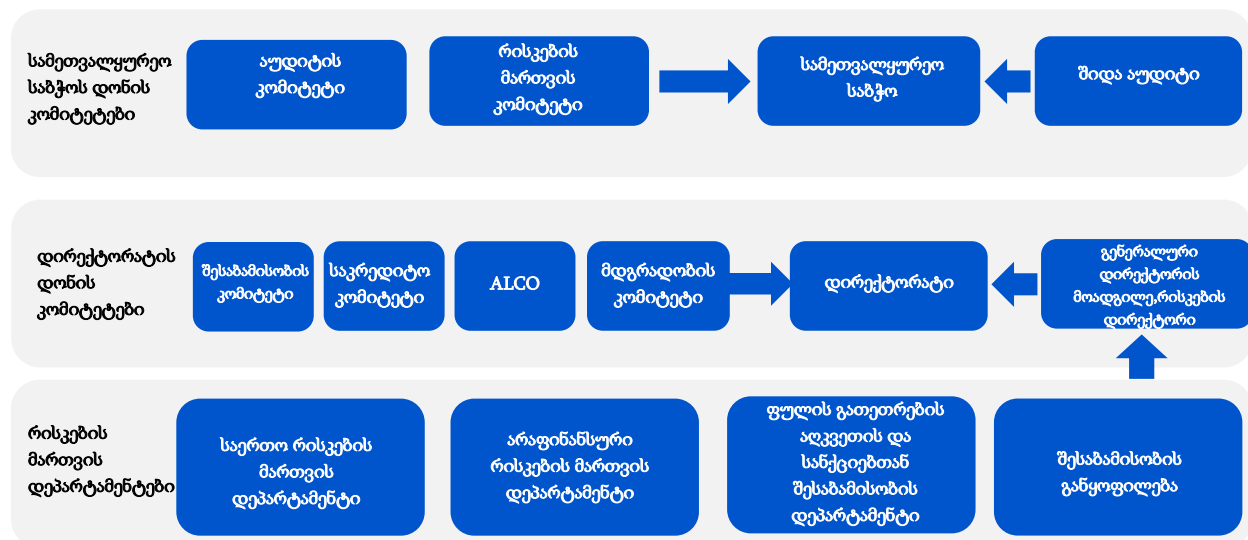
ბანკის მმართველი პრინციპები რისკების აღებასთან დაკავშირებით უმაღლესი მენეჯმენტის დონიდანვე ადგენს საერთო მიდგომას (tone at the top). მმართველი პრინციპების ძირითადი მიზნებია: (i) რისკების კონტროლის უზრუნველყოფა, (ii) მედეგობის გაზრდა და (iii) რისკისა და უკუგების (risk-return) კონტროლი:

- **რისკის კულტურა** - ხელს უწყობს რისკის ძლიერი კულტურის ჩამოყალიბებას, სადაც რისკისადმი ტოლერანტობა გაცხადებულია ბანკის მასშტაბით და თანამშრომლები იღებენ პასუხისმგებლობას რისკების მართვაზე მისი მკაფიო გაგებით, რაც განაპირობებს რისკების გათვალისწინებით გადაწყვეტილებების მიღებას. რისკის კულტურა მუდმივად ვითარდება, რათა მოერგოს ცვალებად სარისკო გარემოს.
- **მომგებიანობა** - მიზნად ისახავს უზრუნველყოს წლიური მიზნობრივი საოპერაციო მაჩვენებლების მიღწევა ჩვენი დაინტერესებული მხარეების მოლოდინების შესაბამისად, შემოსავლების დაბალი მერყეობისა და მდგრადი მომგებიანობის შენარჩუნების გზით.
- **რეპუტაცია** - ბანკის ბრენდის რეპუტაციის შელახვის მიმართ მინიმალური ტოლერანტობის (რისკის მაღის) შენარჩუნება; ნებისმიერ დროს ყველა დაინტერესებულ მხარესთან სამართლიანი მოპყრობა და სრული კეთილსინდისიერებით მოქმედება. მყარი კორპორაციული მართვის უზრუნველყოფა და კარგი კორპორაციული მოქალაქეობის სტრატეგიის გატარებისკენ სწრაფვა.

4.2. რისკების მართვის სტრუქტურა ბაზისბანკში

ბანკში რისკების მართვის სტრუქტურა უზრუნველყოფს მოვალეობების (ფუნქციების) ეფექტურ გამიჯვნას უმაღლესი მენეჯმენტიდან მენეჯერული ერთეულების გავლით წინა ხაზის პერსონალამდე. რისკების მართვის ძირითადი პასუხისმგებლობები ინტეგრირებულია დირექტორატის პასუხისმგებლობებში და დელეგირებულია უმაღლესი რგოლის რისკ-მენეჯერებსა და რისკების მართვის წამყვან კომიტეტებზე, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან აღსრულებასა და ზედამხედველობაზე. ჯგუფის მასშტაბით ხორციელდება ჯვარედინი რისკების (cross-risk) ანალიზი და რეგულარული შეფასებები რისკების მართვის ჯანსაღი პრაქტიკის დასადასტურებლად, რაც უზრუნველყოფს რისკების შესახებ ყოვლისმომცველი (პოლისტიკური) ცნობიერების არსებობას.

რისკების მართვის სისტემა განაწილებულია რისკების მართვის შემდეგ ერთეულებს შორის:

ორგანიზაციული რისკების მართვა (შემდგომში — ERM) სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ბაზისბანკისთვის, რათა მან ეფექტურად მართოს ფინანსური საქმიანობისთვის დამახასიათებელი რისკების რთული გარემო. იგი ეხმარება ბაზისბანკს ზრდასა და რისკებს შორის ბალანსის უზრუნველყოფაში, მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შენარჩუნებასა და გარე შოკების მიმართ მედეგობის გაძლიერებაში. ERM-ის სამუშაო ჯგუფის როლი გადამწყვეტია ბიზნესპროცესების რისკების უწყვეტი შეფასების ხელშესაწყობად და მაღალი ნარჩენი რისკების შემცირების (მიტიგაციის) გეგმების აღსრულების გასაძლიერებლად. ERM-ის სამუშაო ჯგუფის ჯვარედინ-ფუნქციური (cross-functional) ბუნება ხელს უწყობს ორგანიზაციის მასშტაბით არსებული იმ საკითხების იდენტიფიცირებას, რომლებიც განხილვას საჭიროებს.

ERM-ის სამუშაო ჯგუფი მხარს უჭერს:

რისკების უკეთესი გამოვლენა და მიტიგაცია:

- ERM ბაზისბანკს საშუალებას აძლევს სისტემატურად მოახდინოს რისკების გამოვლენა და შეფასება. ეს მიდგომა ამ რისკების ეფექტურად დამლევს მიზნობრივი სტრატეგიების განხორციელების საშუალებას იძლევა.

კაპიტალის უკეთესი განაწილება და ეფექტურობა:

- ERM ხელს უწყობს კაპიტალის გამოყენების ოპტიმიზაციას რისკის ზემოქმედების დონესთან შესაბამისობაში მოყვანით, რაც უზრუნველყოფს საკმარისი კაპიტალის გამოყოფას პოტენციური ზარალის დასაფარად.

სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღება:

- ERM რისკის საკითხებს სტრატეგიულ დაგეგმვასთან, აკავშირებს, რაც ბანკს საშუალებას აძლევს მიიღოს ინფორმირებული გადაწყვეტილებები, რომლებიც დააბალანსებს რისკსა და სარგებელს. ეს გადაწყვეტა ზრდის შესაძლებლობების გასატარებლად, გონივრული რისკის პროფილის შენარჩუნებისას.

ოპტიმალური პროდუქტებისა და სერვისების შეთავაზება:

- ERM ბაზისბანკს ეხმარება ახალი პროდუქტებისა და სერვისების შეთავაზებასთან დაკავშირებული რისკების შეფასებაში. ეს უზრუნველყოფს პოტენციური რისკების სათანადო შეფასებას ახალი ინიციატივების დაწყებამდე.

მარეგულირებლის მოთხოვნებთან შესაბამისობა:

- რადგან საბანკო სექტორი მკაცრად რეგულირდება, ERM ბაზისბანკს ეხმარება შესაბამისობის რისკების იდენტიფიცირებასა და დამლევად.

რისკების გაძლიერებული კულტურა:

- ERM ბაზისბანკში რისკების ძლიერ კულტურას უზრუნველყოფს, სადაც ყველა დონის თანამშრომელი იღებს რისკების შესახებ განათლებას და აქტიურად უწყობს ხელს რისკების მართვას. ეს ხელს უწყობს ადრეულ გამოვლენას და რეაგირებას anresponse to emerging risks.

რეპუტაციის მართვა:

- ERM ბაზისბანკს ხელს უწყობს ისეთი რისკების გამოვლენასა და მართვაში, რომლებმაც შეიძლება დაზიანოს მისი რეპუტაცია, როგორცაა არაეთიკური ქცევა, ტყუილი ან მონაცემთა დარღვევები.

კლიენტთა გაზრდილი ნდობა:

- ERM-ის მეშვეობით რისკის მართვის ეფექტური პრაქტიკის დემონსტრირება აძლიერებს კლიენტების ნდობას ბაზისბანკის სტაბილურობისა და მათი აქტივების დაცვის უნარში.

გრძელვადიანი მდგრადობა:

- იმ რისკების განხილვით, რომლებმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ბანკის სტაბილურობასა და მომგებიანობას, ERM ხელს უწყობს ბანკის გრძელვადიან მდგრადობასა და წარმატებას.

ERM-ის სამუშაო ჯგუფი პასუხისმგებელია ღირეპტორატის დახმარებაზე რისკების ზედამხედველობის პროცესში, ბანკის რისკისადმი ტოლერანტობისა (რისკის მადის) და რისკის პროფილის განხილვაზე კაპიტალსა და ლიკვიდურობასთან მიმართებით, ბანკის რისკების მართვის ჩარჩოს ეფექტურობის შეფასებაზე, ბანკის კაპიტალის მოთხოვნების განსაზღვრის მეთოდოლოგიის გადახედვაზე, სტრეს-ტესტირებასა და სტრატეგიულ ან მნიშვნელოვან ტრანზაქციებზე „სათანადო გულმოდგინების“ (Due Diligence) შეფასებების ჩატარების უზრუნველყოფაზე. ERM-ის სამუშაო ჯგუფის ძირითადი პასუხისმგებლობაა ბანკის რისკისადმი ტოლერანტობის განსაზღვრა და მასთან მიმართებით ბანკის პროფილის ზედამხედველობა; ბანკის ბრენდსა და რეპუტაციაზე მეთვალყურეობა და იმის უზრუნველყოფა, რომ რეპუტაციული რისკი შესაბამებოდეს რისკისადმი ტოლერანტობას.

რისკების მართვის თითოეული ერთეულის ძირითადი ფუნქციები შეჯამებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

ერთეული	რისკის ფუნქცია
სამეთვალყურეო საბჭო	აღწერა: სამეთვალყურეო საბჭო არის საბოლოო პასუხისმგებელი ორგანო რისკის მართვის ჩარჩოს ზედამხედველობაზე, რომელიც აყალიბებს ზოგად მიდგომას რისკის მართვის მიმართ ინდივიდუალური რისკის სტრატეგიების დამტკიცებით. ძირითადი ფუნქციები: • აყალიბებს საერთო მიდგომას, ადგენს და ხელს უწყობს ბანკში მაღალი ეთიკური სტანდარტების არსებობას; • ამტკიცებს და ახორციელებს კონტროლს ბანკის რისკის სტრატეგიების განხორციელებაზე; • აყალიბებს რისკის აპეტიტს ენერალური დირექტორის მოადგილესთან, რისკების დირექტორთან და საბჭოს სხვა წევრებთან თანამშრომლობით; ამტკიცებს რისკის აპეტიტს; • განიხილავს ბანკის რისკის პროფილს; • ამტკიცებს რისკის მართვის ჩარჩოს და ICAAP და ILAAP ჩარჩოებს; • განიხილავს ბაზისბანკის რისკების მართვის ჩარჩოს ადეკვატურობას და ეფექტურობას და ამტკიცებს რისკების მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებს; • არაფინანსური რისკების შეფასება ESG რისკების ჩათვლით. რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობის ფარგლებში, სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარულად აფასებს ESG რისკებს და ამოწმებს, რომ ეს რისკები იდენტიფიცირებულია, გაზომილი, ჩატარებული აქვს მონიტორინგი და მათი ზემოქმედება სათანადოდაა შერბილებული;
აუდიტის კომიტეტი	აღწერა: აუდიტის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე შექმნილი დამოუკიდებელი კონტროლის ფუნქციაა, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს მხარს უჭერს რისკების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგში. ის პირდაპირ ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. ძირითადი ფუნქციები: • გამოთქვამს მიუკერძოებელ მოსაზრებას არსებული პოლიტიკისა და პროცედურების ადეკვატურობის, ჯგუფის რისკის სტრატეგიის, რისკის აპეტიტის და რისკის პოზიციების, მარეგულირებლის მოთხოვნებთან შესაბამისობის და სხვა შიდა და გარე რეგულაციების შესახებ. • რეგულარულად განიხილავს შიდა კონტროლს და პროცესებს; • ზედამხედველობას უწევს ბანკის შიდა და გარე აუდიტორთა რეკომენდაციებს; • ამტკიცებს ან რეკომენდაციას უწევს საბჭოს ფინანსური აღრიცხვის პროცესის მონიტორინგს; • ზედამხედველობას უწევს რისკის მართვის სისტემის, განსაკუთრებით შიდა კონტროლის სისტემის და შიდა აუდიტის სისტემის ეფექტურობას; • მონიტორინგს უწევს მენეჯმენტის ზომებს, რომლებიც ხელს უწყობს კომპანიის შესაბამისობას საკანონმდებლო მოთხოვნებთან, რეგულაციებთან და შიდა პოლიტიკასთან.

ერთეული	რისკის ფუნქცია
რისკების მართვის კომიტეტი	აღწერა: რისკების კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე შექმნილი დამოუკიდებელი კონტროლის ფუნქციაა, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს მხარს უჭერს რისკების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგში. ძირითადი ფუნქციები: • უზრუნველყოფს ბანკის რისკის სტრატეგიებისა და პოლიტიკის ზედამხედველობას და მათ ეფექტურ განხორციელებას • აფასებს და აკონტროლებს ბანკის რისკის პროფილს, რისკის აპეტიტს და ლიმიტებს. • ზედამხედველობს შვილობილის რისკების მართვის ფუნქციას, რისკების მართვის ჩარჩოს და შიდა კონტროლის სისტემების სათანადო ფუნქციონირებას. • ზედამხედველობს მარეგულირებლისა და სხვა შიდა და გარე რეგულაციების დაცვას.
შიდა აუდიტი	აღწერა: შიდა აუდიტი სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებული ფუნქციაა და უშუალოდ ექვემდებარება მას. შიდა აუდიტი მხარს უჭერს უმაღლეს მენეჯმენტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი და ობიექტური მარწმუნებელი საქმიანობით, რომ რისკების იდენტიფიკაციისა და შერბილების ღონისძიებები, რომლებიც დაცვის პირველი და მეორე ხაზის მიერ სრულდება, შესაბამეა მათ მოლოდინებს. ძირითადი ფუნქციები: • აფასებს ბაზისბანკის კონტროლის ჩარჩოს ადეკვატურობას და ეფექტურობას და შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების დაცვას; • ამზადებს პერიოდულ ანგარიშებს სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე აუდიტის საქმიანობის შემაჯამებლად • რეგულარულად ამოწმებს რისკის მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების ადეკვატურ და ეფექტურად განხორციელებას. • უზრუნველყოფს ყველა რისკის შესაბამისობას ბანკის რისკების მიდგომის შესახებ განცხადებასთან და შიდა რეგულაციებთან. • ამოწმებს შესაბამისობას კანონებთან, რეგულაციებთან, შიდა პოლიტიკასთან და პროცედურებთან.
გენერალური დირექტორი	აღწერა: გენერალურ დირექტორს გადამწყვეტი როლი აქვს ბაზისბანკის ბიზნეს სტრატეგიის, შესაბამისი რისკების მართვის სისტემებისა და რისკების ლიმიტების დანერგვაში. რისკების მართვის ჩარჩოში გენერალური დირექტორის ჩართვა მრავალმხრივია, რომელიც მოიცავს ლიდერობას, ზედამხედველობას, სტრატეგიულ მორგებას, კულტურის ჩამოყალიბებას და გარე ჩართულობას. ეს როლი გადამწყვეტია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ რისკების მართვა არა მხოლოდ დამოუკიდებელი ფუნქციაა, არამედ ბანკის ყოველდღიური ოპერაციებისა და გრძელვადიანი სტრატეგიული დაგეგმვის განუყოფელი ნაწილია. ძირითადი ფუნქციები: • უზრუნველყოფს ბაზისბანკის რისკების მართვის სტრატეგიის შესაბამისობას მის საერთო სტრატეგიულ მიზნებთან. ეს გულისხმობს რისკების მენეჯმენტის ინტეგრირებას სტრატეგიული დაგეგმვისა და

ერთეული	რისკის ფუნქცია
	გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში, რათა რისკები გათვალისწინებული იყოს ბიზნეს სტრატეგიების ფორმულირებასა და განხორციელებაში. • აყალიბებს რისკების მართვის საერთო მიდგომას მთელ ორგანიზაციაში რისკის გაცნობიერებული კულტურის, პროცესებისა და კონტროლის ხელშეწყობის გზით, ხაზს უსვამს რისკის მართვის მნიშვნელობას და უზრუნველყოფს ბანკის კორპორაციულ კულტურაში ინტეგრირებას. ეს გულისხმობს რისკების სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, რისკების გაცნობიერების კულტურის ჩამოყალიბებას, რისკების შეფასების და მონიტორინგის პროცესების ზედამხედველობას, მარეგულირებლის წესებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღებას, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის შედეგებს. რისკის მართვის მკაფიო ხედვის ჩამოყალიბებით, გენერალური დირექტორი უზრუნველყოფს, რომ ყველა თანამშრომელმა გაიგოს რისკის პროაქტიული იდენტიფიკაციის, შეფასების და შერბილების მნიშვნელობა.
დირექტორატი	აღწერა: დირექტორატი არის ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ეფექტურ ბიზნეს ორგანიზაციასა და მოვალეობების ადეკვატურ გამიჯვნაზე, რათა ასახოს რისკი და უზრუნველყოს ადეკვატური პოლიტიკა და პროცედურები. ძირითადი ფუნქციები: • შედეგების განხილვა სტრატეგიული მიზნებისკენ სვლის პროგრესის გასაუმჯობესებლად; • განყოფილებების და დეპარტამენტების დონეზე საქმიანობის კონტროლი; • ბანკის სტრატეგიის, რისკისა და კაპიტალის ლიმიტების რეგულარულად გადასინჯვა პოზიციასთან და კაპიტალის ლიმიტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად; • შემდგომი რეაგირება შეუსაბამობის შემთხვევებზე; • შიდა კონტროლის შეფასებების განხილვა; • შიდა კონტროლის სისუსტეებთან დაკავშირებით აუდიტორებისა და ზედამხედველობის ორგანოების მიერ გამოთქმული რეკომენდაციებისა და შეშფოთების დროული განხორციელების უზრუნველყოფა.
გენერალური დირექტორის მოადგილე, CRO	აღწერა: გენერალური დირექტორის მოადგილე (CRO) უმაღლესი დონის აღმასრულებელია, რომელიც პასუხისმგებელია საერთო რისკების მართვაზე ყველა ფინანსურ და არაფინანსურ რისკთან დაკავშირებით; ის უზრუნველყოფს საწარმოთა რისკის მენეჯმენტის (ERM) მთლიან ხელმძღვანელობას, ხედვასა და მიმართულებას და ავითარებს მართვის ჩარჩო-პოლიტიკას, მათ შორის განსაზღვრავს ბანკის საერთო რისკის აპეტიტს. მთავარი ფუნქციები: • რისკის ყოვლისმომცველი კონტროლი, რისკის გაზომვისა და შემცირების მეთოდების შემუშავება და უწყვეტი განვითარება;

ერთეული	რისკის ფუნქცია
	• რისკის ლიმიტების დაწესება და რისკის რუკების შექმნა; • საბჭოსა და ძირითად დაინტერესებულ მხარეებისთვის ფირმის რისკის პროფილის მკაფიო ხედვის მიწოდება. • საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკების შეფასება და მართვა და წინადადებების შედგენა სტრუქტურის, პროცედურებისა და დებულებებისთვის საჭირო ცვლილებების შესახებ; • ICAAP და ILAAP ჩარჩოების შემუშავება • რისკის შემცირების მეთოდების შემუშავება და დანერგვა; ბანკის საკრედიტო საქმიანობის შეფასება.
ALCO კომიტეტი	აღწერა: დირექტორატის მიერ შექმნილი ფუნქციური ერთეული აქტივების, ვალდებულებებისა და კაპიტალის რისკების ზედამხედველობისა და მართვის უზრუნველსაყოფად. ძირითადი ფუნქციები: • განიხილავს ლიკვიდობის მიმდინარე და პერსპექტიულ პოზიციებს და აკონტროლებს დაფინანსების ალტერნატიულ წყაროებს; • განიხილავს დეპოზიტების, სესხების და ინვესტიციების დაფარვისა და ფასების გრაფიკს; • შეიმუშავებს მიზანშეწონილად მიჩნეულ ალტერნატიულ სტრატეგიებს, რომლებიც ითვალისწინებს საპროცენტო განაკვეთის დონისა და ტენდენციების ცვლილებებს, შესაბამის პროდუქტებს და მასთან დაკავშირებულ რეგულაციებს; • განიხილავს და ამოწმებს ALM მოდელ(ებ)სა და პროცედურებს; • ამტკიცებს კონტრაგენტის რისკის ლიმიტის სტრუქტურას.
საკრედიტო კომიტეტი	აღწერა: საკრედიტო რისკების ზედამხედველობისა და მართვის უზრუნველსაყოფად დირექტორატის მიერ შექმნილი ფუნქციური ერთეული. ზოგადი ფუნქციები: • აფასებს პოტენციური კლიენტების ფინანსურ მდგომარეობასა და სესხის დაფარვის უნარს; • განიხილავს განაცხადებს სესხებზე და იღებს გადაწყვეტილებას ასეთ განაცხადებებზე კომიტეტისთვის დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში; • მოქმედებს ბანკის საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე, შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად; • იხილავს სესხების ამოღების პრაქტიკას სესხების ანდერრაიტინგის და ამოღების გაუმჯობესების მიზნით.
შესაბამისობის კომიტეტი	აღწერა: შესაბამისობის კომიტეტი შეიქმნა მენეჯმენტის მიერ, რათა მისი კომპეტენციის ფარგლებში ხელი შეუწყოს შესაბამისობის რისკების ეფექტურ მართვას ბანკის დაცვის სამი ხაზის მიხედვით. ძირითადი ფუნქციები:

ერთუფლი	რისკის ფუნქცია
	• ეფექტური მართვისა და შესაბამისობის რისკების შერბილების ხელშეწყობა.
ESG კომიტეტი	აღწერა: ESG კომიტეტი შექმნილია დირექტორატის მიერ გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) ინიციატივების ზედამხედველობის, კოორდინაციისა და გაძლიერების მიზნით, ასევე ბანკის სტრატეგიაში, ოპერაციებსა და რისკების მართვის ჩარჩოში ESG ფაქტორების ინტეგრირებისთვის. ძირითადი ფუნქციები: • ზედამხედველობის ბანკის ESG-სა და მდგრადობის სტრატეგიის შემუშავებას, განხორციელებასა და პერიოდულ გადახედვას. • მონიტორინგს უწევს ESG-სთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებს, მათ შორის კლიმატისა და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებულ რისკებს, და მათ ინტეგრაციას ბანკის რისკების მართვის საერთო პროცესებში. • უზრუნველყოფს არსებითი ESG საკითხების შესახებ ანგარიშგებასა და სათანადო ესკალაციას დირექტორატთან და, საჭიროებისამებრ, სამეთვალყურეო საბჭოსთან.
გენერალური რისკების მართვის დეპარტამენტი	აღწერა: გენერალური რისკების მართვის დეპარტამენტი არის CRO-ის დაქვემდებარებული ფუნქცია, რომელიც ფლობს და მართავს ფინანსურ რისკებს. ძირითადი ფუნქციები: • აფასებს და მართავს საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკებს; • შეიმუშავებს, ინარჩუნებს და განაახლებს ამ რისკებთან შესაბამის პოლიტიკასა და პროცედურებს; • მონაწილეობას იღებს ICAAP-ისა და ILAAP-ის ჩარჩოების, ასევე ბანკის რეზოლუციის გეგმის შემუშავებაში და შემდგომ აკონტროლებს რისკების განსაზღვრულ ლიმიტებთან შესაბამისობას; • აკონტროლებს და აფასებს პორტფელის ხარისხს, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და გირაოს შეფასებას; • ატარებს სასესიო პორტფელის მარეგულირებელ სტრეს-ტესტს; • სტრატეგიული ბიზნეს მიზნების მისაღწევად საკრედიტო პოლიტიკაში ცვლილებების შესახებ რეკომენდაციებს წარუდგენს დირექტორატს; • მონაწილეობს საფასო მოდელების შემუშავებაში; • სახაზინო დეპარტამენტთან ერთად აფასებს ბაზარს (საპროცენტო განაკვეთი და სავალუტო რისკები) და შეიმუშავებს ამ რისკების ჰეჯირების ზომებს; • აფასებს ლიკვიდობის რისკებს და შეიმუშავებს ზომებს ILAAP-ის ყოველწლიური მიმოხილვის ფარგლებში სახსრების მოპოვებისა და განთავსებისთვის. • შეიმუშავებს და ნერგავს რისკის შემცირების მეთოდებს; აკეთებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებას (ECL);
არაფინანსური რისკების მართვის დეპარტამენტი	აღწერა: არაფინანსური რისკების მართვის დეპარტამენტი CRO-ს დაქვემდებარებული ფუნქციაა, რომელიც ფლობს და მართავს არაფინანსურ რისკებს და მიზნად ისახავს ბანკში არაფინანსური რისკების მართვის ჯანსაღი და ეფექტური პრაქტიკის ჩამოყალიბებას.

ერთეული	რისკის ფუნქცია
	ძირითადი ფუნქციები: • რისკების იდენტიფიკაციის, შეფასების, მოპყრობის და მონიტორინგის/ანგარიშგების ეფექტური ინსტრუმენტებისა და მეთოდოლოგიების ამოქმედების უზრუნველყოფა არაფინანსური ზარალის მინიმიზაციის მიზნით, ბიზნესის განვითარებისა და ზრდის ხელშეწყობისას; • შიდა თაღლითობის ინციდენტების მინიმუმამდე დაყვანა და ბანკის ბიზნეს მიზნებთან შესაბამისი გარემოს შექმნა. • ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და ბიზნესის უწყვეტობის მართვის პროცესების მუდმივი გაუმჯობესება, ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან/კიბერუსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკების მინიმუმამდე დაყვანის და კლიენტებისა და პარტნიორების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.
AML და სანქციებთან შესაბამისობის დეპარტამენტი	აღწერა: AML და სანქციებთან შესაბამისობის დეპარტამენტი CRO-ის ფუნქციაა, რომელიც ზედამხედველობს AML/CFT-თან და საერთაშორისო სანქციებთან შესაბამისობას. იგი შედგება სამი განყოფილებისგან: KYC ხარისხის კონტროლის, ტრანზაქციების მონიტორინგის და საერთაშორისო სანქციების. ძირითადი ფუნქციები: • ფულის გათეთრებისა და სანქციებთან შესაბამისობის პროგრამის მართვა, მათ შორის ბანკის AML/სანქციებთან შესაბამისობის პროგრამის შემუშავებისა და განხორციელების ზედამხედველობა და მუდმივი მონიტორინგის განხორციელება. • ბანკის მიერ AML-ის წესებისა და რეგულაციების დაცვის და ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ საჭირო ზომების მიღების უზრუნველყოფა. • ზედამხედველობს მომხმარებლის სათანადო შესწავლის (CDD), მომხმარებლის გაძლიერებული შესწავლის (EDD) და ტრანზაქციების მონიტორინგის პროცესებს, ფინანსური დანაშაულის რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შერბილების მიზნით. • კოორდინაციას უწევს მარეგულირებლებთან, კორესპონდენტ ბანკებთან და შიდა დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთობას ფულის გათეთრების/ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლასა (AML/CFT) და სანქციებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მათ შორის მარეგულირებლისთვის ანგარიშგების წარდგენის, ინსპექტირებებისა და აუდიტის კუთხით.
შესაბამისობის განყოფილება	აღწერა: შესაბამისობის განყოფილება CRO-ის დაქვემდებარებაში მყოფი ფუნქციაა, რომელიც პასუხისმგებელია მარეგულირებლის მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე. ძირითადი ფუნქციები: • კორპორატიული შესაბამისობის პოლიტიკის აღსრულება; • შესაბამისობის რისკის მართვის ეფექტური ფუნქციონირება;

ერთეული	რისკის ფუნქცია
	• თითოეული საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილების ზემოქმედების შეფასება, რაც მისი ფორმალური რისკის იდენტიფიკაციისა და შეფასების პროცესის ნაწილია. • შეუსაბამობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი/პოტენციური რისკების წინასწარ განსაზღვრა, გამოვლენა, შეფასება და კონტროლი.
ხაზინის დეპარტამენტი	აღწერა: ხაზინის დეპარტამენტი CFO-ის დაქვემდებარებული ფუნქციაა, რომელიც ფლობს და მართავს სახაზინო ოპერაციებს, ლიკვიდობასა და დაფინანსების პოზიციებს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სავალუტო რისკს. ის ანგარიშვალდებულია CFO-ს და ALCO კომიტეტების წინაშე. ძირითადი ფუნქციები: • ლიკვიდობის, ვადიანობის ტრანსფორმაციისა და სტრუქტურული საპროცენტო განაკვეთის პოზიციის ყოველდღიური კონტროლი; • ბაზისბანკის ლიკვიდობის და საპროცენტო განაკვეთის ვადის შეუსაბამობის კონტროლი; • სავალუტო რისკის პოზიციის კონტროლი და მართვა.
აქტივ-პასივების მართვის დეპარტამენტი	აღწერა: აქტივ-პასივების მართვის დეპარტამენტი CFO-ის ფუნქციაა, რომელიც ფლობს და მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების, ლიკვიდობისა და კაპიტალის მართვის საკითხებს. ძირითადი ფუნქციები: • აქტივებისა და ვალდებულებების გასწორება - ფინანსური რისკების შემცირება და მომგებიანობის ზრდა; • აქტივებისა და ვალდებულებების ფასწარმოქმნა; • სატრანსფერო ფასების სისტემის შემუშავება და მართვა; • ლიკვიდობის საშუალო და გრძელვადიან მართვაში მონაწილეობა; • კაპიტალის მართვაში მონაწილეობა.

4.3. რისკის სტრატეგია

ბანკის ბიზნესსტრატეგიიდან გამომდინარე რისკების სტრატეგია მოიცავს ბანკის რისკისადმი ტოლერანტობას (რისკის მადას) და რისკების მართვის ჩარჩოს, რომელიც უზრუნველყოფს რისკების სათანადო კონტროლს. ის განსაზღვრავს ჯგუფის მიდგომებსა და პრიორიტეტებს რისკების მართვის მიმართ, ადგენს მიზნებს, რეაგირებს ეკონომიკურ, სოციალურ და მარეგულირებელ გარემოში მომხდარ ცვლილებებზე, ითვალისწინებს რა მარეგულირებლის მოლოდინებსა და საუკეთესო საბაზრო პრაქტიკას. რისკისადმი ტოლერანტობის ჩარჩოს შესაბამისად, უზრუნველყოფილია ბანკის მასშტაბით საშუალოზე დაბალი (medium-low) რისკის პროფილის შენარჩუნება.

რისკების სტრატეგია ახლდება სულ მცირე წელიწადში ერთხელ, ასევე ბანკის სტრატეგიის ნებისმიერი განახლებისას და ხელმისაწვდომია ბანკის ყველა დონის თანამშრომლისთვის.

რისკების სტრატეგია განსაზღვრავს ბაზისბანკის მიდგომას რისკების მართვისადმი, მათ შორის ზოგად მეთოდოლოგიებს შესაბამისი რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, კონტროლის, ანგარიშგებისა და მართვისთვის/კრიტიკული შეფასებისთვის, ასევე რისკების მართვის იმ სტრუქტურას, რომელიც შექმნილია ამ საქმიანობის მხარდასაჭერად ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებში. თითოეული მატერიალური რისკის მართვა აღწერილია შემდეგ განყოფილებაში.

რისკების მართვა

რისკების მართვის პროცესები ისე უნდა იყოს აგებული, რომ მხარს უჭერდეს რისკების სტრატეგიის აღსრულებას ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში, ხოლო მმართველობითი ანგარიშგების სისტემა უნდა წარმოადგენდეს რისკების მართვის სათანადო ინსტრუმენტს.

ბაზისბანკი მოწოდებულია შეამციროს პოტენციური რისკები ადეკვატური, კარგად დამუშავებული ბიზნესსტრატეგიით და მართოს თანდაყოლილი რისკები რისკის ადრეული გამოვლენის სისტემების, შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების შემუშავებით, რათა უზრუნველყოს რისკების გათვალისწინებით მიღებული გადაწყვეტილებები და ქმედებები ყოველდღიურ ბიზნესსაქმიანობაში.

ბაზისბანკი ადგენს რისკის აღებისა და მართვის პრინციპებს, რომლებიც აისახება შიდა წესებსა და პოლიტიკაში და თანმიმდევრულად გამოიყენება მთელ ორგანიზაციაში. ეს ზოგადი პრინციპებია:

- გონივრული რისკის აღება ყოვლისმომცველი რისკების შეფასებისა და კონტროლის გარემოს მეშვეობით;
- რისკების სათანადო რაოდენობრივი განსაზღვრა (კვანტიფიკაცია) ბანკის ზომისა და კომპლექსურობის შესაბამისი ადეკვატური მეთოდოლოგიების გამოყენებით;
- ყველა არსებული მარეგულირებელი მოთხოვნისა და სახელმძღვანელო პრინციპის მიღება და შესრულება, ასევე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საუკეთესო პრაქტიკის გამოყენება;
- ბიზნესსაქმიანობისგან დამოუკიდებელი რისკების კონტროლის სათანადო იერარქიის შენარჩუნება ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან ასაცილებლად;
- რისკის პერსპექტივის გათვალისწინება ახალი საქმიანობის, ბიზნესმიმართულებების ან პროდუქტების დანერგვისას.

რისკების მართვა ბაზისბანკის ბიზნესსაქმიანობის ფუნდამენტური ნაწილი და მისი დაგეგმვის პროცესის აუცილებელი კომპონენტია. იმისათვის, რომ რისკების მართვა აღმასრულებელი დღის წესრიგის ცენტრში დარჩეს, იგი ინტეგრირებულია ბიზნესის ყოველდღიურ მართვაში.

ბაზისბანკი უზრუნველყოფს ფუნქციურ შესაძლებლობებს რისკების მართვისთვის როგორც არსებულ, ისე ახალ ბიზნესმიმართულებებში. სტრატეგიულ დონეზე, რისკების მართვის ჩვენი მიზნებია:

- ბაზისბანკის სტრატეგიის განსაზღვრა;

- რისკისა და უკუგების (risk/return) შესახებ გადაწყვეტილებების ოპტიმიზაცია მათი ბიზნესთან მაქსიმალურად დაახლოების გზით;
- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბიზნესის ზრდის გეგმები სათანადოდ იყოს მხარდაჭერილი რისკების მართვის ეფექტური ინფრასტრუქტურით;
- რისკის პროფილის მართვა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ფინანსური მდგრადობა შენარჩუნდეს სხვადასხვა არახელსაყრელი ბიზნესპირობების პირობებშიც.

რისკების მართვის პროცესები აგებულია ისე, რომ მხარს უჭერს რისკების სტრატეგიის აღსრულებას ყოველდღიურ საქმიანობაში, რათა რისკების მართვა იქცეს გამჭვირვალობის შექმნისა და რისკების შემცირების უწყვეტ პროცესად. დასახული მიზნების მისაღწევად, რისკების მართვა დაყოფილია ოთხ დამოუკიდებელ პროცესად: იდენტიფიცირება, შეფასება, შემცირება (მიტიგაცია) და მონიტორინგი.

გამოვლენა

- არსებული და ახალი (წარმოშობადი) რისკების განსაზღვრა, სისტემატიზაცია და კლასიფიკაცია „ბაზისბანკის“ სტრატეგიის შესასრულებლად.

შეფასება

- შეფასების სტანდარტებისა და მეთოდოლოგიების შეთანხმება და დანერგვა, რაც მოიცავს რისკების შედეგების რაოდენობრივ და ხარისხობრივ განსაზღვრას, მათ შორის (მაგრამ არა მხოლოდ) შესაძლო რისკ-მოვლენების ფინანსურ გავლენას გარკვეული დროის განმავლობაში.

მიტიგაცია

- ქმედებების განხორციელება იდენტიფიცირებული რისკების მართვის ან კონტროლის მიზნით;
- ისეთი ღონისძიებების გატარება, როგორიცაა ძირითადი საკონტროლო პროცესები და პრაქტიკა, რათა შემცირდეს რისკის დადგომის ალბათობა ან მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი მისი პოტენციური გავლენა;
- კონტროლის მექანიზმები მოიცავს (მაგრამ არა მხოლოდ): ლიმიტების სტრუქტურებს, ფუნქციების გამიჯვნას, გაუფასურების რეზერვის კრიტერიუმებსა და ანგარიშგების მოთხოვნებს.

მონიტორინგი

- რისკის პოზიციების (ექსპოზიციების), კონცენტრაციებისა და რისკის აღების შედეგების ინტერპრეტაცია და ანგარიშგება;
- რისკების მართვის აქტივობების ეფექტურობისა და სტატუსის თვალყურის დევნება და შეფასება;
- ბაზისბანკის რისკის პროფილის ყველა ასპექტის განხილვა და კრიტიკული შეფასება (challenge);
- რისკისა და უკუგების (risk-return) ახალი შესაძლებლობების შეფასება;
- კონსულტაციების გაწევა ბაზისბანკის რისკის პროფილის ოპტიმიზაციის შესახებ.

ყველა მატერიალური რისკის სახეობა, როგორც ფინანსური, ისე არაფინანსური რისკები — მათ შორის საკრედიტო, საბაზრო, საოპერაციო, ლიკვიდურობის, მარეგულირებელი და რეპუტაციული რისკები, რომლებიც დამახასიათებელია ფინანსური საქმიანობისთვის — იმართება სპეციალური რისკების მართვის

პროცესების მეშვეობით. რისკებისა და კაპიტალზე მოთხოვნის რაოდენობრივი განსაზღვრისთვის (კვანტიფიკაციისთვის) მოდელირებისა და შეფასების მიდგომები დანერგილია ყველა მატერიალური რისკის სახეობისთვის.

რისკის თითოეული სახეობისთვის ფასდება მისი რელევანტურობა, ხოლო რისკის გაზომვისა და შემცირების (მიტიგაციის) მეთოდოლოგიური მიდგომები გაწერილია ჩარჩო დოკუმენტში (Framework). ბანკი რისკების შეფასებას ახორციელებს სისტემურად, რაც მიიღწევა სხვადასხვა სტრუქტურულ-ტესტებისა და კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის (ICAAP) მეშვეობით. კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, ლიკვიდურობის პოზიცია და საბაზრო რისკი ფასდება რეგულარული ბენჩმარკინგის (შედარებითი ანალიზის) ფარგლებში, ისევე როგორც უფრო მკაცრი სტრუქტურულ-ტესტების პირობებში.

თუ რისკი მიიჩნევა მნიშვნელოვნად და მისი რაოდენობრივი განსაზღვრა შესაძლებელია, ბანკმა უნდა შეიმუშაოს შიდა მეთოდოლოგია ამ რისკის დასაფარად საჭირო შესაბამისი კაპიტალის გამოსათვლელად. სხვა რელევანტური რისკის სახეობები, რომელთა რაოდენობრივი განსაზღვრა შეუძლებელია, უნდა იმართოს სათანადო შიდა პროცესების მეშვეობით. შიდა პროცესები მიმართული უნდა იყოს იმ პოტენციური დანაკარგების მინიმიზაციისკენ, რომლებიც წარმოიშობა არარაოდენობრივი რისკის სახეობებიდან. იმ შემთხვევაში, თუ რისკი არარელევანტურად მიიჩნევა, სპეციალური ღონისძიებების გატარება საჭირო არ არის.

თუმცა, რისკების მართვის ჩარჩოს რეგულარული გადახედვა უზრუნველყოფს, რომ სულ მცირე ყოველწლიურად მოხდეს რისკის ყველა სახეობის შეფასება, ხოლო ის რისკები, რომლებიც მანამდე არარელევანტური იყო და დროთა განმავლობაში რელევანტური გახდა, სათანადოდ იქნას გათვალისწინებული.

რისკების მართვის პოლიტიკები და პროცედურები

რისკების მართვის პოლიტიკების მიზანია ჯგუფის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა. ისინი მენეჯმენტს ანიჭებენ პასუხისმგებლობას კონკრეტულ რისკებზე, ადგენენ რისკის შესაბამის ლიმიტებს, განსაზღვრავენ მოთხოვნებს შიდა კონტროლის ჩარჩოებისთვის და მუდმივად აკონტროლებენ რისკის დონეებსა და ლიმიტების დაცვას. რისკების მართვის პოლიტიკები და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებში მომხდარი ცვლილებების, ახალი საუკეთესო პრაქტიკის, პროდუქტებისა და შეთავაზებული სერვისების ასახვად.

4.4. რისკის აპეტიტი

რისკის აპეტიტი არის რისკის ის მოცულობა, რომლის მისაღებად, დასაშვებად ან რომლის ზემოქმედების ქვეშ ყოფნისთვის მზად არის ორგანიზაცია დროის ნებისმიერ მონაკვეთში. ვინაიდან ამჟამად, რომ ბანკის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი რისკი ვერ იქნება ნულამდე დაყვანილი, ხარჯებისა და სარგებლის საფუძვლიანი ანალიზის საფუძველზე, ბანკმა უნდა ჩამოაყალიბოს რისკის აპეტიტის ჩარჩო.

რისკის აპეტიტის ჩარჩო (Risk Appetite Framework) არის საერთო მიდგომა, რომლის მეშვეობითაც ხდება რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, კომუნიკაცია და მონიტორინგი. იგი მოიცავს რისკის აპეტიტის განაცხადს, რისკის ზღვრულ მაჩვენებლებს და იმ პირთა როლებისა და პასუხისმგებლობების აღწერას, რომლებიც ზედამხედველობენ რისკის აპეტიტის ჩარჩოს იმპლემენტაციასა და მონიტორინგს.

- რისკის აპეტიტის განაცხადი (RAS) — რისკის აპეტიტის წერილობითი ფორმულირება. იგი მოიცავს რაოდენობრივ მეტრიკებს, ხარისხობრივ განაცხადებსა და რისკის ზღვრულ მაჩვენებლებს. RAS ვრცელდება მთელ ბანკში და ინტეგრირებულია ყოველდღიური გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში;
- რისკის შესაძლებლობა (Risk Capacity) — რისკის მაქსიმალური დონე, რომელიც ბანკმა შეიძლება აიღოს მანამ, სანამ დაირღვევა მარეგულირებელი კაპიტალითა და ლიკვიდურობის საჭიროებებით განსაზღვრული შეზღუდვები, ასევე ვალდებულებები მენაბრეების, კრედიტორების, აქციონერების, მომხმარებლებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეების წინაშე;
- რისკის ზღვრული მაჩვენებლები (Risk Thresholds) — ბანკის მიერ ბიზნესსაქმიანობაზე დაწესებული შეზღუდვები, რომლებიც მიზნად ისახავს ბანკის რისკის აპეტიტის განაწილებას კონკრეტულ რისკის კატეგორიებზე, ბიზნეს-ერთეულებსა და, საჭიროებისამებრ, სხვა დონეებზე;
- რისკის პროფილი (Risk Profile) — ბანკის მთლიანი (gross) და, საჭიროების შემთხვევაში, წმინდა (net) რისკის პოზიციების მიმდინარე შეფასება, რომელიც აგრეგირებულია თითოეულ რელევანტურ რისკის კატეგორიაში და მათ შორის, პროგნოზულ დამხმეებზე დაყრდნობით.

ბანკის რისკის აპეტიტი ჩამოყალიბდა ლიმიტების სისტემის სახით, რაც ბანკს საშუალებას აძლევს მუდმივად აკონტროლოს შესაბამისი რისკ-ფაქტორების ზემოქმედება. ლიმიტების სისტემა ითვალისწინებს რისკების შეფასების პროცესში იდენტიფიცირებულ ყველა რელევანტურ რისკის სახეობას. რისკის აპეტიტი დადგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, დირექტორატის წევრებთან, მათ შორის რისკების დირექტორთან თანამშრომლობის შედეგად.

ძირითადი რისკები

ბანკი განარჩევს ფინანსურ და არაფინანსურ რისკებს. ფინანსური რისკების კუთხით, ბანკი მოიცავს საკრედიტო რისკს, ლიკვიდობის რისკს, საბაზრო რისკს, კაპიტალის რისკს, ვადიანობის რისკს, უცხოური ვალუტის რისკსა და სხვა ფინანსურ რისკებს. არაფინანსურ რისკებში ბანკი განიხილავს საოპერაციო, კიბერუსაფრთხოების, საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და მესამე მხარის რისკებს. ბანკის დონეზე ჯგუფი აკონტროლებს რისკის შემდეგ პოზიციებს:

საკრედიტო რისკი

რისკის
განსაზღვრება

ჯგუფი დგას საკრედიტო რისკის წინაშე, რაც გულისხმობს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს. აღნიშნული რისკი წარმოიშობა ჯგუფის საკრედიტო საქმიანობიდან, კონტრაგენტებთან ტრანზაქციებიდან, ფინანსური აქტივებიდან და ბალანსგარეშე საკრედიტო ვალდებულებებიდან. საკრედიტო რისკი ბანკისთვის კვლავ ყველაზე მნიშვნელოვან რისკად რჩება და მკაცრ მარეგულირებელ ზედამხედველობას ექვემდებარება.

რისკის მთავარი გამომწვევი ფაქტორები	საკრედიტო რისკის ძირითად წყაროებს წარმოადგენს: კონტრაგენტის დეფოლტის რისკი, პორტფელის კონცენტრაციის რისკი და უზრუნველყოფის საგნის გაუფასურების რისკი. ბანკის საკრედიტო სტრატეგია, აქტივების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფის პარალელურად, მიზნად ისახავს დივერსიფიცირებული და მომგებიანი სასესხო პორტფელის შენარჩუნებას.
რისკის გამოვლენა და გაზომვა	საკრედიტო რისკის შეფასება კომპლექსური პროცესია და ეყრდნობა რისკის შეფასების კომპლექსურ მოდელებს, რადგან მოსალოდნელი საკრედიტო რისკი იცვლება საბაზრო პირობების, მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და დროის გასვლის მიხედვით. აქტივების პორტფელის საკრედიტო რისკის შეფასება მოითხოვს დეფოლტის ალბათობის (PD), დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგის (LGD) და კონტრაგენტებს შორის კორელაციების საიმედო შეფასებას. „ბაზისბანკში“ საკრედიტო რისკის მართვა მოიცავს სხვადასხვა აქტივობას, რომლებიც ყოველდღიურ ოპერაციებშია გათვალისწინებული. ბაზისბანკს საკრედიტო რისკების მართვის მძლავრი სისტემა აქვს შექმნილი, რომელიც მიზნობრივ ბაზრებზე მორგებულ წერილობით საკრედიტო პოლიტიკებსა და დაკრედიტების სახელმძღვანელოებს აერთიანებს. ეს დოკუმენტები განსაზღვრავს პორტფელის სტრუქტურას, ფასწარმოქმნასა და არასაფასო პირობებს, ლიმიტების სტრუქტურებს, დელეგირებულ დამტკიცების უფლებამოსილებებს, გამონაკლისების დამუშავებისა და ანგარიშგების სტანდარტებს. საკრედიტო რისკს, ეფექტური გადაწყვეტილების მიღების ხელშესაწყობად, საკრედიტო კომიტეტების სისტემა მართავს, როგორც პორტფელის, ისე ტრანზაქციების დონეზე. საკრედიტო კომიტეტების იერარქია ჩამოყალიბებულია რისკ-პოზიციის ტიპისა და დაკრედიტების მოცულობის მიხედვით. კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერების მიერ ინიცირებული სასესხო განაცხადები გადის დამუშავებას/შეფასებას და საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად გადაეცემა შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს.
რისკის მითიგაცია	კრედიტის გაცემის გამართული პროცესი: ბაზისბანკში კრედიტის გაცემის პროცესი, ეფუძნება კონტრაგენტის კრედიტუნარიანობის ჰოლისტიკურ შეფასებას და მოიცავს მთელი რიგი ფაქტორის სრულყოფილ ანალიზს. საკრედიტო რისკ-პოზიციის ტიპისა და საკრედიტო ურთიერთობის ბუნების მიხედვით, ეს ფაქტორები შეიძლება მოიცავდეს: კრედიტის მიზნობრიობასა და დაფარვის წყაროებს, მსესხებლის ან კონტრაჰენტის მიმდინარე რისკ-პროფილს, უზრუნველყოფის ხარისხსა და მის მგრძნობელობას ეკონომიკური და საბაზრო ცვლილებების მიმართ, მსესხებლის გადახდის ისტორიასა და გადახდის უნარს არსებული მდგომარეობით, ისტორიულ ფინანსურ ტენდენციებსა და სამომავლო ფულადი ნაკადების პროგნოზებს. კრედიტის ანალიზის დროს ბანკი აფასებს მსესხებლის ბიზნესგამოცდილებას, ეკონომიკურ სექტორს და ამ სექტორში კონკურენტულ პოზიციას. ეს ელემენტები ინტეგრირებულია სკორინგის მოდელებში, რომლებიც შემუშავებულია როგორც საცალო, ისე კორპორაციული ბიზნეს ხაზებისთვის. კორპორაციული და საცალო საკრედიტო რისკების მართვის განყოფილებები (რომლებიც ექვემდებარება გენერალური რისკების მართვის დეპარტამენტს) კლიენტების საკრედიტო რისკის დამოუკიდებელ შეფასებას ახორციელებენ. ფიზიკური პირი მსესხებლებისთვის ბანკმა შეიმუშავა სკორინგის მოდელი, რომელიც აფასებს სესხის გადახდის უნარს ფინანსური მდგომარეობისა და გადახდის ისტორიის

საფუძველზე. საცალო და კორპორაციული კლიენტების სკორინგი უპირველეს ყოვლისა გამოიყენება კრედიტის დამტკიცების პროცესში ფასწარმოქმნის მიზნებისთვის: თითოეული სესხის ფასი კორექტირდება რისკის მიხედვით, კლიენტის სკორინგისა და პროდუქტის რისკიანობის გათვალისწინებით.

საკრედიტო განაცხადების ადმინისტრირება და საკრედიტო პორტფელის მონიტორინგი: გაცემის შემდგომი მონიტორინგი გულისხმობს თითოეული მსესხებელის მდგომარეობასთან დაკავშირებული საკვანძო საკითხების უწყვეტ შეფასებას, მათ შორის: მიმდინარე ფინანსურ მდგომარეობას, არსებულ კოვენანტებთან შესაბამისობას, უზრუნველყოფით დაფარვას და სახელშეკრულებო გადახდების ვადაგადაცილებებს. ის ასევე გულისხმობს კონკრეტული ტიპის მსესხებლებზე რისკ-პოზიციის კონცენტრაციის მონიტორინგს რისკის კონცენტრაციის თავიდან ასაცილებლად. ასეთი კონცენტრაცია წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც არსებობს პირდაპირი ან არაპირდაპირი სესხების მაღალი დონე ერთ კონტრაქტზე, ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე, ან კონკრეტულ ინდუსტრიასა თუ ეკონომიკურ სექტორზე.

საკრედიტო რისკის შეფასების (Grading) სისტემა:

საკრედიტო რისკის გასაზომად და ფინანსური ინსტრუმენტების საკრედიტო რისკის მოცულობის მიხედვით კლასიფიცირებისთვის, ჯგუფი იურიდიული პირებისთვის იყენებს შიდა რეიტინგის სისტემას (IRS). ცენტრალური მთავრობების, ბანკთაშორისი პოზიციების, საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IFIs) ფასიანი ქაღალდებისა და სხვა ფინანსური აქტივებისთვის ჯგუფი იყენებს გარე საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების (Standard & Poor's, Fitch, Moody's) მიერ მინიჭებულ რისკის შეფასებებს.

კონცენტრაცია: ჯგუფი აკონტროლებს მის მიერ აღებული საკრედიტო რისკის დონეს სხვადასხვა პარამეტრის მიხედვით კონცენტრაციის ლიმიტების დაწესებით იმ რისკის მოცულობაზე, რომელიც მისაღებია ერთი მსესხებლის, მსესხებელთა ჯგუფის, გეოგრაფიული და დარგობრივი სეგმენტების მიმართ. საკრედიტო რისკის დონის ლიმიტებს პროდუქტებისა და ინდუსტრიული სექტორების მიხედვით რეგულარულად ამტკიცებს მენეჯმენტი. აღნიშნული რისკების მონიტორინგი ხორციელდება რეგულარულად და ლიმიტები ექვემდებარება ყოველწლიურ ან უფრო ხშირ გადახედვას.

ბანკის საკრედიტო პოლიტიკა მოიცავს ლიმიტების სისტემას, რომელიც განსაზღვრულია ბანკის მიერ კონცენტრაციის რისკის კონტროლისთვის. ცალკეულ მსესხებლებზე კონცენტრაციის რისკი იზღუდება საქართველოს კანონმდებლობით („კომერციულ ბანკებში საკრედიტო კონცენტრაციისა და მსხვილი რისკების შესახებ“ დებულება). საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკის მიერ ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხებისა და სხვა ვალდებულებების საერთო რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს პირველადი კაპიტალის (Tier 1) 25%-ს.

დამატებითი შიდა წესები მოიცავს შემდეგს:

ბანკის მიერ ერთ პირზე გაცემული სესხებისა და სხვა ვალდებულებების საერთო რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის პირველადი კაპიტალის 15%-ს.

ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე (ბანკების გარეშე) გაცემული სესხებისა და სხვა ვალდებულებების საერთო რაოდენობა, რისკის შემცირების (მიტიგაციის) შემდეგ, არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის პირველადი კაპიტალის 15%-ს.

ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხებისა და სხვა ვალდებულებების საერთო რაოდენობა, რისკის შემცირების შემდეგ, არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის პირველადი კაპიტალის 23%-ს.

20 უმსხვილესი ურთიერთდაკავშირებული მსესხებელთა ჯგუფის მიმართ არსებული რისკის პოზიცია (ექსპოზიცია), რისკის შემცირების შემდეგ, არ უნდა აღემატებოდეს მთლიანი რისკის პოზიციის 30%-ს.

კონცენტრაციის ლიმიტები საქმიანობის სექტორების მიხედვით შემდეგია:

რისკის პოზიცია ერთ ეკონომიკურ სექტორზე არ უნდა აღემატებოდეს მთლიანი პორტფელის 15%-ს.

მშენებლობასთან დაკავშირებულ სექტორებზე რისკის პოზიცია არ უნდა აღემატებოდეს მთლიანი პორტფელის 23%-ს.

ლიმიტების სისტემა რეგულარულად გადაიხედება საერთო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ეკონომიკური სექტორების ანალიზისას, რომელიც ეყრდნობა პორტფელის ქცევასა და გარე ინფორმაციას, რათა მოხდეს ეკონომიკური სექტორების რისკიანობის სათანადო შეფასება. კონცენტრაციის ლიმიტები განსაზღვრულია და რეგულირდება საკრედიტო რისკის პოლიტიკით.

რესტრუქტურისაციისა და ამოღების ქმედებები: ფინანსური სიძნელეების მქონე მსესხებლების ვალდებულებებისა და ვადაგადაცილებული პორტფელების სამართავად ბანკს დანერგილი აქვს შიდა პროცესები. დროებითი სირთულეების დასაძლევად ბანკმა მსესხებლებს შესაძლოა შესთავაზოს ისეთი ინდივიდუალური გადაწყვეტილებები, როგორიცაა საშეღავათო პერიოდის მიცემა ან თავდაპირველი გადახდის გრაფიკების რესტრუქტურისაცია. თუმცა, რესტრუქტურისაცია შეთავაზებული იქნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს მოლოდინი, რომ მსესხებელი დაუბრუნდება ჯანსაღ სტატუსს; წინააღმდეგ შემთხვევაში, ბანკი დაიწყებს ამოღების პროცედურებს. ბანკი უპირატესობას ანიჭებს მსესხებლებთან მისაღებ გადახდის პირობებზე შეთანხმებას, მაგრამ თუ შეთანხმება ვერ მიიღწევა, ვადაგადაცილებული ვალდებულებების ამოღების ერთადერთ დარჩენილ გზად შესაძლოა განხილულ იქნას უზრუნველყოფის დასაკუთრება ან დაგირავებული ქონების აუქციონის გზით რეალიზაცია. რისკის კატეგორიებში სათანადო კლასიფიკაციის უზრუნველყოფის მიზნით, ვადაგადაცილებული და რესტრუქტურისებული პორტფელების მდგომარეობა რეგულარულად განიხილება.

ფინანსური აქტივების ჩამოწერა ხდება მთლიანად ან ნაწილობრივ, როდესაც ჯგუფს ამოწურული აქვს ამოღების ყველა პრაქტიკული მცდელობა და დაასკვნის, რომ ამოღების გონივრული მოლოდინი არ არსებობს. ამოღების გონივრული მოლოდინის არარსებობის ინდიკატორებია 270 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება და ჩამოწერის დღისთვის უზრუნველყოფის არარსებობა, ან უზრუნველყოფილ

სესხებზე 720 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილება. ბანკი ასევე ჩამოწერს სესხებს, რომლებიც უზრუნველყოფილი იყო, მაგრამ ვადაგადაცილებულ ვალდებულებებზე აღსრულების პროცესი დასრულებულია და ყველა არსებული უზრუნველყოფა გაყიდულია აუქციონზე ან დასაკუთრებულია. დარჩენილი არაუზრუნველყოფილი ვალდებულება ჩამოიწერება მაშინაც კი, თუ ჩამოწერის მომენტში ვალდებულების ნაწილი არ არის ვადაგადაცილებული. ექსპერტთა რეკომენდაციებზე დაყრდნობით, ჯგუფმა შესაძლოა ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომლებიც ჯერ კიდევ ექვემდებარება იძულებითი აღსრულების ღონისძიებებს, როდესაც არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი, ან მოსალოდნელი ამოღება უმნიშვნელოა დარჩენილ ვალდებულებასთან შედარებით.

უზრუნველყოფის გაუფასურებასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკი:

საკრედიტო რისკის მიტიგაცია ხდება უზრუნველყოფის, ასევე კორპორაციული და პირადი თავდებობების მიღებით საკრედიტო რისკების შესამცირებლად. თუმცა, აღნიშნულმა უზრუნველყოფებმა შეიძლება წარმოშვას დამატებითი რისკები (სამართლებრივი, დოკუმენტური და ლიკვიდობის რისკები), რამაც შესაძლოა შეამციროს რისკის მიტიგაციის ეფექტურობა. შესაძლოა წამოიჭრას ისეთი საკითხები, როგორიცაა უზრუნველყოფის პრობლემური ან დროში გაწელილი ლიკვიდაცია, ან შეუსაბამო შეფასება (მაგ., გადაფასება). შესაძლოა ბანკმა საკრედიტო რისკი საკრედიტო რისკ-პოზიციების უკან მდგარი უზრუნველყოფების მასშტაბური გაუფასურების ან შეზღუდული აღსრულებადობის გამო განიცადოს. ეს არის რისკი, რომ საკრედიტო რისკის მიტიგაციის აღიარებული ტექნიკები ნაკლებად ეფექტური აღმოჩნდეს.

საკრედიტო რისკის შემცირების (მიტიგაციის) მიზნით გამოიყენება შემდეგი სახის უზრუნველყოფა: ყველა ტიპის უძრავი ქონება, მოძრავი ქონება, გარანტია, სასაქონლო მატერიალური მარაგები, ფულადი სახსრები და სხვა ფინანსური უზრუნველყოფა.

ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის საფუძველზე, დაკრედიტების პროცესში მისაღებია მოძრავი ქონება და სხვა სახის უზრუნველყოფა, თუმცა მათი გამოყენება შეუძლებელია კაპიტალის გაანგარიშების მიზნებისთვის და მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (ECL) შეფასების პროცესში.

შეფასების მომზადების პროცესები და მოთხოვნები (შეფასების ფორმატი, კონტროლი და ა.შ.) ასევე რეგულირდება ბანკის მიერ.

ბანკი იყენებს დისკონტებს ქონების საბაზრო ღირებულებაზე დაკრედიტების პროცესში და პორტფელის მართვისას უზრუნველყოფის გადაფარვის გაანგარიშების მიზნით, უზრუნველყოფის პოტენციური ნარჩენი რისკის შესამცირებლად. იურიდიული დეპარტამენტი რეგულარულად (სულ მცირე ყოველწლიურად) გადახედავს უზრუნველყოფის ხელშეკრულების შაბლონს და საჭიროების შემთხვევაში ახორციელებს მასში ცვლილებებს ახალი მარეგულირებელი გარემოს ან უზრუნველყოფის აღსრულების გამოცდილების გათვალისწინებით. უზრუნველყოფის მინიმალური გადაფარვა დისკონტირებული ღირებულებების გამოყენებით (არაუზრუნველყოფილი პორტფელის მაქსიმალური მოცულობა) განსაზღვრულია საკრედიტო პოლიტიკით თითოეული ტიპის მომხმარებლისთვის.

ნარჩენი რისკების (რისკები მიტიგაციის შემდეგ) კონტროლის მიზნით, საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი რეგულარულად ახორციელებს შემდეგ შეფასებებს:

უზრუნველყოფის პორტფელის განაწილება ტიპების (ქვეტიპების) მიხედვით, ხოლო უძრავი ქონების შემთხვევაში — გეოგრაფიული მდებარეობის მიხედვით;

უზრუნველყოფის საგნებიდან ამოღებული თანხების ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით;

უზრუნველყოფის დისკონტების რეგულარული ბექ-ტესტირება და გადახედვა.

შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით შერჩეული უზრუნველყოფის საგნები რეგულარულად გადაფასდება გარე შემფასებელი კომპანიების მიერ და ხდება მნიშვნელოვანი სხვაობების შესწავლა.

რეზერვის შეფასება: ბაზისბანკი საკრედიტო რისკს აფასებს ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების, (IFRS 9) შესაბამისად. ზარალის რეზერვები აქტივებისა და სხვა პირობითი ვალდებულებებისთვის საკმარისი უნდა იყოს ბანკის საკრედიტო პორტფელში ყველა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) დასაფარად. ზარალის რეზერვის გაანგარიშებისას გათვალისწინებული ძირითადი რისკ-პარამეტრებია:

- ა) კონტრაგენტის მიერ თავისი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობის, ანუ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ბ) მოსალოდნელი დანაკარგები კონტრაგენტის დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და
- გ) რისკ-პოზიცია დეფოლტის მომენტში (EAD).
- დ) საპროგნოზო ინფორმაცია ინტეგრირებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) საბოლოო შეფასებაში.

IFRS 9 ფინანსურ ინსტიტუტებს საშუალებას აძლევს, უფრო ზუსტად შეაფასონ სესხებზე დანაკარგების რეზერვები იმ საპროგნოზო ინფორმაციის ინტეგრირებით, რომლის მოპოვებაც ზედმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე შესაძლებელია. ECL-ის შეფასების მიდგომა IFRS 9-ის მიხედვით ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე პირობებსა და მომავალი ეკონომიკური პირობების პროგნოზებს. ბანკმა გაუფასურების შიდა მოდელებში გაითვალისწინა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური პროგნოზები.

ECL-ის გაანგარიშების პროცესის მართვა განაწილებულია ფინანსური ანგარიშგებისა და რისკების ფუნქციებს შორის. IFRS 9-ის თანახმად, ყველა გამოყენებული პარამეტრისა და მნიშვნელოვანი დაშვების ვალიდაცია და ბექ-ტესტირება ECL-ის შეფასების პროცესის განუყოფელი ნაწილია. ჯგუფი რეგულარულად განიხილავს თავის მეთოდოლოგიასა და დაშვებებს შეფასებებსა და ფაქტობრივ საკრედიტო დანაკარგებს შორის განსხვავებების მინიმუმამდე დასაყვანად. ECL-ის გაზომვის მეთოდოლოგიის ბექ-ტესტირების შედეგები

ეცნობება ჯგუფის მენეჯმენტს, ხოლო მოდულებისა და დაშვებების დახვეწის შემდგომი ნაბიჯები განისაზღვრება უფლებამოსილ პირებს შორის დისკუსიების გზით.

2025 წელს ჯგუფმა ჩაატარა IFRS 9-ის გაუფასურების მოდელში გამოყენებული დაშვებების, ზღვრებისა და რისკ-პარამეტრების ბექ-ტესტები, რათა შეფასებინა 2025 ფინანსური წლის პროგნოზების ადეკვატურობა, როგორც ეს შეფასებული იყო წინა წლის ბოლოს IFRS 9-ის გაუფასურების მოდულების მიერ. ბექ-ტესტის შედეგებზე დაყრდნობით, ერთადერთი მოდიფიკაცია, რაც განხორციელდა, იყო ამოღების ვადის შემცირება LGD-ის შეფასების მოდულებში - ადრე არსებული 56 თვიდან 48 თვემდე, ბექ-ტესტირების შედეგების საფუძველზე.

სტრეს-ტესტირება:

სხვადასხვა სტრესულ პირობებში მსესხებლების მედეგობის შესაფასებლად ბანკი აქტიურად ატარებს სტრეს-ტესტირებასა და სცენარულ ანალიზს. სტრეს-ტესტები ტარდება, რათა შეფასდეს სხვადასხვა სტრესული გარემოებების გავლენა საზედამხებელო კაპიტალის ბუფერსა და ბანკის მომგებიანობაზე. სტრეს-ტესტირება მოიცავს სხვადასხვა დარახელსაყრელი მაკროეკონომიკური და ბანკისთვის სპეციფიკური მოვლენების გავლენის შესაფასებას. სტრეს-ტესტები რისკის შეფასებისა და მართვის ეფექტური ინსტრუმენტია, რაც ხელს უწყობს კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებას და, საჭიროების შემთხვევაში, არახელსაყრელი ცვლილებებისთვის დამატებითი კაპიტალის ბუფერების შექმნას. სტრეს-ტესტები სცენარების ფართო სპექტრს მოიცავს, მათ შორის ფართომასშტაბიან ეკონომიკურ კრიზისებს რეცესიით, სავალუტო რყევებს, დასაქმების დონის შემცირებას, სექტორულ სტრეს-ტესტებს, გეოპოლიტიკურ რისკებსა და რამდენიმე მსხვილი რისკ-პოზიციის დეფოლტს.

საკრედიტო პოლიტიკით განსაზღვრული პორტფელის ხარისხის მენარჩუნება. საკრედიტო პოლიტიკით განსაზღვრული პორტფელის ხარისხისა და დაკრედიტების ლიმიტების დაცვას რეგულარულად აკონტროლებს საერთო რისკების დეპარტამენტი თავისი საკონტროლო ფუნქციის ფარგლებში და წარუდგენს ბანკის მენეჯმენტს პორტფელის ანგარიშგების სახით. პორტფელის ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას პორტფელის განაწილების შესახებ რეიტინგის კლასების მიხედვით, ვადაგადაცილებულ თანხებს, რისკის პოზიციებს (ექსპოზიციებს) სექტორების მიხედვით და ჰერფინდალ-ჰირშმანის ინდექსს (HHI), ასევე დეფოლტის ალბათობის (PD) დინამიკას, დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) და სხვა მაჩვენებლებს.

რისკის
მონიტორინგი

სასესხო პორტფელის საკრედიტო რისკის მონიტორინგი რეგულარულად ხორციელდება. მონიტორინგი მოიცავს სრულ შეფასებას რისკის აპეტიტის ლიმიტებთან მიმართებით, ძირითადი რისკ-ინდიკატორებისა და ადრეული გაფრთხილების მაჩვენებლების გამოყენებას, გაზრდილი საკრედიტო რისკის მქონე პორტფელის სეგმენტების გამოსავლენად ბექ-ტესტირებასა და სტრეს-ტესტირებას. რისკების მართვის კომიტეტი (სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე) კვარტალურად განიხილავს ბანკის სასესხო პორტფელის საკრედიტო რისკის პროფილს, ხოლო პორტფელის ხარისხის განხილვის მეხვედრები კომერციული დირექტორატისა და პრობლემური აქტივების მართვისა და სასამართლო

დავების დეპარტამენტის წარმომადგენლებთან ერთად სულ მცირე ყოველთვიურად იმართება.

ბანკს დანერგილი აქვს საკრედიტო პოლიტიკები, რომლებიც განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს, ასევე ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. აღნიშნული პოლიტიკები გადაიხედება ყოველწლიურად, ან საჭიროების შემთხვევაში - უფრო ხშირად.

რისკის აპეტიტი

სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული საკრედიტო რისკის აპეტიტის განაცხადი და დამხმარე ლიმიტები ეხმარება ბანკს საკრედიტო რისკის მიტიგაციაში. განაცხადი შედგება რაოდენობრივი ლიმიტებისგან, რომლებიც ახორციელებს ბანკის პორტფელების საერთო ხარისხის მონიტორინგსა და კონტროლს.

საბაზრო რისკები

ჯგუფი საბაზრო რისკს განმარტავს, როგორც აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის და ვალუტის შეუსაბამობის რისკს, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას საბაზრო პირობების მერყეობის გამო. შესაბამისად საბაზრო რისკის ჩარჩო ფოკუსირებულია ორ ძირითად გამომწვევ ფაქტორზე, ესენია: საპროცენტო განაკვეთის რისკი და სავალუტო (FX) რისკი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (IRR): საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის მოწყვლადობას საპროცენტო განაკვეთის არახელსაყრელი ცვლილებების მიმართ, რაც გავლენას ახდენს როგორც სავაჭრო პორტფელზე, ისე საბანკო ტრანზაქციებზე (როგორიცაა სესხები, დეპოზიტები და საინვესტიციო ოპერაციები). ჯგუფი აქტიურად მართავს IRR-ის ორ ძირითად ტიპს:

რისკის განსაზღვრება

- გადაფასების რისკი: გადაფასების რისკი წარმოიქმნება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის სტრუქტურაში არსებული დისბალანსიდან და განსხვავებულ საპროცენტო განაკვეთებზე ან ფასწარმოქმნის ინტერვალებზე დაფუძნებული ფასდადებიდან (მაგ., ფიქსირებული განაკვეთის მქონე აქტივების დაფინანსება ცვალებადი განაკვეთის მქონე ვალდებულებებით).
- შემოსავლიანობის მრუდის რისკი: შემოსავლიანობის მრუდის რისკი გამომდინარეობს შემოსავლიანობის მრუდის ფორმისა და დახრილობის ცვლილებებიდან.

სავალუტო რისკი: სავალუტო რისკი წარმოიქმნება კონკრეტულ ვალუტაში ღია ან არასრულად ჰეჯირებული პოზიციებიდან, რაც გამოწვეულია გაცვლითი კურსის მოულოდნელი ცვლილებებით და რამაც პოტენციურად შესაძლოა გამოიწვიოს ზარალი ადგილობრივ ან საანგარიშგებო ვალუტაში. ბანკის სავალუტო რისკი გამოითვლება როგორც დასაშვები ღია პოზიციების აგრეგატი (ჯამი) და საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ შეზღუდულია საზედამხებველო კაპიტალის 20%-ით.

საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO) ხაზინის დეპარტამენტთან და საერთო რისკების მართვის დეპარტამენტთან კოორდინაციით. ALCO აწესებს ლიმიტებს საბაზრო რისკ-პოზიციებზე ვალუტების მიხედვით და ყურადღებით აკვირდება ბანკის „რისკის აპეტიტის ჩარჩოსთან“ შესაბამისობას. პოზიციები და რისკის მეტრიკები რეგულარულად იტესტება სხვადასხვა სცენარის პირობებში. ხაზინის დეპარტამენტი ახორციელებს ლიკვიდობის „გეპების“ (დისბალანსის), საპროცენტო პოზიციებისა და სავალუტო რისკის ყოველდღიურ მონიტორინგს და მართავს რეგულარულ შეხვედრებს სხვა საოპერაციო ერთეულებთან ექსპერტული მოსაზრებების მისაღებად.

რისკის გამოვლენა
და გაზომვა

საბაზრო რისკის მართვის ბირთვია Value at Risk (VaR) კონცეფცია, რომელიც ახდენს პოტენციური ზარალის რაოდენობრივ შეფასებას, რომელიც შესაძლოა წარმოიშვას საინვესტიციო პორტფელისთვის კონკრეტულ დროის მონაკვეთში გარკვეული საბაზრო პირობების დროს. VaR მიდგომა გულისხმობს პორტფელის მომგებიანობის დაშლას მის შემადგენელ რისკ-ფაქტორებად პოტენციური ზარალის ყოვლისმომცველი შეფასებისთვის. სავალუტო რისკის გასაზომად, ბანკი ითვლის საშუალო bootstrap VaR-ს ნებისმიერი ვალუტისთვის (10-დღიანი პერიოდი, 99%-იანი სანდოობის დონე) და პორტფელის 10-დღიან VaR-ს. ჯგუფი IRR-ს ზომავს ორი ურთიერთშემავსებელი პერსპექტივით: წმინდა საპროცენტო შემოსავლის (NII) მგრძნობელობა და კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების (EVE) მგრძნობელობა. EVE-ზე მგრძნობელობის ანალიზი ტარდება საპროცენტო განაკვეთის მოძრაობის ექვსი სხვადასხვა სცენარის გამოყენებით, მათ შორის პარალელური შოკები (ზრდა/კლება), შემოსავლიანობის მრუდის გადახრები (გამკვეთრება/გაბრტყელება) და მოკლევადიანი განაკვეთის შოკები (ზრდა/კლება).

რისკის მიტიგაცია

საბაზრო რისკის გაზომვის და მართვის მიზნით ჯგუფი პასუხისმგებლობა განაწილებულია ბანკის სხვადასხვა სტრუქტურულ ერთეულებსა და უმაღლეს მენეჯმენტს შორის. უმაღლესი მენეჯმენტი ზედამხედველობს საბაზრო რისკს და უზრუნველყოფს, რომ ბანკის პოლიტიკები და პროცედურები, მათ შორის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის (ALM) პოლიტიკა, ადეკვატურად მართავდეს საპროცენტო განაკვეთის რისკის როგორც გრძელვადიან, ისე ყოველდღიურ რეჟიმში და გრძელვადიანი სტრატეგიები კი თანხვედრაში იყოს ყოველდღიურ საოპერაციო რისკ-ლიმიტებთან. ხაზინის დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია შესაბამისი ლიმიტების დაცვაზე, რისკის გასაზომად ადეკვატური სისტემებისა და სტანდარტების დანერგვაზე, პოზიციების შეფასებისა და შესრულების გაზომვის სტანდარტების დადგენაზე, საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესახებ ანგარიშგებისა და მართვის ყოვლისმომცველი პროცესის შენარჩუნებასა და ძლიერი შიდა კონტროლის უზრუნველყოფაზე.

ბანკმა შეიმუშავა საბაზრო რისკის მართვის პოლიტიკები და პროცედურები. ALM პოლიტიკა განსაზღვრავს საბაზრო რისკის შეზღუდვისა და კონტროლის კონკრეტულ ელემენტებს, აზუსტებს ALCO-ს პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების ხაზებს და უზრუნველყოფს მიზნებს, ლიმიტებსა და კრიტერიუმებს ლიკვიდობის „გეპის“ ანალიზის, ლიკვიდობის რისკის მართვის, დაფინანსებისა და საბაზრო რისკის მართვის გადაწყვეტილებებისთვის.

სავალუტო (FX) ოპერაციების მართვის პოლიტიკა შიდა ლიმიტებს, როგორც ყოველდღიურ პოზიციაზე ასევე ჯამურ დია სავალუტო პოზიციაზე, რომელიც საზღვარსა და კაპიტალის 5%-ით განისაზღვრება. ეს ლიმიტი უფრო მაგარი, ვიდრე სებ-ის ლიმიტი. FX პოზიციის მართვა ხორციელდება შემდეგნაირად: ყოველდღიურ რეჟიმში, FX პოზიცია შეიძლება გაიხსნას სებ-ის ლიმიტის 20%-მდე მაქსიმუმ 8 კალენდარული დღით, იმ პირობით, თუ ჯგუფს და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს ტრანზაქციის თარიღისთვის აქვს საკმარისი დამატებითი კაპიტალი VaR-ის მეთოდით გამოთვლილი პოტენციური ზარალის დასაფარად. 8 დღის შემდეგ, ლიმიტი (5%) უნდა იყოს დაცული. პოზიციის გაანგარიშება ხორციელდება „კომერციული ბანკების სავალუტო პოზიციის ლიმიტების დაცვის, გაანგარიშებისა და წარმოების წესის შესახებ“ საქართველოს რეგულაციის შესაბამისად.

რისკის
მონიტორინგი

ბანკის პოლიტიკები და პროცედურები უზრუნველყოფენ საპროცენტო და სავალუტო რისკების მართვას, როგორც გრძელვადიან, ისე ყოველდღიურ ქრილში; ასევე უზრუნველყოფენ საბაზრო რისკის მართვასა და კონტროლზე უფლებამოსილებისა და პასუხისმგებლობის მკაფიო ხაზების შენარჩუნებას. დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობა რეგულარულად ეცნობება აღმასრულებელ მენეჯმენტს და პერიოდულად - სამეთვალყურეო საბჭოსა და მის რისკების მართვის კომიტეტს. სავალუტო პოზიციები იმართება ბანკის FX მართვის პოლიტიკის შესაბამისად. თითოეული უცხოური ვალუტის მიხედვით სავალუტო რისკების მონიტორინგი და კონტროლი საბაზრო რისკების მართვის პასუხისმგებლობაა.

რისკის აპეტიტი

ბანკს საპროცენტო და სავალუტო რისკების ანგარიშგებისა და განხილვის ყოვლისმომცველი პროცესი აქვს დანერგილი და ინარჩუნებს ეფექტურ შიდა კონტროლს. ის შესაბამის ლიმიტებს აწესებს რისკის აღებაზე, ადგენს ადეკვატურ სისტემებსა და სტანდარტებს რისკისა და შესრულების გასაზომად, პოზიციების შესაფასებლად და ვადიანობის გეპების გადასაფასებლად. ლიმიტები დადგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული რისკის აპეტიტის ჩარჩოს ფარგლებში.

ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკი

ლიკვიდობის რისკი გულისხმობს ბანკის უნარს, დააფინანსოს აქტივების ზრდა და ნორმალურ ან სტრესულ პირობებში თავისი ვალდებულებები განსაზღვრულ ვადაში, არსებითი ფინანსური ზარალის მიღების გარეშე შეასრულოს. საბანკო საქმიანობაში გათვალისწინებული ვადიანობის სტრუქტურული ტრანსფორმაციის გამო, ლიკვიდობის რისკი ფინანსური სექტორის თანდაყოლილი და სისტემური მახასიათებელია. ლიკვიდობის რისკის ეფექტური მართვა უზრუნველყოფს ბანკის უნარს, შეასრულოს ფულად ნაკადების გადინებასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი და მოულოდნელი ვალდებულებები, რომლების წინასწარ განჭვრეტა ბაზარზე მიმდინარე მოვლენებისა და კონტრაჰენტების ქცევითი რეაქციების გამო გართულებულია.

რისკის

განსაზღვრება და ლიკვიდობის რისკი ორი კომპონენტისგან შედგება: მთავარი გამომწვევი ფაქტორები

- დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი: რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად საჭირო ახალი დაფინანსების გონივრულ ფასად მოზიდვას.
- საბაზრო ლიკვიდობის რისკი: რისკი იმისა, რომ არახელსაყრელი საბაზრო პირობების ან ბაზრის არასაკმარისი სიღრმის გამო ბანკი ვერ შეძლებს აქტივების გაყიდვას ან მნიშვნელოვანი ზარალის გარეშე მათ ფულად გარდაქმნას.

ლიკვიდობის რისკი რეალიზდება მაშინ, როდესაც აქტივებიდან და ვალდებულებებიდან მიღებული ლიკვიდობა არასაკმარისია სახელშეკრულებო და ქცევითი ფულადი ნაკადების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. ლიკვიდობის რისკის ძირითადი წყაროებია:

- **საბაზრო რისკი:** ბანკის აქტივების ღირებულების შემცირების რისკი საპროცენტო განაკვეთების, გაცვლითი კურსების, ფასიანი ქაღალდების საბაზრო ფასებისა და სხვადასხვა საქონლის ფასების ცვლილების გამო, რაც ამცირებს ამ აქტივებიდან ლიკვიდობის გენერირების პოტენციალს.
- **საკრედიტო რისკი:** რისკი იმისა, რომ კონტრაჰენტი სრულად ვერ შეასრულებს თავის ფინანსურ ვალდებულებებს, რაც პირდაპირ გავლენას ახდენს პროგნოზირებულ ფულად ნაკადებსა და ლიკვიდობაზე. საკრედიტო პირობების გაუარესებამ შესაძლოა ასევე შეარყიოს კრედიტორების ნდობა, რაც გამოიწვევს დაფინანსების ხელმისაწვდომობის შემცირებას.

რისკის გამოვლენა და გაზომვა

- **საოპერაციო და შესაბამისობის რისკები:** ეს რისკები, გარდა ფულად ნაკადებზე პირდაპირი ზემოქმედებისა, შესაძლოა იწვევდეს დაინტერესებულ მხარეთა ნდობის შერყევას და რეპუტაციულ წნეხს, რაც პოტენციურად ზღუდავს ბანკის წვდომას სტაბილური დაფინანსების წყაროებზე.

ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკის გასაზომად ბანკი ეყრდნობა მიმდინარე და საპროგნოზო მარეგულირებელ და შიდა მეტრიკებს და შემუშავებული აქვს ლიკვიდობის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის ჩარჩო (ILAAP), სადაც დეტალურადაა გაწერილი ლიკვიდობისა და დაფინანსების მართვასთან დაკავშირებული პროცესები და ლიმიტების სისტემები.

ბაზისბანკი ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკებს მართავს „აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის (ALM) პოლიტიკისა“ და „ლიკვიდობის მართვის დებულების“ შესაბამისად, რომლებიც განსაზღვრავს ლიკვიდობის მართვის დეტალურ პროცესებსა და ლიმიტების სისტემას. ხაზინის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ლიკვიდობის ყოველდღიურ მართვაზე, ხოლო აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის განყოფილება უზრუნველყოფს მეორე ხაზის ზედამხედველობასა და ანგარიშგებას ALCO-სთვის (აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი). ლიკვიდობის რისკის შეფასება ხორციელდება ILAAP-ის (ლიკვიდობის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესი) ფარგლებში.

რისკის მიტიგაცია

ლიკვიდობის მართვის პროცესი მოიცავს: ლიკვიდობის მოთხოვნების დადგენასა და რეგულარულ გადაფასებას ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურისა და ბაზარზე არსებული პირობების გათვალისწინებით; ლიმიტებისა და ადრეული გამაფრთხილებელი ნიშნების ყოვლისმომცველი სისტემის შენარჩუნებას; დაფინანსების კონცენტრაციისა და ვალიანობის დისბალანსის მართვას; სახსრების მოზიდვის უნარის შეფასებას; ლიკვიდობის ბუფერებისა და საგანგებო დაგეგმარების პრინციპების შემუშავებას; ლიკვიდობის პროგნოზირებას ნორმალური და სტრესული სცენარების პირობებში; და პოტენციური ლიკვიდობის დეფიციტის აღმოსაფხვრელად საგანგებო გეგმის შემუშავებას.

ბანკის მიზანია ვალდებულებების მუდმივი ოპტიმიზაცია სტაბილურობის შენარჩუნების, ხარჯების და ეფექტიანობისა დაბალანსების, დაფინანსების სხვადასხვა წყაროს დივერსიფიკაციის გზით. აღნიშნული მიიღწევა დაფინანსების წყაროებისა და ვადების დივერსიფიცირებული სტრუქტურის ეფექტურად მართვას და ოპტიმალური სტრუქტურის შენარჩუნებით. ბანკი ინარჩუნებს მჭიდრო ურთიერთობებს დაფინანსების ძირითად წყაროებთან (როგორც საბითუმო, ისე საცალო), რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოფილი იყოს დამატებითი სახსრების მოზიდვა, რაც სტრესულ სიტუაციებში შეამცირებს პოტენციურ გადინებებს.

ბანკის დაფინანსების ძირითადი წყაროებია არაუზრუნველყოფილი საცალო და საბითუმო დაფინანსება. გარდა ამისა, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს დაფინანსების ალტერნატიული წყაროები, როგორიცაა დაფინანსება მშობელი კომპანიისგან, სავალო ინსტრუმენტების გამოშვება და აქტივების შერჩევითი გაყიდვა.

ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკის გასაზომად ბანკი ეყრდნობა სხვადასხვა მარეგულირებელ და შიდა მეტრიკებს, მათ შორის: საპროგნოზო ფულადი ნაკადების უწყისებს, სახელშეკრულებო/ქცევით/სტრესულ „გეპის“ სცენარებს, ბალანსგარეშე ვალდებულებების ათვისებას, ვადიანობის კუმულაციური დისბალანსის ლიმიტებს, ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტსა (LCR) და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს (NSFR).

ლიკვიდობის რისკის კონტროლის სისტემა ეფუძნება უფლებამოსილებების გამიჯვნასა და ლიმიტების სისტემას, რომელიც დაცვის სამი ხაზის პრინციპითაა აგებული. ფრონტ-ოფისის დეპარტამენტები მოქმედებენ, როგორც დაცვის პირველი ხაზი და რისკებს დაწესებული ლიმიტებისა და უფლებამოსილებების ფარგლებში მართავენ. რისკების მართვის ფუნქცია, IT რესურსები და ანგარიშგება, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვისა და კონტროლის ჩარჩოს შექმნასა და დანერგვაზე, ასევე დადგენილ ლიმიტებთან, პროცედურებთან და პოლიტიკებთან შესაბამისობის მონიტორინგზე. შიდა აუდიტი, როგორც დაცვის მესამე ხაზი, ანგარიშვალდებულია აუდიტის კომიტეტის წინაშე და ატარებს რისკების მართვისა და კონტროლის სისტემის დამოუკიდებელ შეფასებას.

დაფინანსების ლიკვიდობის რისკის სამართავად, ბანკი მონიტორინგს უწევს ბაზელ III-ზე დაფუძნებულ შემდეგ პარამეტრებს:

- **ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR):** საზედამხედველო მეტრიკა, რომელიც აფასებს ბანკის მოკლევადიანი მედეგობას სტრესის მიმართ და უზრუნველყოფს, რომ ბანკი ფლობდეს საკმარის მაღალი ხარისხის ლიკვიდურ აქტივებს 30-დღიანი სტრესული პერიოდის დასაძლევად.
- **წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR):**** საზედამხედველო მაჩვენებელი, რომელიც აფასებს საშუალო და გრძელვადიანი ლიკვიდობის რისკს და გამოითვლება როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების შეფარდება საჭირო სტაბილურ დაფინანსებასთან.

რისკის
მონიტორინგი

ბანკი დამატებით ანგარიშობს და აკონტროლებს ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) შიდა ბუფერის მოთხოვნებს, რომელიც ემატება LCR-ის საზედამხედველო მინიმალურ მოთხოვნას. ბუფერის მიზანია LCR კოეფიციენტის დაცვა მოულოდნელი მერყეობისგან, რაც ასევე შეესაბამება ბანკის რისკის აპეტიტის მოთხოვნებს. ლიკვიდურობის ბუფერი ამ სტრატეგიის მოკლევადიანი ნაწილის რეალიზაციაა. ლიკვიდურობის ბუფერი წარმოადგენს პირდაპირ ჰეჯირებას ლიკვიდურობის მოკლევადიანი დეფიციტის წინააღმდეგ. სტრესულ პირობებში ლიკვიდურობის პოტენციურ დეფიციტზე მოკლევადიანი

რეაგირებისას, შესაძლოა ერთადერთი გამოსავალი ლიკვიდური აქტივების ნაღდ ფულად კონვერტაცია იყოს. ლიკვიდურობის ბუფერი შედგება მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივებისგან. მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების განმარტება იგივეა, რაც საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ დებულებაში. ლიკვიდურობის ბუფერი დაკალიბრებულია სტრეს-ტესტის შედეგების მიხედვით და მისი მოცულობა საკმარისი უნდა იყოს ბანკის გადარჩენის მინიმალური პერიოდის (survival period) უზრუნველსაყოფად, რომელიც განსაზღვრულია რისკის აპეტიტით მოცემული სტრესული სცენარების პირობებში. ლიკვიდურობის დეფიციტის (gap) შევსების საერთო შესაძლებლობამ უნდა უზრუნველყოს ბანკის გადახდისუნარიანობა გადარჩენის მინიმალური პერიოდის მიღმა.

ლიკვიდობის გაზრდილი რისკის გამოსავლენად შექმნილია დამატებითი აღრეული გაფრთხილების ნიშნები მონიტორინგის პროცესი, რათა გამოვლინდეს ლიკვიდობისა და დაფინანსების პოზიციების პოტენციური სისუსტეები, რამაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას ბანკის სტრატეგიას. მსგავსი სისუსტეების იდენტიფიცირებას მოჰყვება საკითხის ესკალაცია და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი მაკორექტირებელი ღონისძიებების გატარება საგანგებო/აღდგენის გეგმის ფარგლებში.

ILAAP-ის (ლიკვიდობის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესი) ფარგლებში, ბანკი აფასებს დაფინანსების პროფილის სტაბილურობის რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია დაფინანსების წყაროების კონცენტრაციით, ბაზარზე წვდომის რისკებითა და დაფინანსების გეგმის მიხედვით დაფინანსების რისკ-პროფილში პოტენციური ცვლილებებით. საბითუმო დაფინანსებაზე წვდომასთან დაკავშირებული რისკები ებმის ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ჭარბი მოკლევადიანი ლიკვიდობის რისკები, მაღალი ან გაურკვეველი საკრედიტო რისკი, საოპერაციო რისკი, სამართლებრივი რისკი, გაურკვეველი სტრატეგია და საკრედიტო რეიტინგის პოტენციური გაუარესება.

ბანკმა გაწერა შესაბამისი ესკალაციის პროცედურა თითოეული ლიმიტის ან სამიზნე მაჩვენებლის დარღვევისთვის. ბანკის ლიკვიდობის დეფიციტთან გამკლავების უნარი გულისხმობს დროულ წვდომას ნორმალური ბიზნესოპერაციებისთვის საჭირო ჭარბ ლიკვიდობაზე მოკლე, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში. დეფიციტის შევსების შესაძლებლობები შეიძლება მოიცავდეს ახალი სახსრების მოზიდვას, ცვლილებების შეტანას არსებულ ბიზნესებში ან სხვა ფუნდამენტურ ზომებს. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს, რომ ბანკმა შეძლოს თავისი გადახდის ვალდებულებების შესრულება.

ბანკმა შეიმუშავა ლიკვიდობის ლიმიტებისა და სამიზნე მაჩვენებლების ჩარჩო, რომელიც ადეკვატურად ასახავს მის ბიზნესმოდელს, სირთულესა და სხვადასხვა არსებით რისკ-ფაქტორს.

რისკის აპეტიტი

ჩარჩოს მიზანი დაფინანსების დივერსიფიცირებული სტრუქტურისა და მყარი ხელმისაწვდომი ლიკვიდობის ბუფერის უზრუნველყოფაა. ლიმიტების განსაზღვრა ხორციელდება საერთო რისკების მართვის დეპარტამენტის წარდგენის საფუძველზე აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის (ALCO) მიერ. რისკ-ლიმიტების კალიბრაცია და რისკის აპეტიტთან შესაბამისობა სტრეს-ტესტის შედეგების გათვალისწინებით რეგულარულად ექვემდებარება მონიტორინგს.

კაპიტალის რისკი

რისკის განსაზღვრება და მთავარი გამომწვევი ფაქტორები

კაპიტალის რისკი არის ბიზნეს მიზნების ან საზედამხებელო მოთხოვნების შეუსრულებლობის რისკი ნორმალურ ან სტრესულ სცენარებში არასაკმარისი კაპიტალის ფლობის გამო. კაპიტალის მართვის კუთხით მენეჯმენტის მიზნებს წარმოადგენს კაპიტალის სათანადო დონის შენარჩუნება ბიზნეს სტრატეგიის მხარდასაჭერად და საზედამხებელო და სტრეს-ტესტირებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობა. ბანკი ატარებს სტრეს-ტესტირებას და სენსიტიურობის ანალიზს სხვადასხვა სცენარების პირობებში დამატებით საჭირო კაპიტალის რაოდენობრივი განსაზღვრისთვის. კაპიტალის პროგნოზები, ისევე როგორც სტრეს-ტესტირებისა და „რა მოხდება თუ“ (what-if) სცენარების შედეგები, აქტიურად კონტროლდება ბანკის მენეჯმენტის ჩართულობით, რათა უზრუნველყოფილ იქნას კაპიტალის გონივრული მართვა და საჭიროების შემთხვევაში დროული ქმედებების განხორციელება. 2025 წელს ჯგუფი და ბანკი აკმაყოფილებდნენ კაპიტალის ყველა მარეგულირებელ მოთხოვნას.

ბაზელის ჩარჩოს მეორე სვეტის (Pillar 2) ფარგლებში, ბანკმა შეიმუშავა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის (ICAAP) ჩარჩო. ICAAP-იმ კაპიტალთან დაკავშირებით ბანკის საკუთარი შეფასებაა, რაც ეფექტური ოპერირებისთვისაა საჭირო. ICAAP-ის ჩარჩო სრულ შესაბამისობაშია ბანკის სიდიდესთან, სირთულესა და რისკ-პროფილთან და მოიცავს შემდეგ ელემენტებს:

- **რისკების სტრატეგიის განსაზღვრა:** რისკების სტრატეგია, რომელიც გამომდინარეობს ბანკის ბიზნესსტრატეგიიდან, მოიცავს ბანკის რისკის აპეტიტს და რისკების მმართველობის ჩარჩოს, რათა მხარი დაუჭიროს რისკის გონივრულ აღებასა და კაპიტალის განაწილებას.

რისკის გამოვლენა და გაზომვა

- **რისკის შესაბამისი ტიპების იდენტიფიკაცია, გაზომვა და კონტროლი:** ICAAP-ის ჩარჩოს ფარგლებში, ბანკი ახდენს ყველა რელევანტური რისკის ტიპის იდენტიფიცირებას და განსაზღვრავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ინსტრუმენტებს ამ რისკების მიმართ საკუთარი პოზიციის გასაზომად. ამის მიზანია კაპიტალის (ან ლიკვიდობის) იმ ადეკვატური დონის შეფასება, რაც აუცილებელია საკუთარ გაანგარიშებებზე დაყრდნობით ბანკის რისკების დასაფარად, რაც შესაძლოა განსხვავდებოდეს კაპიტალის პირველი სვეტის (Pillar 1 Capital) გაანგარიშებისგან და უფრო კონსერვატიულ შიდა შეფასებებს ასახავდეს.
- **სტრეს-ტესტირება:** სტრეს-ტესტირების ჩარჩო აფასებს განსაკუთრებული და იშვიათი, მაგრამ თეორიულად მოსალოდნელი ნეგატიური ზეგავლენების მიმართ ბანკის მოწყვლადობას.
- **კაპიტალის დაგეგმვა:** კაპიტალის დაგეგმვა სტრატეგიული დაგეგმვის ნაწილია და გულისხმობს კაპიტალის მოთხოვნების

პროგნოზირებას ICAAP-ის ჩარჩოზე დაყრდნობით და შედეგებისა და საბაზრო ცვლილებების პოტენციური ეფექტების გათვალისწინებით.

ჯგუფი ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციას, რომელიც ბაზელ III-ის სახელმძღვანელო პრინციპებს ეფუძნება. თავის კაპიტალის პოზიციას ჯგუფი მოთხოვნების მრავალმრიანი სტრუქტურის მიხედვით აკონტროლებს: მიმდინარე კაპიტალის მოთხოვნები მოიცავს პირველი სვეტის (Pillar I) მოთხოვნებს, კომბინირებულ ბუფერს (კონსერვაციის ბუფერი და კონტრციკლური ბუფერი) და მეორე სვეტის (Pillar 2) ბუფერებს (კონცენტრაციის, რისკების შეფასების ზოგადი პროგრამის (GRAPE), ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის (CICR), საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) და სტრეს-ტესტების ბუფერს, რომელიც ამჟამად ნულის ტოლია).

რისკის მონიტორინგი

ბიზნესისთვის დამახასიათებელი რისკების დასაფარად ბანკი ინარჩუნებს აქტიურად მართვად, მყარ კაპიტალის ბაზას. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის შიდა ჩარჩოს ფარგლებში, ბანკი მუდმივად აკვირდება საბაზრო პირობებს და ატარებს სტრეს-ტესტებს, რათა არახელსაყრელი ეკონომიკური პირობებისა და საბაზრო თუ საზედამხედველო ცვლილებების ფონზე შეაფასოს საკუთარი ც პოზიცია. ბანკის შესაძლებლობაზე, დააკმაყოფილოს ეროვნული ბანკის არსებული თუ შეცვლილი მოთხოვნები, გავლენა შეიძლება მოახდინოს შიდა და გარე ფაქტორებმა, მათ შორის ბანკის კონტროლის მიღმა არსებულმა გარემოებებმა, როგორიცაა რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ზრდა, აქტივების ხარისხის გაუარესება, კაპიტალის მოზიდვასთან დაკავშირებული გამოწვევები, ხარჯების ცვალებადობა და ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურება. აქედან გამომდინარე, კაპიტალის სტრუქტურისა და კაპიტალის დაგეგმვის საფუძვლიანი ანალიზი ბიზნესგეგმის მხარდაჭერი სტრატეგიული პრიორიტეტია.

რისკის აპეტიტი

კაპიტალის დაგეგმვა ჯგუფის ყოველწლიური ბიზნესდაგეგმვისა და ბიუჯეტირების ციკლშია ინტეგრირებული. რისკის მფლობელები არსებითი რისკის ტიპებისთვის ამზადებენ კაპიტალის გეგმებს, რომლებიც შემდეგ კონსოლიდირდება და რისკების მართვის განყოფილების მიერ გადის სტრეს-ტესტირებას. საწარმოს რისკების მართვის (ERM) ფუნქცია ცენტრალურ როლს ასრულებს კაპიტალის განაწილების გადაწყვეტილებებში, რათა უზრუნველყოს ეფექტიანობა, ოპტიმიზირდეს კაპიტალის გამოყენება რისკის ზღვართან შესაბამისობაში და უზრუნველყოს საკმარისი კაპიტალის სტრუქტურირება პოტენციური ზარალების დასაფარად

ფინანსური დანაშაულის რისკი

რისკის განსაზღვრება

საერთაშორისო ფინანსური სისტემის მთლიანობის დაცვა ფინანსური დანაშაულის პრევენციის მყარი მექანიზმების მეშვეობით ბანკის სტრატეგიულ პრიორიტეტს წარმოადგენს. მზარდ და კომპლექსურ მარეგულირებელ გარემოში ორიენტირებისთვის, ბანკი მუდმივად ავითარებს ფინანსური დანაშაულის რისკების მართვის ჩარჩოს, რაც უზრუნველყოფს სრულ შესაბამისობას საერთაშორისო კანონმდებლობასთან და გლობალურ გამოწვევებთან.

ფინანსური დანაშაულის რისკების ძირითადი გამომწვევი ფაქტორებია:

- **თანდაყოლილი რისკი:** მოწყვლადობები, რომლებიც დაკავშირებულია კონკრეტულ პროდუქტებთან, მომსახურებებთან, მომსახურების არხებსა და გეოგრაფიულ არეალთან;
- **კლიენტის რისკი:** რისკი, რომელიც გამომდინარეობს კლიენტების ბიზნესსაქმიანობიდან, მფლობელობისა და კონტროლის სტრუქტურებიდან, ტრანზაქციების პატერნებიდან და იმ იურისდიქციებიდან, რომლებიც ფინანსური დანაშაულის ან სანქციების მომატებულ რისკს შეიცავს;
- **კონტროლის რისკი:** პროცესების, სისტემებისა თუ კონტროლის მექანიზმების სუსტი მხარეები ან ხარვეზები, რამაც შესაძლოა შეზღუდოს ბანკის შესაძლებლობა, ეფექტურად მოახდინოს ფინანსური დანაშაულის რისკების იდენტიფიცირება, შეფასება, მონიტორინგი და მიტიგაცია.

რისკის მთავარი გამომწვევი ფაქტორები

რისკის გამოვლენა და შეფასება

ბანკი იყენებს რისკების იდენტიფიკაციისა და შეფასების რეგულარულ და დინამიკურ პროცესს, რაც გულისხმობს დაცვის პირველ და მეორე ხაზებს შორის კოორდინირებულ ძალისხმევას, როგორც რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ინფორმაციის, ისე კონტროლის მექანიზმების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის შესაფასებლად. იდენტიფიცირებული რისკებისა და შეფასების შედეგების შესახებ ანგარიშგება, ინფორმირებული ზედამხედველობისა და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღების მხარდასაჭერად, რეგულარულად წარედგინება დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის მიტიგაცია

ბანკმა დანერგა ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის (AFC) ყოვლისმომცველი პროგრამა, რომელიც შექმნილია ფულის გათეთრების (AML), ტერორიზმის დაფინანსების (CTF), საერთაშორისო სანქციებისა და მექრთამეობისა და კორუფციის (ABC) წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, მონიტორინგისა და მიტიგაციისთვის. ეს პროგრამა უზრუნველყოფს ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობას, რაც მინიმუმამდე ამცირებს მარეგულირებელ და რეპუტაციულ რისკებს.

AFC პროგრამის ქვაკუთხედებია:

- **მმართველობა:** სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს AFC ჩარჩოს და განსაზღვრავს მმართველობის ტონს უმაღლეს დონეზე. მკაფიოდ განსაზღვრული როლები და პასუხისმგებლობები განაწილებულია დირექტორატსა და უმაღლეს მენეჯმენტს შორის, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ეფექტური ზედამხედველობა, საკმარისი რესურსები და გადაწყვეტილების მიღების სათანადო უფლებამოსილება.
- **კლიენტის მიღება:** კლიენტის მიღების მკაფიოდ განსაზღვრული ჩარჩო, რომელიც აღწერს აკრძალულ და შეზღუდულ კლიენტთა ტიპებს ჯგუფის რისკის აპეტიტის შესაბამისად.
- **დაცვის სამი ხაზი:** სტრუქტურირებული საოპერაციო მოდელი, რომელიც მკაფიოდ გამიჯნავს პასუხისმგებლობებს პირველ ხაზს (ბიზნესფუნქციები), მეორე ხაზსა (შესაბამისობა და AFC ზედამხედველობა) და მესამე ხაზს (შიდა აუდიტი) შორის.
- **მარეგულირებელი მონიტორინგი:** მოქმედ კანონმდებლობაში, რეგულაციებსა და ინდუსტრიულ სტანდარტებში შეტანილი ცვლილებების მუდმივი მონიტორინგი შიდა პოლიტიკებისა და კონტროლის მექანიზმების დროული განახლების უზრუნველსაყოფად.
- **ტრენინგი და კულტურა:** რეგულარული, სავალდებულო სატრენინგო პროგრამები ყველა თანამშრომლისთვის, რაც მიზნად ისახავს ფინანსური დანაშაულის რისკების შესახებ ცნობიერების ამაღლებას და შესაბამისობის ძლიერი კულტურის ჩამოყალიბებას.
- **რწმუნება:** პერიოდული ტესტირება, ხარისხის უზრუნველყოფა და კონტროლის ეფექტიანობის შეფასება, რომელსაც ახორციელებს დაცვის მეორე ხაზი, რასაც ემატება დაცვის მესამე ხაზის მიერ ჩატარებული დამოუკიდებელი აუდიტორული შემოწმებები.

ფინანსური დანაშაულის რისკების მონიტორინგის და მართვის მიზნით, ბანკი იყენებს დახვეწილ ტექნოლოგიურ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც შესაბამისობაშია მის სიდიდესთან, მასშტაბსა და სირთულესთან. შიდა კონტროლის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ძირითად კომპონენტებს:

რისკის მონიტორინგი

- **იცნობდე შენს კლიენტს (KYC):** კლიენტის სათანადო შესწავლის (Due Diligence) ინფორმაციის ადრიცხვის, შენახვისა და განახლების, ასევე კლიენტის რისკის ავტომატიზებული შეფასების სისტემები.

- **სკრინინგი:** კლიენტების, კონტრაქტებისა და ტრანზაქციების რეალურ დროში გადამოწმება (სკრინინგი) AML/CTF საყურადღებო სივრცეებსა და საერთაშორისო სანქციების რეჟიმებთან მიმართებით; მათ შორის კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც შექმნილია სანქციების გვერდის ავლის პოტენციური მცდელობების გამოსავლენად.
- **ტრანზაქციების მონიტორინგი:** მონიტორინგის ავტომატიზებული სისტემები კლიენტის უჩვეულო ან საეჭვო აქტივობისა და ტრანზაქციების პატერნების გამოსავლენად, რაც ხორციელდება როგორც ტრანზაქციის შესრულებამდე, ისე მისი შესრულების შემდგომ ეტაპზე.
- **შემთხვევების მართვა:** ინტეგრირებული სამუშაო პროცესები, რომლებიც მხარს უჭერს მოკვლევას, ესკალაციასა და ანგარიშგებას დაცვის პირველ და მეორე ხაზებსა და AML/სანქციების შესაბამისობის ფუნქციას შორის, ასევე, საჭიროების შემთხვევაში — შესაბამის კომპეტენტურ ორგანოებთან.
- **ბიზნესრისკების შეფასება ორგანიზაციის მასშტაბით:** სისტემები, რომლებიც მხარს უჭერს ფინანსური დანაშაულის რისკების შეფასებას, დოკუმენტირებასა და მიმდინარე გადახედვას ორგანიზაციის მასშტაბით.
- **ხარისხის უზრუნველყოფა და ტესტირება:** სისტემები და ინსტრუმენტები ხარისხის უზრუნველყოფის, ტესტირებისა და ეფექტიანობის მიმდინარე შეფასებების მხარდასაჭერად.

რისკის აპეტიტი

ბაზისბანკი ფინანსური დანაშაულის რისკების მართვის მიმართ ჰოლისტიკურ მიდგომას იყენებს და დანერგილი აქვს ჯგუფის მასშტაბით მოქმედი „ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის“ (AFC) ჩარჩო, რათა მოახდინოს ფულის გათეთრებასა (ML) და ტერორიზმის დაფინანსებასთან (TF); საერთაშორისო სანქციებთან და ემბარგოებთან (მათ შორის თავის არიდების მცდელობებთან) შეუსაბამობასთან, ასევე მექრთამეობასა და კორუფციასთან დაკავშირებული რისკების პრევენცია, გამოვლენა და მიტიგაცია (შერბილება). ჯგუფის ფინანსური დანაშაულის რისკის აპეტიტი მოიცავს შიდა კონტროლისა და რისკების შერბილების ღონისძიებების შემუშავების, დანერგვისა და გაუმჯობესების უწყვეტ პროცესებს, სადაც გაძლიერებული ყურადღება ეთმობა მაღალი რისკის მქონე კლიენტებს, ტრანზაქციებს, პროდუქტებსა და იურისდიქციებს. ეს მიდგომა საშუალებას აძლევს ბანკს, გააცნობიეროს თავისი რისკ-პოზიცია, დააწესოს მკაფიო საზღვრები მისაღები რისკისთვის და შესაბამისად მოახდინოს მმართველობითი ფოკუსის პრიორიტეტიზაცია.

კერძოდ, ბანკი იცავს რისკის აპეტიტის შემდეგ პრინციპებს:

- **ნულოვანი ტოლერანტობა:** ბანკი ნულოვან ტოლერანტობას ინარჩუნებს ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების, გადასახადებისგან თავის არიდების, მექრთამეობის, კორუფციის, თაღლითობისა და ყველა იმ პრედიკატული დანაშაულის

ხელშეწყობის მიმართ, რომლებიც განსაზღვრულია მოქმედი ადგილობრივი რეგულაციებითა და FATF-ის სტანდარტებით.

- **სანქციებთან შესაბამისობა:** ბანკი იღებს ვალდებულებას, სრულად დაიცვას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ევროკავშირის, გაერთიანებული სამეფოსა და ამერიკის შეერთებული შტატების (OFAC) მიერ დაწესებული სანქციების რეჟიმები.
- **აკრძალული ურთიერთობები:** ბანკი არ ამყარებს და არ ინარჩუნებს ურთიერთობას, ასევე არ ახორციელებს ტრანზაქციებს იმ ფიზიკური თუ იურიდიული პირებისთვის, რომლებიც შეყვანილნი არიან მოქმედ სანქციათა სიებში ან სხვაგვარად აკრძალულნი არიან კანონითა თუ შიდა პოლიტიკით. ამ პრინციპთან შესაბამისობა მხარდაჭერილია სანქციების სკრინინგის ავტომატიზებული, რეალურ დროში მოქმედი სისტემითა და ესკალაციისა და დაბლოკვის ძლიერი მექანიზმებით.

შესაბამისობის რისკი

რისკის განსაზღვრება

ჯგუფი შესაბამისობის რისკს განმარტავს, როგორც სამართლებრივი ან მარეგულირებელი სანქციების, არსებითი ფინანსური ზარალის ან რეპუტაციული ზიანის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის, რეგულაციების, შიდა პოლიტიკების, სტანდარტების, თვითრეგულირების მოთხოვნებისა და საბანკო საქმიანობის მარეგულირებელი ქცევის კოდექსების შეუსრულებლობის შედეგად.

ბაზისბანკი, როგორც კომერციული ბანკი, ოპერირებს რთულ და განვითარებად მარეგულირებელ გარემოში. შესაბამისობის რისკი წარმოიქმნება იმ გამოწვევებიდან, რაც უკავშირდება ბანკის საქმიანობის სრულ შესაბამისობას ყველა მოქმედ სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნასთან.

რისკის მთავარი გამომწვევი ფაქტორები

ჯგუფი განსაზღვრავს შესაბამისობის შედეგად წარმოქმნილ შემდეგ რისკებს:

- **სამართლებრივი და მარეგულირებელი ჯარიმები:** შესაბამისობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ჯარიმები, სანქციები და სამართლებრივი ქმედებები მარეგულირებელი ორგანოების მხრიდან, მათ შორის საოპერაციო შეზღუდვები, სპეციალური

საზედამხედველო რეჟიმები ან ღონისძიებები, ხელმომწერი უფლებამოსილების შეჩერება და ა.შ.

- **ფინანსური ზარალი:** პირდაპირმა ხარჯებმა, მათ შორის ჯარიმებმა, იურიდიულმა ხარჯებმა და შეუსაბამობის საკითხების გამოსასწორებლად გაწეულმა ხარჯებმა, შესაძლოა გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი ფინანსური ზარალი. გარდა ამისა, შეუსაბამობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ბიზნესის შეფერხება, რაც უარყოფითად აისახება შემოსავლების გენერირებაზე.
- **რეპუტაციული ზიანი:** შეუსაბამობამ შესაძლოა დააზიანოს ბანკი უარყოფითი საჯაროობის (პიარის), მომხმარებელთა ნდობის დაკარგვისა და ბრენდის იმიჯის გაუარესების გზით, რამაც პოტენციურად შესაძლოა გამოიწვიოს გრძელვადიანი უარყოფითი გავლენა მომხმარებელთა ლოიალობასა და საბაზრო პოზიციაზე.
- **გაზრდილი ზედამხედველობა:** შეუსაბამობამ შესაძლოა გამოიწვიოს გამკაცრებული მარეგულირებელი ზედამხედველობა და მონიტორინგი, რაც გაზრდის მარეგულირებელ ტვირთს ბანკისთვის და მოითხოვს დამატებით რესურსებს შესაბამისობის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ბაზისბანკი, როგორც კომერციული ბანკი, ოპერირებს რთულ და განვითარებად მარეგულირებელ გარემოში, ხოლო შესაბამისობის რისკი გამომდინარეობს იმ გამოწვევიდან, რაც უკავშირდება ბანკის საქმიანობის ყველა მოქმედ სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას.

რისკების იდენტიფიცირების სიხშირე:

შესაბამისობის რისკის იდენტიფიცირება უწყვეტი პროცესია და ჯგუფის რისკების მართვის ჩარჩოშია ინტეგრირებული. შესაბამისობის ფუნქცია სისტემატურად ახდენს ყველა მოქმედი კანონისა და რეგულაციის იდენტიფიცირებასა და აღრიცხვას. მარეგულირებელი ჰორიზონტის ამგვარ მონიტორინგზე დაყრდნობით, ჯგუფი ახდენს პოტენციური შეუსაბამობის სფეროების იდენტიფიცირებას ბიზნესოპერაციებში, პროცესებსა და ფუნქციებში.

რისკის გამოვლენა

შესაბამისობის ფუნქცია ატარებს ბიზნესოპერაციების, პოლიტიკებისა და პრაქტიკების რეგულარულ შიდა შეფასებებს, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რელევანტურ კანონებთან და რეგულაციებთან. იურიდიული მხარდაჭერის ფუნქციასთან თანამშრომლობით, შესაბამისობის განყოფილება მუდმივად აკვირდება მარეგულირებელ ლანდშაფტს და აფასებს რელევანტური მარეგულირებელი და

საზედამხედველო ორგანოების მიერ ინიცირებული ცვლილებების გავლენას.

შესაბამისობის რისკის შეფასების მიზანია მოქმედ კანონმდებლობასა და რეგულაციებთან შესაბამისობის შედეგად წარმოშობილი პოტენციური რისკების იდენტიფიცირება, შეფასება და, სადაც შესაძლებელია, რაოდენობრივი შეფასება.

რისკის შეფასება და გაზომვა შესაბამისობის რისკები კატეგორიზდება როგორც მაღალი, საშუალო ან დაბალი, მათი ბუნების, გავლენისა და ალბათობის მიხედვით და პრიორიტეტები ნაწილდება მათი არსებობისა და პოტენციური შედეგების მიხედვით.

სადაც შესაძლებელია, ჯგუფი იყენებს რაოდენობრივ მეთოდებს ჯარიმებიდან ან დანაკარგებიდან გამომდინარე პოტენციური ფინანსური რისკ-პოზიციის შესაფასებლად, რასაც ემატება ისეთი თვისებრივი ტექნიკები, როგორიცაა ექსპერტული განსჯა და სცენარული ანალიზი.

იდენტიფიცირებული და გაზომილი შესაბამისობის რისკების პოტენციური გავლენის შესამცირებლად, ჯგუფი ახორციელებს კომპლექსურ სტრატეგიას, რომელიც მოიცავს:

რისკის არიდება: თავის შეკავება ისეთი ბიზნესსაქმიანობის ან ოპერაციებისგან, სადაც შესაბამისობის რისკები აღემატება „რისკის აპეტიტს“;

რისკის მიტიგაცია

რისკის შემცირება: პრევენციული ღონისძიებების გატარება შესაბამისობის რისკების ალბათობის ან სიმძიმის შესამცირებლად;

- კონტროლის გაძლიერება: შიდა კონტროლის მექანიზმების გაუმჯობესება, პროცესების დახვეწა და დამატებითი დამცავი მექანიზმების დანერგვა რისკ-პოზიციის მინიმუმამდე დასაყვანად.

რისკის მონიტორინგი

შესაბამისობის ძირითადი სფეროების სისტემატური განხილვისა და როგორც ახლად გამოვლენილი, ისე ადრე აღიარებული რისკების თვალყურის დევნების მიზნით, შესაბამისობის ფუნქციამ შეიმუშავა საკონტროლო სიები და ატარებს პერიოდულ შეფასებებს შესაბამისობაში არსებული ხარვეზების (გეპების) გამოსავლენად. განყოფილება აწარმოებს შესაბამისობის მონიტორინგის აქტივობების საფუძვლიან დოკუმენტირებას, რაც მოიცავს სამართლებრივ დასკვნებს, შეფასებებსა და შესაბამისობის საკითხების გადასაჭრელად მიღებულ ნებისმიერ ზომას.

რისკის აპეტიტი

შესაბამისობის რისკთან მიმართებით ჯგუფი ინარჩუნებს დაბალ „რისკის აპეტიტს“ და ისწრაფვის ყველა მოქმედი მარეგულირებელი მოთხოვნის სრული დაცვისკენ.

ოპერაციული რისკი

რისკის განსაზღვრება

ჯგუფი საოპერაციო რისკს განმარტავს, როგორც პოტენციური ზარალის საფრთხეს, რომელიც გამომდინარეობს არაადეკვატური ან წარუმატებელი შიდა პროცესებიდან, თანამშრომლების შეცდომებიდან, სისტემური ხარვეზებიდან ან გარე მოვლენებიდან, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკის მომგებიანობასა და კაპიტალის პოზიციაზე. ის მოიცავს ჯარიმების, სანქციების ან ზიანის რისკს, რაც გამოწვეულია საკანონმდებლო დებულებების, ხელშეკრულებებისა და შიდა რეგულაციების შეუსრულებლობით.

რისკის მთავარი
გამომწვევი ფაქტორები

ბანკი დგას სხვადასხვა საოპერაციო რისკის წინაშე, რომლებიც ძირითადად განპირობებულია შიდა და გარე თაღლითური ქმედებებით, პროცესების არაეფექტიანობითა და აღსრულებისა თუ მიწოდების ხარვეზებით. ამ ფაქტორებმა შეიძლება საფრთხე შეუქმნას სენსიტიური ინფორმაციის უსაფრთხოებას და ბანკის, მისი კლიენტების, კონტრაგენტებისა თუ მომხმარებლების ფინანსური ტრანზაქციების შეუფერხებელ განხორციელებას. გარდა ამისა, ბანკი ექვევა ისეთი გარე გარემო რისკების ზეგავლენის ქვეშ, რომლებიც მის უშუალო კონტროლს მიღმაა. მსგავსმა მოვლენებმა შეიძლება შეაფერხოს კრიტიკული ბიზნეს-ფუნქციები, რამაც, თავის მხრივ, შესაძლოა გამოიწვიოს მომხმარებლებისთვის სერვისების მიწოდების შეზღუდვა და ბანკისთვის პოტენციური ფინანსური თუ რეპუტაციული ზარალი.

დამატებით, ბანკი ასევე აწყდება რისკებს, რომლებიც წარმოიშობა მესამე მხარის მომსახურების მიმწოდებლებზე დამოკიდებულებით (აუთსორსინგის რისკი), რა დროსაც ბანკს შესაძლოა არ ჰქონდეს პირდაპირი კონტროლი მესამე მხარის მიერ განხორციელებულ საქმიანობაზე.

ბანკი სისტემატურად ახდენს იმ პოტენციური საოპერაციო რისკების იდენტიფიცირებას, ანალიზსა და დოკუმენტირებას, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ბანკის სტრატეგიული ამოცანების, ბიზნესმიზნების მიღწევაზე ან საოპერაციო საქმიანობის შესრულებაზე.

რისკის გამოვლენა

იდენტიფიკაციის ძირითადი ინსტრუმენტებია:

- ახალი პროდუქტებისა და პროცესების დამტკიცება: პროდუქტებისა და შიდა პროცესების სავალდებულო ანალიზი და „დამეპვა“ (mapping), რათა მათ ჩამოვებამდე გამოვლინდეს დამოკიდებულებები, შეფერხებები (bottlenecks) და

მოწყვლადობები, რომლებმაც შესაძლოა გამოიწვიოს საოპერაციო რისკები.

- მესამე მხარესთან დაკავშირებული რისკების მართვა: პარტნიორებთან, მომწოდებლებთან და ვენდორებთან დაკავშირებული რისკების შეფასება; ყველა იმ პროცესის აღწერა, რომელიც დამოკიდებულია გარე მხარეებზე, მიწოდების ჯაჭვის მოწყვლადობის შესამცირებლად.
- გამომწვევი მიზეზების ანალიზი (RCA): ინციდენტების ან დანაკარგის გარეშე დასრულებული შემთხვევების (near-misses) დადგომისას, გამომწვევი მიზეზების ანალიზი გვეხმარება პრობლემის საფუძვლების იდენტიფიცირებაში. ეს მეთოდი ხელს უწყობს სისტემური საკითხების გამოვლენას, რომლებმაც შესაძლოა გამოიწვიოს საოპერაციო რისკები. ხდება ინციდენტებისა და „near-miss“-ების მოკვლევა და ანალიზი გამომწვევი და/ან სისტემური მიზეზების აღმოსაფხვრელად.
- რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA): განმეორებადი თვითშეფასების პროცესი, რომელსაც ახორციელებს დაცვის პირველი ხაზი არსებული კონტროლის მექანიზმების ეფექტიანობის შესაფასებლად და სუსტი მხარეების გამოსავლენად.
- ზარალის მონაცემთა ანალიზი: ისტორიული ზარალის მონაცემებისა და ინციდენტების სტატისტიკური ანალიზი განმეორებადი ტენდენციების გამოსავლენად და მიტიგაციის ღონისძიებების პრიორიტეტიზაციისთვის.

ეს ინსტრუმენტები ქმნის ბანკის რისკების მართვის ფართო პროცესის საფუძველს, რაც შესაძლებელს ხდის ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღებასა და გაურკვევლობის ეფექტურ მართვას.

საბანკო სერვისებისა და მათთან დაკავშირებული შესაძლო საოპერაციო რისკების სწრაფად ცვალებადი გარემოს მასშტაბისა და სირთულის გათვალისწინებით, რისკების პრევენციის უზრუნველსაყოფად გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება პროცესების, პროცედურების, კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების გაუმჯობესებას.

რისკის შეფასება

საოპერაციო რისკებზე ზედამხედველობისა და მათი შერბილების (მიტიგაციის) მიზნით, ბანკმა დანერგა დაცვის სამი ხაზის (Three Lines of Defense) მოდელი, რომელიც უზრუნველყოფს რისკების მართვისადმი მრავალდონიან მიდგომას.

პირველ ხაზზე, ცალკეული ბიზნეს-ერთეულები პასუხისმგებელნი არიან თავიანთი ყოველდღიური ოპერაციების ფარგლებში რისკების იდენტიფიცირებასა და მართვაზე.

საოპერაციო რისკების მართვა წარმოადგენს დაცვის მეორე ხაზს, რომელიც უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ ზედამხედველობას, შეიმუშავებს რისკების მართვის ჩარჩოებს და ახორციელებს შესაბამისობის მონიტორინგს ბანკის მასშტაბით.

დაბოლოს, შიდა აუდიტი ასრულებს დაცვის მესამე ხაზის როლს, რომელიც აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს აწვდის დამოუკიდებელ რწმუნებას (assurance) ბანკის რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის გარემოს საერთო ეფექტიანობის შესახებ.

ბანკის საოპერაციო რისკების მეთოდოლოგია ქოლგა დოკუმენტია, რომელიც განსაზღვრავს საოპერაციო რისკების ეფექტური მართვის ზოგად პრინციპებს და აერთიანებს ბანკის რისკების საერთო სტრატეგიას. იგი შემუშავებულია ბაზელის კომიტეტის საოპერაციო რისკების გონივრული მართვის პრინციპების (2011) შესაბამისად და პასუხობს საქართველოს ეროვნული ბანკის საოპერაციო რისკების მართვის შესახებ დებულების (2014) მოთხოვნებს. ის განსაზღვრავს რისკების იდენტიფიკაციის, შეფასების, მიტიგაციისა და მონიტორინგის ინსტრუმენტებსა და პრინციპებს, თანაც უზრუნველყოფს ინტეგრაციას ბანკის რისკების საერთო სტრატეგიასთან, პოლიტიკებთან და პროცედურებთან. მეთოდოლოგიის მიზანია ბანკის საქმიანობაში საოპერაციო რისკების მართვის გონივრული და ეფექტური პრაქტიკის დამკვიდრება. მეთოდოლოგია პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების პოლიტიკისა და შესაბამისი პროცედურების იმპლემენტაციაზე, რათა ბანკმა შეძლოს საოპერაციო რისკების მართვა, ასევე საოპერაციო რისკ-მოვლენების, „რისკის აპეტიტის მიმართ რისკ-პოზიციებისა და მატერიალური საკონტროლო საკითხების მონიტორინგი.

მიუხედავად იმისა, რომ საზედამხედველო კაპიტალის გაანგარიშებისთვის ბანკი „საბაზისო ინდიკატორის მეთოდს“ (BIA) იყენებს, საოპერაციო რისკების შეფასებისა და მართვის გასაუმჯობესებლად, ის ასევე ნერგავს რისკის უფრო მოწინავე კვანტიფიკაციის ხარისხობრივ ელემენტებს.

საოპერაციო რისკების ეფექტურად სამართავად ბანკი ინარჩუნებს პოლიტიკებისა და პროცედურების ყოვლისმომცველ ჩარჩოს. ეს მოიცავს შიდა კონტროლის ძლიერ გარემოს, რომელიც შექმნილია კონტროლის სისუსტეების გამოსავლენად და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმას (BCP), რაც უზრუნველყოფს ბანკის უნარს, განაგრძოს ფუნქციონირება ბიზნესის სერიოზული შეფერხებების დროსაც კი.

რისკის მიტიგაცია

ბანკი გამოავლენს საოპერაციო რისკ-მოვლენებიდან წარმოშობილ რისკებს, აფასებს და ამუშავებს მათ და უჩვეულო აქტივობების დროულად გამოსავლენად ახორციელებს მუდმივ, ციკლურ მონიტორინგს. ეს პროცესი მოიცავს რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასებას (RCSA), რათა გამოიკვეთოს საოპერაციო რისკების სხვადასხვა მიტიგაციის გეგმა და შესაბამისი კონტროლის მექანიზმები, ნარჩენი რისკები და ძირითად ბიზნესპროცესებში მათი შესაბამისი სამოქმედო გეგმები, ანალიზი, შეფასება და შემოწმება, რაც იძლევა გონივრულ რწმუნებას, რომ ყველა ბიზნესმიზანი შესრულდება.

მიტიგაციის ძირითადი სტრატეგიები მოიცავს:

- აუთოსრისინგის ზედამხედველობა: სპეციალური პოლიტიკა არეგულირებს ვენდორების შერჩევასა და მონიტორინგს კონცენტრაციისა და მომსახურების რისკების გასაკონტროლებლად.
- პროდუქტების მმართველობა: საოპერაციო რისკების ფუნქცია ახალი პროდუქტებისა და სერვისების დამტკიცების პროცესში სავალდებულო მონაწილე მხარეა.
- მონაცემთა დაცვა: მომხმარებელთა პრეტენზიებისა და საოპერაციო მონაცემთა ბაზების აქტიური მონიტორინგი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის (PDP) დარღვევებისა და ინფორმაციის გაჟონვის თავიდან ასაცილებლად.
- თაღლითობის პრევენცია: თაღლითობის მონიტორინგის დახვეწილი, რეალურ დროში მოქმედი ციფრული სისტემების დანერგვა კლიენტთა ქცევის გასაანალიზებლად და გარე თაღლითობის საფრთხეების შესამცირებლად.

ბანკი აცნობიერებს ზარალის თანდაყოლილ რისკს, რომელიც გამომდინარეობს პროცესების არაადეკვატურობიდან, ადამიანური შეცდომებიდან, სისტემური ხარვეზებიდან და თაღლითობიდან. საპასუხოდ, საოპერაციო რისკის აპეტიტის განაცხადი ადგენს შემდეგ პარამეტრებს:

რისკის აპეტიტი

- ეფექტიანობა კონტროლის წინააღმდეგ: ბანკი ინარჩუნებს საოპერაციო რისკის ადეკვატურ ტოლერანტობას ხარჯების ეფექტიანობისა და ბიზნესის ზრდის მხარდასაჭერად, იმ პირობით, რომ მოქმედებს ეფექტური კონტროლის მექანიზმები.
- შიდა თაღლითობის მიმართ ბანკი ინარჩუნებს დაბალ ტოლერანტობას.
- ბანკის მიზანია საოპერაციო სისტემების მაღალი მედეგობა, რაც უზრუნველყოფს სტაბილურობას სტრესულ პირობებშიც კი.

- აცნობიერებს რა გარე საფრთხეების განვითარებად ბუნებას, განსაკუთრებით ბარათებთან და ნაღდ ფულთან დაკავშირებულ ოპერაციებში, ფინანსური დანაკარგების მინიმუმამდე დასაყვანად, ბანკი მუდმივ ინვესტირებას აკეთებს უსაფრთხოების ადაპტირებად ზომებში.

ინფორმაციული უსაფრთხოების/კიბერუსაფრთხოების რისკები

რისკის განსაზღვრება ინფორმაციული და კიბერუსაფრთხოების რისკი განისაზღვრება, როგორც ზარალის ან ზიანის პოტენციალი, რომელიც გამომდინარეობს ბანკის ინფორმაციულ აქტივებში არსებული მოწყვლადობების ექსპლუატაციიდან. ეს მოიცავს რისკებს, რომლებიც წარმოიქმნება კიბერშეტევების, არაავტორიზებული წვდომისა და პერსონალური ან მგრძნობიარე მონაცემების კომპრომეტირების შედეგად.

ბანკი ინფორმაციულ უსაფრთხოებას აღიარებს არსებით არაფინანსურ საკითხად და პრიორიტეტს ანიჭებს კლიენტებისა და პარტნიორების მონაცემების კონფიდენციალურობას, მთლიანობასა და ხელმისაწვდომობას, ასევე ბანკის ინფორმაციულ აქტივებს, როგორც დაინტერესებული მხარეების ნდობის ქვაკუთხედს.

რისკის გამოვლენა ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და კიბერუსაფრთხოების ფუნქცია პასუხისმგებელია წარმოშობილი საფრთხეების მუდმივ იდენტიფიცირებასა და შეფასებაზე, ასევე ინფორმაციული უსაფრთხოების პროცესების გაუმჯობესებაზე, რათა მინიმუმამდე დაიყვანოს ინფორმაციულ უსაფრთხოებასა და კიბერუსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და უზრუნველყოს ბანკის კლიენტებისა და პარტნიორების უსაფრთხოება.

ბანკმა დანერგა ინფორმაციული უსაფრთხოების ყოვლისმომცველი ჩარჩო, რომელიც პოლიტიკებს ათანხმებს ბიზნესის განვითარებად მოთხოვნებთან, მარეგულირებელ სახელმძღვანელოებთან და კიბერუსაფრთხოების დინამიკურ გარემოსთან. ეს ჩარჩო იყენებს საერთაშორისო სტანდარტებსა და დარგის საუკეთესო პრაქტიკას უსაფრთხოების რისკების აქტიური მართვის უზრუნველსაყოფად.

რისკის შეფასება

ინფორმაციული უსაფრთხოების/კიბერუსაფრთხოების ფუნქციას მანდატით აქვს მინიჭებული უფლება, უზრუნველყოს სათანადო მმართველობითი ჩარჩოს, პოლიტიკების, პროცესებისა და ტექნიკური შესაძლებლობების არსებობა ბანკში შესაბამისი ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და კიბერუსაფრთხოების რისკების სამართავად. ის მჭიდროდ თანამშრომლობს ყველა ბიზნესერთეულთან, რათა უზრუნველყოს სისტემების დაცულობა და მათი უსაფრთხო გამოყენება ბანკის ბიზნესმიზნების მისაღწევად.

რისკის მიგიტაცია და მონიტორინგი

დაცვის მექანიზმების ეფექტიანობის დასადასტურებლად, ბანკი იწვევს დამოუკიდებელ გარე აუდიტორებს ყოველწლიური ყოვლისმომცველი უსაფრთხოების აუდიტისა და ჩარჩოს შეფასების ჩასატარებლად.

აღნიშნული აუდიტები ახდენს ბანკის შესაძლებლობების შედარებას (benchmark) დარგის საუკეთესო პრაქტიკასთან და აძლევს ბანკს როგორც ზოგად მიმოხილვას, ისე დეტალურ ხედვას, რაც ეხმარება მას ინფორმაციული და კიბერუსაფრთხოების სისტემების შემდგომ გაუმჯობესებაში. გარდა ამისა, ბანკი ატარებს რეგულარულ პენეტრაციულ ტესტირებას (შედწევადობის ტესტირებას) მოწყვლადობების გამოსავლენად და აღმოსაფხვრელად, რაც მოიცავს რეალური შეტევის სიმულაციურ სცენარებს, რეგიონული და სექტორული რისკების გათვალისწინებით.

აღიარებს რა „ადამიანურ ფაიერვოლს“, როგორც დაცვის კრიტიკულ შრეს, ბანკი ყველა თანამშრომლისთვის ატარებს სავალდებულო, რეგულარულ ტრენინგს უსაფრთხოების საკითხებზე. ეს მოიცავს დისტანციური სწავლების მოდულებს, მიზნობრივ ფიშინგ-სიმულაციებს და მიმდინარე ცნობიერების ასამაღლებელ კამპანიებს, რათა პერსონალი ინფორმირებული იყოს უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობების შესახებ.

თანამედროვე სამუშაო გარემოსთან ადაპტირების მიზნით, ბანკი ინარჩუნებს დისტანციური მუშაობის ძლიერ პოლიტიკას. აღნიშნული ზომები უზრუნველყოფს დისტანციური გარემოს დაცვას რელევანტური კიბერუსაფრთხოებისგან და ამ არხების მოქცევას IT უსაფრთხოების გუნდების ეფექტური ზედამხედველობის ქვეშ.

ბანკი აცნობიერებს კიბერშეტევების სიხშირისა და დახვეწილობის ზრდას გლობალურად. მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო წლებში ბანკმა წარმატებით აიცილა თავიდან მსგავსი მოვლენებით გამოწვეული არსებითი ზარალი, ის აღიარებს, რომ რთულ IT ეკოსისტემებზე დამოკიდებულება ბუნებრივად ზრდის რისკის ზემოქმედებას. შესაბამისად, კიბერუსაფრთხოების რისკის აპეტიტის განაცხადი განსაზღვრავს შემდეგ პარამეტრებს:

რისკის აპეტიტი

- მრავალდონიანი დაცვა: ბანკი იყენებს სიღრმისეული დაცვის (Defense-in-Depth) მოდელს, რომელიც აერთიანებს პრევენციულ, მაიდენტიფიცირებელ და მაკორექტირებელ კონტროლის მექანიზმებს. თანამედროვე უსაფრთხოების ტექნოლოგიებში უწყვეტი ინვესტირება უზრუნველყოფს მზარდი საფრთხეების გარემოს წინაშე ბანკის მოწყვლადობის მინიმუმამდე დაყვანას.
- რისკებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღება: ბანკი კიბერუსაფრთხოების რესურსების პრიორიტეტიზაციას მკაცრი რისკ-შეფასებების საფუძველზე ახდენს. აღნიშნული მიდგომა უზრუნველყოფს სტრატეგიულ ბალანსს ბიზნეს-ინოვაციებსა და კრიტიკული მოწყვლადობების შემცირებას (მიტიგაციას) შორის.
- მდგრადობა და შესაბამისობა: მძლავრი სარეზერვო (redundancy) და აღდგენის სტრატეგიების მეშვეობით, ბანკი უზრუნველყოფს

კრიტიკული სისტემების მაღალ ხელმისაწვდომობას. ბანკი სტანდარტებთან შესაბამისობაში უწყვეტი განვითარების პრინციპის ერთგულებას ინარჩუნებს.

მოდელის რისკი

რისკის განსაზღვრება

ჯგუფი მოდელის რისკს განმარტავს, როგორც არასასურველი შედეგების დადგომის პოტენციალს, მათ შორის ფინანსურ ზარალსა და რეპუტაციულ ზიანს, რაც გამომდინარეობს მოდელის არასწორი, არამიზნობრივი ან არასწორად ინტერპრეტირებული შედეგების (outputs) საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებებიდან. ჯგუფი მოდელის რისკს მართავს მოდელის რისკის სასიცოცხლო ციკლის ჩარჩოს მეშვეობით, რომელიც ზედამხედველობას უწევს მოდელების შემუშავებას, ვალიდაციას, დანერგვასა და მონიტორინგს. ეს სტრუქტურირებული მიდგომა უზრუნველყოფს, რომ მოდელები იყოს ზუსტი, სანდო და შესაბამისობაში იყოს მარეგულირებელ მოთხოვნებთან; ასევე უზრუნველყოფილია გამჭვირვალე კომუნიკაცია დაინტერესებულ მხარეებთან პროცესის ყველა ეტაპზე (დანერგვის ვადები, სამუშაო პროცესი ან პასუხისმგებლობების ცვლილება).

რისკის ძირითადი გამომწვევი ფაქტორები

მოდელის რისკის ძირითადი გამომწვევი ფაქტორებია: მონაცემთა ხარისხთან დაკავშირებული პრობლემები, მცდარი დაშვებები, მეთოდოლოგიური ხარვეზები, არაადეკვატური ვალიდაცია და მოდელის შედეგების არასწორი ინტერპრეტაცია. გადახრებმა მოდელის შესავალ მონაცემებსა (inputs) თუ დამუშავების ლოგიკაში შესაძლოა გამოიწვიოს არაოპტიმალური გადაწყვეტილებების მიღება, განსაკუთრებით ისეთ მაღალი გავლენის მქონე სფეროებში, როგორიცაა კაპიტალის დაგეგმარება და რისკის გაზომვა. გარდა ამისა, ბაზრის განვითარებადი პირობების ან გარემო ფაქტორების ცვლილებების ასახვის მიზნით მოდელების რეკალიბრაციის (გადაწყობის) შეუსრულებლობა მნიშვნელოვნად ზრდის არასანდო შედეგების მიღების რისკს.

რისკის გამოვლენა და შეფასება

მოდელის რისკის შეფასება გულისხმობს მოდელის წარუმატებლობის ალბათობისა და პოტენციური გავლენის შეფასებას. ეს შეფასება უნდა განხორციელდეს მოდელის მთელი სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში, მოდელის სირთულის, მოცულობისა და გამოყენების გათვალისწინებით. მაღალი რისკის მოდელებმა, როგორიცაა ბაზისბანკში კრიტიკული გადაწყვეტილებების მიღებისთვის გამოყენებული მოდელები (მაგ., კაპიტალის განაწილება, რისკის გაზომვა), უნდა გაიაროს უფრო მკაცრი ვალიდაცია და შესწავლა. შეფასების პროცესი უზრუნველყოფს, რომ მოდელები აკმაყოფილებდეს მარეგულირებელ და ბიზნეს სტანდარტებს და, ამავდროულად, შესაბამისობაში იყოს ბანკის რისკების მართვის საერთო ჩარჩოსთან.

რისკის მიტიგაცია და მონიტორინგი

რისკის მიტიგაცია გულისხმობს მმართველობის ძლიერ ჩარჩოს, რომელიც მოიცავს მოდელის მთლიან სასიცოცხლო ციკლს. ძირითადი სტრატეგიებია:

- ტესტირება და ვალიდაცია: დადგენილი სტანდარტები მოითხოვს, რომ ნებისმიერ პოტენციურ დანერგვამდე ჩატარდეს ტესტირებისა და ვალიდაციის მკაცრი პროცესები, მათ შორის მგრძნობელობის ანალიზი, რეტროსპექტული ტესტირება (back-testing) და ალტერნატიულ მეთოდოლოგიებთან შედარებითი ანალიზი (benchmarking).
- მმართველობა: მოვალეობების მკაფიო გამიჯვნა დიზაინსა და მონაცემთა მთლიანობაზე პასუხისმგებელ დაცვის პირველ ხაზსა და დამოუკიდებელ ვალიდაციასა და პოლიტიკასთან შესაბამისობაზე პასუხისმგებელ დაცვის მეორე ხაზს შორის.
- დოკუმენტაცია: დოკუმენტაციის ყოვლისმომცველი სტანდარტები გამჭვირვალობისა და რეპროდუცირებადობის უზრუნველსაყოფად.
- მუდმივი მონიტორინგი: ეფექტიანობის მიმდინარე მონიტორინგი იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მოდელები რჩება გამართული; ეკონომიკური ან საბაზრო პირობების ცვლილების საპასუხოდ დროული რეკალიბრაციის განხორციელება. მოდელის რისკი

ქვეყნის რისკი

ქვეყნის რისკი გულისხმობს პოტენციურ დანაკარგებს, რომლებიც შეიძლება გამოიწვიოს კონკრეტულ ქვეყანაში მომხდარმა (ეკონომიკურმა, პოლიტიკურმა და ა.შ.) მოვლენამ, როდესაც ამ მოვლენის კონტროლი შეუძლია მოცემული ქვეყნის მთავრობას, მაგრამ არა კრედიტის გამცემს ან ინვესტორს. ბანკმა დანერგა ღიმიტების სისტემა „ქვეყნის რისკების მართვის პოლიტიკის“ მეშვეობით, რათა შეაფასოს საკუთარი ექსპოზიცია ქვეყნის რისკის მიმართ, ქვეყნების საგარეო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

რისკის განმარტება და შემცირება (მიტიგაცია)

ბანკს სურს თავიდან აიცილოს მაღალი ვოლატილობა შემოსავლებსა და წმინდა ღირებულებაში, რაც გამოწვეულია კონკურენტულ გარემოში მომხდარ ცვლილებებზე არასათანადო რეაგირებით ან/და მცდარი კორპორაციული გადაწყვეტილებებით. შესაბამისად, ბანკი მოწოდებულია შეამციროს პოტენციური რისკები ადეკვატური, კარგად დამუშავებული ბიზნესსტრატეგიის მეშვეობით და მართოს თანდაყოლილი რისკები რისკის ადრეული გამოვლენის სისტემების, შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების შემუშავებით, რათა უზრუნველყოს რისკების გათვალისწინებით მიღებული გადაწყვეტილებები და ქმედებები ყოველდღიურ ბიზნესსაქმიანობაში.

ESG რისკი

რისკის განსაზღვრება

ჯგუფი ESG რისკს (გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკი) განმარტავს, როგორც პოტენციურ უარყოფით ფინანსურ, საოპერაციო და რეპუტაციულ გავლენას, რომელიც გამომდინარეობს ბანკის შიდა და გარე ოპერაციებისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში გარემოსდაცვითი (E), სოციალური (S) და მმართველობითი (G) ფაქტორების არაადეკვატური ინტეგრაციისგან. ESG რისკებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს კლიენტების, მსესხებლებისა და კონტრაქტების საკრედიტოუნარიანობაზე, ასევე ბანკის საკუთარ ოპერაციებზე და, აქედან გამომდინარე, წარმოადგენს ჯგუფის პასუხისმგებლიანი და მდგრადი საბანკო საქმიანობის ვალდებულების განუყოფელ ნაწილს.

ESG რისკების ძირითადი გამომწვევი ფაქტორები კატეგორიების მიხედვით მოცემულია ქვემოთ:

გარემოსდაცვითი რისკები:

- ფიზიკური რისკები: ბანკი შესაძლოა დადგეს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების წინაშე, მათ შორის იმ დარგების მიმართ პოზიციების (exposure) კუთხით, რომლებიც მოწყვლადია გარემოსდაცვითი რეგულაციებისა და ექსტრემალური ამინდის მოვლენებით გამოწვეული ფიზიკური რისკების მიმართ.
- გარდამავალი (ტრანზიციული) რისკები: ბანკი ასევე შესაძლოა დადგეს გარდამავალ რისკებთან დაკავშირებული საფრთხეების წინაშე, რაც ასოცირდება დაბალნახშირბადიან ეკონომიკაზე მარეგულირებელ და საბაზრო გადასვლასთან.

რისკის მთავარი
გამომწვევი ფაქტორები

სოციალური რისკები:

- სამუშაო ძალის, ინკლუზიისა და ადამიანის უფლებების რისკები: ბანკი შესაძლოა დადგეს რისკების წინაშე, რომლებიც უკავშირდება შრომით პრაქტიკას, მრავალფეროვნებასა და ინკლუზიას, თანამშრომელთა კეთილდღეობას, ფინანსურ გამორიცხვას (financial exclusion) და ადამიანის უფლებებზე პოტენციურ ზეგავლენას, რაც გამომდინარეობს მისი ოპერაციებიდან, კლიენტებიდან ან მიწოდების ჯაჭვიდან.
- საზოგადოებრივი და პოლიტიკით განპირობებული რისკები: ბანკი შესაძლოა დადგეს ისეთი სოციალური ფაქტორებიდან მომდინარე რისკების წინაშე, როგორიცაა შემოსავლების უთანასწორობა, დემოგრაფიული ცვლილებები, სოციალური მღელვარება და ცვლილებები შრომის, მომხმარებელთა დაცვის ან სოციალური კეთილდღეობის პოლიტიკაში, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს კლიენტებისა და კონტრაქტების კრედიტუნარიანობასა და მომგებიანობაზე.

მმართველობითი რისკები:

- მმართველობითი რისკები ეხება მარეგულირებელ და შესაბამისობის რისკებს, მათ შორის ESG შესაბამისობას, კორპორაციულ მართვასა და კორპორაციულ ეთიკას, რაც მხარს უჭერს ფულის გათეთრების, გადასახადებისგან თავის არიდებისა და სხვა ფინანსური დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლას.

განვითარებად ESG რეგულაციებთან და სტანდარტებთან შეუსაბამობამ შეიძლება გამოიწვიოს სამართლებრივი შედეგები, ჯარიმები და მარეგულირებელი სანქციები. გარდა ამისა, ESG შეუსაბამობა ქმნის რეპუტაციულ რისკს, რამაც პოტენციურად შეიძლება შეარყიოს ძირითადი დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის ინვესტორების, მომხმარებლებისა და ფართო საზოგადოების ნდობა.

2026 წლიდან ბანკი ახორციელებს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემის (ESMS) განახლებული ვერსიის იმპლემენტაციას. ეს განახლება განპირობებულია საქართველოში ბოლოდროინდელი მარეგულირებელი ცვლილებებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოცემული ახალი სახელმძღვანელო მითითებებით, პარტნიორი საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IFIs) მიერ რეკომენდებული საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკითა და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სფეროში არსებული ზოგადი პროგრესით.

განახლებული პოლიტიკა მოიცავს სესხების კატეგორიზაციას ზომისა და სექტორის მიხედვით, და კონკრეტული კატეგორიების შეფასებას დიუ დილიჯენსის გზით, რაც ფარავს ფიზიკურ, გარდამავალ და სხვა ESG რისკებს. დიუ დილიჯენსის პროცესი მოიცავს სპეციფიკურ ნაბიჯებს განახლებადი ენერგიის პროექტებისთვის, მსგავს სესხებთან დაკავშირებული რისკების შესამცირებლად. გარდა ამისა, განახლებული პროცედურები მოიცავს მწვანე, სოციალური და მდგრადი სესხების იდენტიფიცირებას სესხის გაცემის ბიზნესპროცესის ნაწილად.

რისკის გამოვლენა და გაზომვა

ESMS მოიცავს მკაცრ „გამონაკლისთა სიას“, რომელიც განსაზღვრავს იმ საქმიანობებს, რომლებსაც ბანკი არ აფინანსებს. აკრძალული საქმიანობები მოიცავს, სხვა საკითხებთან ერთად, იარაღისა და სამხედრო მასალების წარმოებას ან ვაჭრობას, იძულებით და ბავშვთა შრომას, არალეგალურ ფარმაცევტულ პრეპარატებს, გარკვეული პესტიციდებისა და ჰერბიციდების წარმოებასა თუ ვაჭრობას და აზარტულ თამაშებთან დაკავშირებულ საქმიანობას.

გარემოსდაცვითი და სოციალური (E&S) შეფასებები გათვალისწინებულია საკრედიტო დამტკიცების პროცესში. ყველა ბიზნესსესხი ექვემდებარება სავალდებულო სკრინინგს „გამონაკლისთა სიის“ მიმართ. საჭიროების შემთხვევაში, ბანკი აფასებს კლიენტების E&S მართვის უნარს დოკუმენტების განხილვის, ადგილზე ვიზიტებისა და დამოუკიდებელი მესამე მხარის ინფორმაციის კომბინაციით.

ESG რისკების იდენტიფიკაციის პროცესი იწყება რელევანტური ფაქტორების ყოვლისმომცველი შეფასებით, მათ შორის კლიმატის

ცვლილების, შრომითი პრაქტიკის, მიწოდების ჯაჭვის მართვის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის, მონაცემთა უსაფრთხოებისა და კორპორაციული მართვის გათვალისწინებით. ჯგუფი ატარებს პერიოდულ არსებითობის (მატერიალურობის) შეფასებებს იმ ESG საკითხების გამოსავლენად, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანია ბანკისა და მისი დაინტერესებული მხარეებისთვის, მათ შორის თანამშრომლებისთვის, მომხმარებლებისა და ინვესტორებისთვის. ეს შეფასებები ქმნის ESG სტრატეგიის საფუძველს.

ESG რისკების იდენტიფიკაცია და გაზომვა ინტეგრირებულია ჯგუფის რისკების მართვის ფართო ჩარჩოში, რაც უზრუნველყოფს, რომ ESG რისკების შეფასება მოხდეს ტრადიციული ფინანსური და არაფინანსური რისკების პარალელურად. ბაზისბანკი მუდმივად აუმჯობესებს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პრაქტიკას მოქმედი მარეგულირებელი მოთხოვნებისა და განვითარებადი საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

რისკის მიტიგაცია

ჯგუფი რისკს ამცირებს (მიტიგაციას ახდენს) ბიზნესოპერაციებში, საინვესტიციო გადაწყვეტილებებსა თუ ბიზნესურთიერთობებში სიდრმისეული დიუ დილიჯენსის საფუძვლიანი პროცესების ინტეგრირებით, რათა შეაფასოს ESG რისკები და უზრუნველყოს ESMS-თან შესაბამისობა.

5. ბაზელი 3-ის საზედამხედველო მოთხოვნები

5.1. რეგულაციური ჩარჩო

ბაზელ 3-ის მიზანია კაპიტალიზაციის, ლიკვიდურობის, საბაზრო და რისკებთან დაკავშირებული სხვა მოთხოვნების გაძლიერება და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა. იგი აღგენს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს;
- ლიკვიდურობის მოთხოვნებს;
- რისკების კონცენტრაციასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს;
- ლევერიჯის კოეფიციენტის მოთხოვნებს;
- ადმინისტრატორთა შესაბამისობასა და კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს;
- გამჭვირვალობასა და აუდიტთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს.

ბაზელ 3 კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს სამ სვეტზე (Pillar) დაყრდნობით განსაზღვრავს:

პირველი სვეტი (Pillar 1) აღგენს მინიმალურ მოთხოვნებს საზედამხედველო კაპიტალის მიმართ — განსაზღვრავს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ღირებულებას და აწესებს კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკების პოზიციებისთვის.

მეორე სვეტი (Pillar 2) მოიცავს საზედამხედველო განხილვისა და კაპიტალის შეფასების პროცესს, ასევე რეგულაციას კაპიტალის დამატებითი ბუფერების შესახებ. ეროვნული ბანკი შეისწავლის კომერციული ბანკების მიერ მიღებულ რისკების მართვის შესაბამის პოლიტიკას, სტრატეგიას, პროცესებსა და მექანიზმებს, ასევე მათ ადეკვატურობას ბანკის რისკის პოზიციების დასაფარად.

კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნების შესრულების გარდა, კომერციული ბანკები ვალდებული არიან დაიცვან კაპიტალის დამატებითი ბუფერების მოთხოვნები იმ რისკებისთვის, რომლებიც არ არის დაფარული

პირველი სვეტით, მათ შორის საბაზრო, კონცენტრაციის, საპროცენტო განაკვეთის, ლიკვიდურობის, სტრატეგიული, რეპუტაციული და სხვა რისკებისთვის.

მესამე სვეტი (Pillar 3) ეხება კომერციული ბანკების მიერ ინფორმაციის გამჟღავნებას — ბანკები ვალდებული არიან უზრუნველყონ გამჭვირვალობის მაღალი დონე, რაც მიზნად ისახავს ფინანსური სექტორის მიმართ ნდობის ამაღლებას და მომხმარებელთა და ინვესტორთა უფლებების დაცვას. აღნიშნული რეგულირება მესამე სვეტის მოთხოვნებით და გულისხმობს ბანკის მიერ რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ინფორმაციის გამოქვეყნებას — კაპიტალის აღეკვატურობის, კორპორაციული მართვის, რისკების კონცენტრაციისა და მართვის სტანდარტების შესახებ, ასევე შიდა პროცესებისა და სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაციის გამჟღავნებას.

საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები

საქართველოს საბანკო სექტორისთვის კაპიტალის მოთხოვნები ეფუძნება ბაზელ III-ის სტანდარტს, 2013 წლის 26 ივნისის №575/2013 რეგულაციას და ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2013/36/EU დირექტივას (CRR-CRD პაკეტი). კომერციული ბანკების კაპიტალის აღეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებებით განსაზღვრული კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები პირველი სვეტის ფარგლებში შემდეგია:

ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1)	4.50%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1 + AT1)	6.00%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი (CET1 + AT1 + Tier 2)	8.00%

ძირითადი პირველადი კაპიტალი (CET1) — წარმოადგენს კაპიტალის ძირითად წყაროს. იგი მოიცავს ჩვეულებრივ აქციებს და დამატებით რეზერვებს (მათ შორის, ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტების ემისიის შედეგად მოზიდულ სახსრებს), ასევე დაგროვილ რეზერვებს (გაუნაწილებელ მოგებას), რომელსაც აკლდება საზედამხედველო კორექტირებები.

დამატებითი პირველადი კაპიტალი (AT1) — წარმოადგენს არაუზრუნველყოფილ, უვადო კაპიტალის ინსტრუმენტებს, რომლებსაც არ აქვთ საპროცენტო განაკვეთის ზრდის პირობა (step-ups). ისინი სუბორდინირებულია მეანაბრებების, არაუზრუნველყოფილი კრედიტორებისა და კომერციული ბანკის სუბორდინირებული ვალის მიმართ. ასევე, არ ექვემდებარება ისეთ იურიდიულ ან ეკონომიკურ პირობებს, რომლებიც ამ მოთხოვნას ბანკის კრედიტორებთან მიმართებით უპირატეს მდგომარეობაში ჩააყენებდა, მაშინ როცა ბანკი ინარჩუნებს დივიდენდის/კუპონის შეჩერების/გადახდის უფლებას.

მეორადი კაპიტალი (Tier 2 - სალიკვიდაციო) მოიცავს გარკვეულ სუბორდინირებულ ინსტრუმენტებს, ემისირებულ სავალო ფასიან ქაღალდებს, არაუზრუნველყოფილ ფასიან ქაღალდებს და გრძელვადიან ვალდებულებებს, რომელთა საწყისი ვადა აღემატება 5 წელს და არ აქვთ საპროცენტო განაკვეთის ზრდის პირობა (step-ups). მათ არ გააჩნიათ ისეთი პირობები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ინვესტორის უფლებას დააჩქაროს სამომავლო გადახდები (კუპონი ან ძირითადი თანხა), გარდა გაკოტრებისა და ლიკვიდაციის შემთხვევებისა.

პირველი სვეტით (Pillar 1) განსაზღვრული კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნების გარდა, საქართველოს ეროვნული ბანკი (NBG) ადგენს მოთხოვნებს კაპიტალის ბუფერებზე, რომელიც სამი კომპონენტისგან შედგება:

- კონსერვაციის ბუფერი სტანდარტული ბუფერია და განისაზღვრება რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი პოზიციების 2.5%-ის ოდენობით. მისი მიზანია სტრესული მოვლენების შედეგად წარმოშობილი რისკების დაფარვა.
- კონტრციკლური ბუფერი (განისაზღვრება 0%-დან 2.5%-მდე დიაპაზონში) წარმოადგენს ერთ-ერთ მთავარ მაკროპრუდენციულ პოლიტიკის ინსტრუმენტს. მისი მიზანია ქარბი საკრედიტო ზრდის შეზღუდვა, რაც სისტემური რისკების დაგროვებას იწვევს. 2025 წლის 15 მარტიდან იგი დადგენილია 0.50%-ის ოდენობით და 2027 წლამდე ეტაპობრივად გაიზრდება 1%-მდე.

- სისტემური ბუფერები დამატებით წესდება სისტემური მნიშვნელობის მქონე კომერციული ბანკებისთვის, რომელთა ფინანსურმა სირთულეებმა შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას ფინანსური სექტორის სტაბილურობას. ბანკი არ წარმოადგენს სისტემური მნიშვნელობის ბანკს.

საქართველოს ეროვნული ბანკი ადგენს კაპიტალის დამატებით მოთხოვნებს მეორე სვეტის (Pillar 2) ფარგლებში, „კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების მოთხოვნების შესახებ“ წესის შესაბამისად. Pillar 2-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ ბუფერებს:

- დაუპეჯავი სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR);
- სასესხო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი (HHI), რომელიც შედგება ნომინალური კონცენტრაციისა და სექტორული კონცენტრაციის ბუფერებისგან;
- წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი — ბუფერი, რომელიც წესდება საზედამხედველო სტრეს-ტესტების საფუძველზე;
- საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერი, რომელიც დაწესებულია ლოკალური (GAAP) ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებიდან ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე (IFRS) გადასვლის გამო. CRA ბუფერის შექმნის მიზანია აქტივებზე შექმნილი არასაკმარისი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგებით გამოწვეული საკრედიტო რისკის შემცირება და კაპიტალის ადეკვატური ბუფერის განსაზღვრა. CRA ბუფერი სრულად იფარება CET1 კაპიტალით.
- წმინდა GRAPE ბუფერი — ბუფერი, რომელსაც ადგენს საქართველოს ეროვნული ბანკი რისკების შეფასების საერთო პროგრამის (GRAPE) ფარგლებში არსებული რისკებისა და ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის შედეგების განხილვის შემდეგ. წმინდა GRAPE ბუფერის დანერგვის მიზანია ადეკვატური კაპიტალის ბუფერების განსაზღვრა იმ რისკებისთვის, რომლებიც იდენტიფიცირებულია GRAPE-ს ფარგლებში და არ არის დაფარული ან არასათანადოდ არის დაფარული Pillar 2 კაპიტალის ბუფერებით.

მოთხოვნილი კაპიტალის 56% უნდა დაკმაყოფილდეს ძირითადი პირველადი კაპიტალის (CET1) ელემენტებით, ხოლო 75% — პირველადი კაპიტალით გრანულარულ ბაზაზე. შესაბამისად, კონცენტრაციის რისკის ბუფერები და წმინდა GRAPE ბუფერები განისაზღვრება საზედამხედველო კაპიტალის 100%-ით.

Pillar 2-ის ნებისმიერი კაპიტალის ბუფერის შესრულება, წმინდა სტრეს-ტესტის ბუფერისა და საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერის გარდა, უნდა განხორციელდეს შემდეგნაირად:

ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	56%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	75%
სრული საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	100%

5.2. სს ბაზისბანკის საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები

ბაზისბანკის საზედამხედველო მოთხოვნები მოიცავს პილარ 1-ის ფარგლებში დადგენილ მინიმალურ საზედამხედველო მოთხოვნებს, რასაც ემატება კომბინირებული კაპიტალის ბუფერი, რომელიც ამჟამად ეროვნული ბანკის მიერ 2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.00%-ით არის განსაზღვრული. პილარ 2-ით განსაზღვრული კაპიტალის ბუფერები ინდივიდუალურია ყველა ბანკისთვის და დამოკიდებულია ბანკის რისკის პოზიციების კონცენტრაციაზე.

საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) კაპიტალის მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკები ვალდებული არიან შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან ფარდობის კოეფიციენტი (კაპიტალის კოეფიციენტი) მოთხოვნილ მინიმალურ ზღვარზე.

რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიცია წარმოადგენს საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკების პოზიციების შეწონილი ღირებულებების ჯამს.

საკრედიტო რისკის ანალიზი - ბანკი იყენებს სტანდარტიზებულ მიდგომას საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციის გამოსათვლელად. საკრედიტო რისკის პოზიცია შედგება სამი კომპონენტისგან: საბალანსო ელემენტები, არასაბალანსო ელემენტები და კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები.

საბალანსო ელემენტების რისკის პოზიცია მოიცავს პროცენტს, ჯარიმას, მისაღებ ანგარიშებს და მხარის მიმართ არსებულ სხვა მოთხოვნებს, რომლებიც შემცირებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალითა და კაპიტალის კორექტირებით და დამატებულია ძირითად თანხაზე.

საკრედიტო რისკის პოზიციის გაანგარიშებისას, სს "ბაზისბანკი" იყენებს შემდეგ დასაშვებ მეთოდებს:

- საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები იწონება 35%-იანი რისკის წონით;
- საკრედიტო რისკის მიტიგაცია (შემცირება);
- გარე საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ დადგენილი რეიტინგების გამოყენება.

საკრედიტო რისკის მიტიგაციის გამოყენება – ბანკმა განაცხადა, რომ შეამცირებს რისკის პოზიციას სესხის დაფინანსებული უზრუნველყოფის შემთხვევაში, ანუ შეამცირებს მას უზრუნველყოფის/გარანტიის ღირებულებისა და საკრედიტო შეფასების წონის გათვალისწინებით. დებიტორის დეფოლტის შემთხვევაში, ბანკს უფლება აქვს დროულად გაყიდოს და/ან დაისაკუთროს უზრუნველყოფაში არსებული აქტივები. კაპიტალის ადეკვატურობის გაანგარიშების მიზნებისთვის, საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ბანკი იყენებს დაფინანსებულ და დაუფინანსებელ საკრედიტო დაცვას. საკრედიტო რისკის შესამცირებლად გამოიყენება შემდეგი სახის უზრუნველყოფა:

- დაფინანსებული საკრედიტო დაცვა - შესაბამისად, რისკის პოზიცია განიხილება როგორც დაფინანსებული უზრუნველყოფა, როდესაც ის უზრუნველყოფილია დეპოზიტით. დეპოზიტი შეიძლება ეკუთვნოდეს როგორც მსესხებლის კლიენტს, ასევე მესამე პირს. უზრუნველყოფად აღებული დეპოზიტი (ან მისი ნაწილი, რომელიც გამოიყენება უზრუნველყოფად) თავისუფალი უნდა იყოს სხვა ვალდებულებებისგან.
- დაუფინანსებული საკრედიტო დაცვა - მესამე მხარის გარანტიები ცენტრალური მთავრობისგან.

შენიშვნა: იხილეთ დანართი PE1-BBS-QQ-20251231, ცხრილი 12_CRM.

საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოების შეფასება - საქართველოს ეროვნული ბანკის რეკომენდაციით, შემდეგი სააგენტოების - Moody's, Fitch, Standard&Poors შეფასებები შეიძლება ჩაითვალოს გარე საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოების საკრედიტო შეფასებებად. საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოების შეფასებები გამოიყენება რისკის წონის შესაფასებლად და შესაბამისად, სხვა ბანკების შესაფასებლად. აღნიშნული სააგენტოების შეფასებები შესაბამეა ექვს-საფეხურიან შკალას, რომელიც შეჯამებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

	Fitch	Moody's	S&P
1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-
2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-
3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-
4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-
5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-
6	CCC+ და დაბალი	Caa1 და დაბალი	CCC+ და დაბალი

მოკლევადიანი შეფასებები გაკეთდება შემდეგი ცხრილის შესაბამისად:

	Fitch	Moody's	S&P
1	F1+, F1	P-1	A-1+, A-1
2	F2	P-2	A-2
3	F3	P-3	A-3
4	F3-ზე დაბალი	NP	B-1, B-2, B-3, C

არასაბალანსო ელემენტების რისკის პოზიციის ღირებულება არის მათი ნომინალური ღირებულება, შემცირებული სპეციალური რეზერვებით და გამრავლებული საკრედიტო კონვერსიის კოეფიციენტზე.

შენიშვნა: გთხოვთ, იხილოთ დანართი PE1-BBS-QQ-20251231, ცხრილი 8_LI2

კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები - კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკი არის ტრანზაქციის დასრულებამდე კონტრაგენტის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) რისკი. ამ მიზნებისთვის გაითვალისწინება მხოლოდ კონტრაგენტთან დაკავშირებული ის რისკები, რომლებიც შედის საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსის წარმოებულ ინსტრუმენტებში (ფიუჩერსები, ფორვარდები, სვოპები, ოფციონები და მსგავსი ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე სხვა არასაბალანსო ვალდებულებები). თუ საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსის წარმოებულ ინსტრუმენტებზე ხელშეკრულებების ვადები არ აღემატება 14 კალენდარულ დღეს, იგი არ მიიღება მხედველობაში რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის.

შენიშვნა: გთხოვთ, იხილოთ დანართი PE1-BBS-QQ-20251231, ცხრილი 15_CCR

საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები – პილარ 1-ის ფარგლებში, საბაზრო რისკის ნაწილად განიხილება მხოლოდ სავალუტო რისკი. საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიცია უდრის მთლიან ღია სავალუტო პოზიციას, რომელიც განისაზღვრება *კომერციული ბანკებისათვის მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის დადგენის, გაანგარიშებისა და დაცვის წესის დებულების* მიხედვით.

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ღია და არაჯეროვნად ჰეჯირებულ პოზიციებში გარკვეული ვალუტების მოულოდნელი მერყეობის გამო (რაც იწვევს ბაზრის მონაწილეთა შესაძლო ზარალს შიდა ან საანგარიშსწორებო ვალუტასთან დაკავშირებით).

სავალუტო პოზიციები იმართება ბანკის მენეჯმენტის სავალუტო პოლიტიკის შესაბამისად. სავალუტო მართვის პოლიტიკა მოიცავს ყოველდღიური პოზიციების ლიმიტებს და მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციების ლიმიტს, რომელიც შეადგენს საზედამხედველო კაპიტალის 5%-ს, რაც საკმაოდ მკაცრია სებ-ის მიერ დაშვებულ ლიმიტებთან შედარებით (20%-იანი ლიმიტი ღია წმინდა პოზიციისთვის).

საოპერაციო რისკის ანალიზი – პილარ 1-ის ფარგლებში, საოპერაციო რისკის კაპიტალის მოთხოვნის შეფასება გამოითვლება საბაზისო ინდიკატორის მიდგომის (BIA) გამოყენებით. საბაზისო ინდიკატორის მიდგომის შესაბამისად, საოპერაციო რისკის კაპიტალის მოთხოვნა უნდა შეადგენდეს სებ-ის მიერ განსაზღვრული შესაბამისი ინდიკატორის 15%-ს. ზემოაღნიშნული ინდიკატორი განისაზღვრება, როგორც ბოლო სამი წლის განმავლობაში წმინდა საპროცენტო და წმინდა არასაპროცენტო შემოსავლების საშუალო ჯამი.

შენიშვნა: გთხოვთ, იხილოთ დანართი PE1-BBS-QQ-20251231, ცხრილი 23-OR2

საოპერაციო რისკების შეფასებისა და მართვის პროცესში ბანკი ასევე იყენებს სხვა თვისებრივ და რაოდენობრივ კრიტერიუმებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ საოპერაციო რისკების უფრო ყოვლისმომცველ და ეფექტურ მართვას. საოპერაციო რისკის საქმიანობა რეგულირდება საოპერაციო რისკების მართვის მეთოდოლოგიის დებულებით.

გამოიყენება შემდეგი ინსტრუმენტები:

- **დანაკარგებისა და ზარალის მონაცემების დაგროვება:** დაფიქსირებული ზარალის მოპოვება ბიზნეს-ერთეულების მონაწილეობით (დეცენტრალიზებული მონაცემების შეგროვება);

- **თვითშეფასება:** შესაძლო ზარალის შეფასება ბიზნეს-ერთეულების მონაწილეობით (წარმოშობილი ზარალის სიხშირისა და სიმძიმის შეფასება);
- **რისკის შესამცირებლად შესაბამისი ზომების განსაზღვრა:** განცდილი ზარალისა და თვითშეფასების შედეგად მიღებული ანალიზის საფუძველზე.

სს "ბაზისბანკში" საოპერაციო რისკი იმართება სამ დონეზე (ბიზნეს-ერთეულის/დეპარტამენტის დონე, საოპერაციო რისკების მართვის დონე, აუდიტის დონე), რაც უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკების მუდმივ კონტროლს.

საოპერაციო რისკების დეპარტამენტი ყოველწლიურად აფასებს BIA-ს გამოყენებით განსაზღვრულ მოთხოვნილ კაპიტალს, ისევე როგორც შიდა შეფასების შედეგად მიღებული ზარალის დაფარვის საპროგნოზო დონეს. თუ საოპერაციო რისკების მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ BIA-მ საკმარისად არ დაფარა პოტენციური ზარალი, საოპერაციო რისკების მენეჯმენტის მოთხოვნის საფუძველზე ხდება დამატებითი კაპიტალის გამოყოფა.

შენიშვნა: საოპერაციო ზარალი მოცემულია დანართში PE1-BBS-QQ-20251231, ცხრილი 22_OR1

ბაზისბანკის პირველადი და საზედამხედველო კაპიტალის პოზიციები

ათასი ლარი

კაპიტალის ადეკვატურობა	2025	2024
ჩვეულებრივი აქციები, რომლებიც აკმაყოფილებს ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	18,252	18,212
ჩვეულებრივი აქციების საემისიო კაპიტალი (სააქციო პრემია), რომელიც აკმაყოფილებს ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	131,442	130,406
დაგროვილი სხვა სრული შემოსავალი	14,436	15,807
სხვა რეზერვები	-	-
გაუნაწილებელი მოგება	522,889	440,379
ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	687,019	604,804
ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	(35,178)	(33,358)
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	651,841	571,446
მეორადი კაპიტალი	169,339	139,944
საზედამხედველო კაპიტალი	821,180	711,390
მთლიანი რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიცია	4,040,382	3,677,244
პირველადი კაპიტალი	16.13%	15.54%
საზედამხედველო კაპიტალი	20.32%	19.35%
პირველადი კაპიტალის მთლიანი მოთხოვნა	15.47%	14.50%
საზედამხედველო კაპიტალის მთლიანი მოთხოვნა	18.74%	17.67%

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეორად კაპიტალში (Tier 2) ასახულია ნებადართული სუბორდინირებული საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები (1) 21,561 ათასი ლარის ღირებულებით (2024 წ.: 28,068 ათასი ლარი). ფიზიკური პირებისგან მოზიდული სუბორდინირებული ვალეები (2) შეადგენს 64,682 ათას ლარს (2024 წ.: 22,735 ათასი ლარი), ხოლო სხვა იურიდიული პირებისგან მოზიდული დაფინანსება შეადგენს 83,096 ათას ლარს (2024 წ.: 89,141 ათასი ლარი).

2025 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით, პირველადი კაპიტალის (Tier 1) საზედამხებველო კომპონენტები კორექტირდება შემდეგი ელემენტებით:

- აქტივების გადაფასების რეზერვებით
- არამატერიალური აქტივებით
- არაფინანსურ შვილობილ კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციებით

ბანკს ინვესტიცია აქვს განხორციელებული სამ კომპანიაში, რომელთა აღრიცხვაც ხდება სრული კონსოლიდაციის მეთოდით:

- სადაზღვევო კომპანია "BB დაზღვევა" (BB Insurance). კაპიტალში განხორციელებული ეს მნიშვნელოვანი ინვესტიცია ექვემდებარება შეზღუდულ აღიარებას. ინვესტიციის ღირებულება არ აღემატება მნიშვნელოვანი ინვესტიციის 10%-იან ზღვარს, შესაბამისად, ამ ელემენტით კაპიტალის შემცირება არ ხდება.
- აქტივების მმართველი კომპანია "ბაზის ასეტ მენეჯმენტ ჰოლდინგი" (Basis Asset Management Holding) კაპიტალში აღრიცხულია, როგორც ძირითადი პირველადი კაპიტალის (CET1) მაკორექტირებელი კომპონენტი.
- "BB ლიზინგი" (BB Leasing). კაპიტალში განხორციელებული ეს ინვესტიცია ექვემდებარება შეზღუდულ აღიარებას. ინვესტიციის ღირებულება არ აღემატება მნიშვნელოვანი ინვესტიციის 10%-იან ზღვარს, შესაბამისად, ამ ელემენტით კაპიტალის შემცირება არ ხდება.

შენიშვნა: 2025 წლის მდგომარეობით, საზედამხებველო მიზნებისთვის, ბანკის შვილობილი კომპანიები არ დაკონსოლიდირდება ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში, არამედ რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებში აიწონება 250%-იანი რისკის წონით. საწარმოთა კონსოლიდაციის შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართი PE1-BBS-QQ-20251231 / ცხრილი 5_RWA.

ათასი ლარი

რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები	2025	2024
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	3,671,542	3,354,747
საბალანსო მუხლები	3,356,785	3,027,927
მათ შორის: გამოქვითვის ზღვარს ქვემოთ არსებული თანხები (რომლებიც ექვემდებარება 250%-იან რისკის წონას)	24,000	24,000
გარეგანსური მუხლები	314,475	326,745
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	282	74
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	12,561	18,757
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	356,279	303,740
მთლიანი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	4,040,382	3,677,244

5.3. ბაზელ 3-ის დამატებითი მოთხოვნები

ლევერიჯის კოეფიციენტი - ლევერიჯის კოეფიციენტის გამოსათვლელად, პირველადი კაპიტალი იყოფა მთლიან რისკის პოზიციაზე და გამოსახება პროცენტულად. მთლიანი რისკის პოზიცია წარმოადგენს საბალანსო რისკის პოზიციის, წარმოებული ინსტრუმენტების (დერივატივების), ფასიანი ქაღალდებით დაფინანსებული ტრანზაქციებისა და არასაბალანსო ელემენტების ჯამს.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის №214/04 ბრძანების საფუძველზე, ბანკის ლევერიჯი მუდმივად უნდა აღემატებოდეს 5%-ს.

	2025	2024
ლევერიჯის კოეფიციენტი	12.41%	13.06%

შენიშვნა: იხ. დანართი PE1-BBS-QQ-20251231 table 15.1_LR

ლიკვიდობის რისკი - ბაზელ 3-ის ჩარჩოზე დაყრდნობით, სებ-მა შემოიღო ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR), რომელიც ადგენს ლიკვიდობის მინიმალურ სტანდარტს და ის სავალდებულოა ყველა ქართული კომერციული ბანკისთვის. კოეფიციენტის მიზანია, კომერციულმა ბანკებმა იყოლიონ საკმარისი ლიკვიდური აქტივები ფინანსური სტრესის სიტუაციებში მთლიანი წმინდა გადინების დასაფარად. ამ მიზნით, ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს ლიკვიდობის ადეკვატური დონე, რათა შეძლოს გაუმკლავდეს ლიკვიდური სახსრების შემოდინებასა და გადინებას შორის მოსალოდნელ სხვაობას 30-დღიანი სტრესული გარემოს პირობებში.

LCR კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნები, რაც გულისხმობს 100%-ს უცხოურ ვალუტაში და 75%-ს ეროვნულ ვალუტაში, უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების შენარჩუნებას სტრესულ გარემოში სტაბილურობის გარანტირებისთვის.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია LCR (ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი):

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	2025	2024
LCR (%). GEL	337.4%	105.6%
LCR (%). FX	160.6%	198.3%
LCR (%). კომბინირებული	223.6%	142.2%

შენიშვნა: იხ. დანართი PE1-BBS-QQ-20251231 table 14_LCR

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) - კოეფიციენტი ზღუდავს მოკლევადიან დაფინანსებაზე დამოკიდებულებას და ასტაბილურებს დაფინანსების რისკს. NSFR განისაზღვრება, როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების ფარდობა სტაბილური დაფინანსების საჭიროებასთან. სავალდებულო მოთხოვნაა მინიმუმ 100%.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია NSFR 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	2025	2024
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი %	134.14%	124.2%

ბანკის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPI) წარმოდგენილია დანართში PE1-BBS-QQ-20251231 ცხრილი 1.

6. გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხების მიმოხილვა

მდგრადობის სტრატეგიის, ESG რისკების მართვისა და ამ ანგარიშში მოცემული მდგრადობის სხვა საკითხების შესახებ არსებული თვისებრივი მონაცემების გარდა, ბაზისბანკი ასევე აქვეყნებს ESG გამჟღავნების წლიურ ფორმას. 2025 წლის ანგარიშგება მომზადდა განახლებული ფორმის გამოყენებით, გამჭვირვალობის გაზრდისა და მდგრადობის განვითარებად პრაქტიკებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით. გამჟღავნების ფორმა გვაწვდის ინფორმაციას მმართველობის, სტრატეგიისა და ESG-სთან დაკავშირებული რისკების მართვის შესახებ და მოიცავს ეფექტურობის ძირითად მაჩვენებლებს (KPIs) ESG-ის სამივე კომპონენტის მიხედვით. ეს KPI-ები მოიცავს მწვანე და სოციალურ ტაქსონომიასთან თავსებად სესხებს, ემისიების გამჟღავნებას, ენერგიის მოხმარებას, წყლისა და ნარჩენების მართვას, ადამიანური რესურსების მაჩვენებლებს, შრომით უფლებებსა და დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობას, რაც აჩვენებს, თუ როგორ ზომავს, მართავს და აკონტროლებს ბანკი თავის მდგრადობის მაჩვენებლებს და იძლევა მიზნების შესრულების პროგრესისთვის თვალყურის დევნების საშუალებას. გარდა ამისა, გამჟღავნება გვაწვდის რაოდენობრივ ინფორმაციას სექტორებისა და გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით ბანკის რისკის პოზიციების შესახებ, დაკავშირებული დაფინანსებული ემისიების, საკრედიტო ხარისხისა და ვადიანობის შკალის ჩათვლით, რაც დაინტერესებულ მხარეებს სთავაზობს ბაზისბანკის ESG ეფექტურობის, მდგრადობის ინიციატივებისა და რისკის პროფილის ყოვლისმომცველ და გამჭვირვალე ხედვას.

7. მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (MSME) კლიენტების გენდერული ქრილი

2025 წელს ბანკმა განაგრძო MSME-ებისთვის ფინანსებზე ინკლუზიური ხელმისაწვდომობის მხარდაჭერა, სადაც ქალები წარმოადგენენ მცირე და საშუალო ბიზნესის (SME) მომხმარებელთა საერთო ბაზის დაახლოებით მეოთხედს (4,725 მომხმარებელი 18,607-დან). ქალების მიერ მართული მცირე და საშუალო საწარმოები აქტიურად მონაწილეობდნენ დაკრედიტების პროცესში – წარდგენილი და დამტკიცებული იქნა 231 სასესხო განაცხადი, რაც კრედიტზე ეფექტურ წვდომას მოწმობს. ქალების მიერ მართული ბიზნესებისთვის დამტკიცებული სესხების საერთო მოცულობამ 215.8 მილიონი ლარი შეადგინა, ხოლო მიმდინარე სესხების ნაშთმა 533.1 მილიონ ლარს მიაღწია, რაც ასახავს მათ მნიშვნელოვან წვლილს მთლიან MSME პორტფელში. ქალების მიერ მართულმა მცირე და საშუალო საწარმოებმა ასევე შეინარჩუნეს მყარი სადეპოზიტო ბაზა 418.9 მილიონი ლარის ოდენობით, რაც ხაზს უსვამს მათ აქტიურ ფინანსურ ჩართულობას ბანკთან. ქალების მიერ მართულ მცირე და საშუალო საწარმოებს დაერიცხათ უფრო დაბალი საშუალო საპროცენტო განაკვეთი (10.92%), სხვა საწარმოებთან შედარებით (11.49%), რაც კონკურენტუნარიან და ხელშემწყობ სასესხო პირობებზე მიუთითებს. მთლიანობაში, მონაცემები ადასტურებს ბანკის მუდმივ მზაობას, მხარი დაუჭიროს ქალ მეწარმეებს და ხელი შეუწყოს ბიზნესის ინკლუზიურ ზრდას.

8. ანაზღაურების პოლიტიკა

მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, 2022 წელს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკა, რათა განესაზღვრა ტოპ მენეჯმენტის, სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების, საკონტროლო ფუნქციების მქონე პირებისა და სხვა თანამშრომლების ანაზღაურების მარეგულირებელი ძირითადი პრინციპები.

ანაზღაურების პოლიტიკა ეფუძნება ისეთ პრინციპებს, როგორიცაა სამართლიანობა, თანაბარი ღირებულების შრომისთვის თანაბარი ანაზღაურება პოზიციის ფუნქციური დატვირთვის გათვალისწინებით, პირის კომპეტენცია და გამოცდილება, დისკრიმინაციული ნიშნით დიფერენციაციის დაუშვებლობა, თანამშრომელთა მოტივაცია და შენარჩუნება, ანაზღაურებადი შვებულება და დასვენების დრო, სოციალური დაცვის გარანტიები, აგრეთვე ჯანსაღი კორპორაციული მართვისა და რისკების მართვის ქცევის ხელშეწყობა.

ანაზღაურება მოიცავს ფიქსირებულ კომპონენტს და შეიძლება ასევე მოიცავდეს ცვლად კომპონენტს. ცვლადი ანაზღაურება არ გაიცემა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებზე.

ფიქსირებული ანაზღაურება მოიცავს:

ა) ფიქსირებულ ხელფასს;

ბ) ე.წ. მე-13 ხელფასს, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული არ წარმოადგენს დისკრეციულ გადასახადს, მისი მოცულობა ფიქსირებულია, ბანკს არ აქვს მისი გადახდის შეჩერების უფლება და მისი გადახდა არ არის დამოკიდებული ბანკის ფინანსურ მაჩვენებლებზე ან პირის მიერ შესრულებული სამუშაოს შედეგებზე;

გ) რაც შეეხება სხვა ირიბ, ფიქსირებული ტიპის კომპენსაციებსა და სარგებელს, თუ აღნიშნული არ წარმოადგენს დისკრეციულ გადასახადს და მისი მოცულობა ფიქსირებულია, მიეცემათ ყველა თანამშრომელს მსგავს სიტუაციაში და არ არის დისკრიმინაციული, ბანკს არ აქვს მისი გადახდის შეჩერების უფლება და მისი გადახდა არ არის დამოკიდებული ბანკის ფინანსურ მაჩვენებლებზე ან პირის მიერ შესრულებული სამუშაოს შედეგებზე. ირიბი კომპენსაცია შეიძლება მოიცავდეს სხვა არსებითად ფიქსირებულ ანაზღაურების მსგავს გადასახადებს, მათ შორის (მაგრამ არა მხოლოდ): დამსაქმებლის მიერ ინდივიდუალურ საპენსიო ანგარიშზე შენატანის დაფინანსებას ფიქსირებული ანაზღაურების საფუძველზე, სხვადასხვა სახის დაზღვევას, ავტომობილით მომსახურებას, საავადმყოფო ფურცლის (ბიულეტენის) ანაზღაურებას, დეკრეტულ შვებულებას, მივლინებას, ტელეფონისა და საწვავის ხარჯებს და სხვა მსგავს ფორმებს.

ფიქსირებული ანაზღაურება განისაზღვრება პირის პროფესიული გამოცდილებითა და ორგანიზაციული პასუხისმგებლობით, რაც, თავის მხრივ, შესაბამისობაში უნდა იყოს მის მიერ დაკავებულ პოზიციასთან. ფიქსირებული ანაზღაურების ფულად ეკვივალენტში გამოხატული თანხა წინასწარ არის განსაზღვრული და უცვლელია და იგი არ არის დამოკიდებული შესრულების მაჩვენებლებზე. ფიქსირებული ანაზღაურება უნდა შეადგენდეს მთლიანი ანაზღაურების ძირითად ნაწილს და ისე უნდა იყოს დაბალანსებული ცვლად ანაზღაურებასთან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომ ბანკს მიეცეს შესაძლებლობა არ გასცეს / დააკორექტიროს ცვლადი ანაზღაურება. ფიქსირებული ანაზღაურების ფულად ეკვივალენტში გამოხატული თანხა წინასწარ უნდა იყოს განსაზღვრული და უცვლელი.

ცვლადი ანაზღაურება მოიცავს:

ა) ბონუსს;

ბ) დამსაქმებლის მიერ ინდივიდუალურ საპენსიო ანგარიშზე შენატანის დაფინანსებას ცვლადი ანაზღაურების საფუძველზე;

გ) ბანკის მიერ გაცემულ ნებისმიერ ანაზღაურებას, რომელიც არ აკმაყოფილებს ფიქსირებული ანაზღაურების კრიტერიუმებს, ან კრიტერიუმები ორაზროვანია, რაც ართულებს მის კლასიფიცირებას ფიქსირებულ ანაზღაურებად.

მატერიალური რისკის ამღები პირების (გარდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა) წლიური ცვლადი ანაზღაურების არანაკლებ 40%-ის გადახდა, ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც წლიური ცვლადი ანაზღაურება

აღმატება წლიური ფიქსირებული ანაზღაურების 100%-ს და/ან 500,000 ლარს ან მის ეკვივალენტს - არანაკლებ 60%-ის გადახდა, უნდა გადავადდეს 3 წლით (გადავადების პრინციპი).

ცვლადი ანაზღაურების კორექტირება

ნებისმიერი მატერიალური რისკის ამღები პირის (მათ შორის, დირექტორატის) ცვლადი ანაზღაურება შეიძლება დაექვემდებაროს კორექტირებას, სეზონის შესაბამისი რეგულაციებისა და შიდა ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისად, შემდეგი წინაპირობების არსებობის შემთხვევაში:

თვისებრივი და რაოდენობრივი მახასიათებლები

ა. ეკონომიკური კაპიტალი, ეკონომიკური მოგება, უკუგება რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებზე;

ბ. კანონმდებლობასთან შესაბამისობის დარღვევები, რისკის ლიმიტის დარღვევები, შიდა კონტროლის ფუნქციების მიერ გამოვლენილი მახასიათებლები.

კორექტირება შეიძლება გავრცელდეს ცვლად ანაზღაურებაზე/მის ნაწილზე შემდეგი წინაპირობების არსებობის შემთხვევაში:

ა. ანაზღაურებისადმი დაქვემდებარებული პირის მიერ ისეთი ქმედების ჩადენა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა ბანკს;

ბ. ანაზღაურებისადმი დაქვემდებარებული პირი ვეღარ აკმაყოფილებს კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ შესაბამისი რეგულაციით დადგენილ სტანდარტებს;

გ. ანაზღაურებისადმი დაქვემდებარებული პირის უკანონო ქმედება ან არსებითი გადაცდომა, მათ შორის ეთიკის კოდექსის ან სხვა შიდა წესების არსებითი დარღვევა;

დ. ბანკის/სტრუქტურული ერთეულის ფინანსური მაჩვენებლების გაუარესება (მაგალითად, კონკრეტული ბიზნეს მაჩვენებლები);

ე. მნიშვნელოვანი შეცდომები/პრობლემები რისკების მართვის კუთხით ბანკში ან იმ სტრუქტურულ ერთეულში, სადაც აღნიშნული პირი მუშაობს;

ვ. ბანკის/სტრუქტურული ერთეულის ეკონომიკური/საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების მნიშვნელოვანი ზრდა;

ზ. ანაზღაურებისადმი დაქვემდებარებული პირის ქმედება, რომელმაც გარკვეული გავლენა იქონია ბანკზე საკანონმდებლო/საზედამხედველო სანქციის დაკისრებაზე.

საანგარიშო წლის განმავლობაში არ ყოფილან თანამშრომლები, რომელთა ანაზღაურებამ 1 მილიონ ლარს გადააჭარბა.

მენეჯმენტის ანაზღაურება

ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას სს ბაზისბანკის ტოპ მენეჯმენტის ანაზღაურების პოლიტიკისა და კომპენსაციის სისტემის შესახებ. ბანკის ტოპ მენეჯმენტს წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორატი.

სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს დირექტორატის დასაქმებისა და ანაზღაურების პირობებს, ხოლო აქციონერთა საერთო კრება განსაზღვრავს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა კომპენსაციის საკითხებს.

2025 წელს მენეჯმენტის მიერ გამოთვალებული ანაზღაურების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია დანართის PE1-BBS-QQ-20251231 ცხრილში 24_Rem1 / 27_REM 4.

დირექტორატის წევრების ანაზღაურების სისტემა მოიცავს როგორც ფიქსირებულ, ისე ცვლად ნაწილებს.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა ანაზღაურება მოიცავს მხოლოდ ფიქსირებულ ანაზღაურებას.

დირექტორატის წევრების ფიქსირებული ინდივიდუალური ხელფასები განიხილება დირექტორსა და სამეთვალყურეო საბჭოს შორის კონსულტაციის გზით.

ბონუსად განსაზღვრული ცვლადი თანხა ეფუძნება ბანკსა და დირექტორატის წევრებს შორის დადებულ შეთანხმებას, ცვლადი ანაზღაურების გამომუშავების პერიოდის დასრულების შემდეგ. ბონუსი გამოითვლება:

- ანაზღაურების სუბიექტის მიერ ცვლადი ანაზღაურების გამომუშავების პერიოდში შესრულებული სამუშაოს შესაბამისად, წინასწარ განსაზღვრული ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლების (KPIs) მიღწევის ფარგლებში, შესაბამისი წონების გათვალისწინებით.
- შესრულებასა და რისკზე დაფუძნებული კორექტირებების გათვალისწინებით.

ცვლადი ანაზღაურების გაანგარიშება. ცვლადი გადასახადი გაიცემა ბონუსების სახით. ბონუსი არის დამატებითი ანაზღაურება, რომელიც გადაეხდება დირექტორს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებისთვის.

მთლიანი ბონუსის განსაზღვრა ეფუძნება საანგარიშო წლის აუდირებულ ფინანსურ შედეგებს, რომელსაც ადასტურებს გარე აუდიტორი (მსოფლიოს ოთხი უმსხვილესი საერთაშორისო აუდიტორული კომპანიიდან ერთ-ერთი).

საკომპენსაციო თანხის სულ მცირე 20% (ოცი პროცენტი) უნდა იქნას გამოყენებული ბანკის აქციების შესაძენად წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. გადასაცემი აქციების საერთო რაოდენობა დამოკიდებულია აქციის ღირებულებაზე; შედეგები ფასდება ფასს (IFRS) სტანდარტის შესაბამისად მომზადებული წინა საანგარიშო წლის აუდირებული ფინანსური კონსოლიდირებული ანგარიშგების საფუძველზე.

ტოპ მენეჯმენტის საბონუსე სქემასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი აღიარებულია საანგარიშო პერიოდში. გთხოვთ, იხილოთ ცხრილი 24_Rem1 / 27_REM 4, დანართი PE1-BBS-QQ-20251231.

სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურება

მატერიალური რისკის ამღები პირები (MRT)

იმ პირთა იდენტიფიცირებისთვის, რომლებსაც აქვთ მატერიალური გავლენა ბანკის რისკის პროფილზე, ბანკმა შეიმუშავა რაოდენობრივი და თვისებრივი კრიტერიუმები სეზ-ის შესაბამისი რეგულაციებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად. შედეგად, მატერიალური რისკის ამღები პირებად (MRT) განისაზღვრნენ შემდეგი პირები:

- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
- დირექტორატის წევრები
- თანამშრომლები, რომელთა პროფესიული საქმიანობა მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე. იდენტიფიცირებული იყო 12 თანამშრომელი (ზემოაღნიშნული ტოპ მენეჯმენტის წევრების გამოკლებით), როგორც MRT.

MRT თანამშრომლების ანაზღაურება ექვემდებარება სეზ-ის კორპორაციული მართვის კოდექსს, ასევე შიდა ანაზღაურების პოლიტიკას. MRT-ების ცვლადი ანაზღაურება ექვემდებარება ზემოთ აღწერილ გადავადების პრინციპს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წლიური ცვლადი ანაზღაურება არ არის მატერიალური, რაც იმას ნიშნავს, რომ წლიური ცვლადი ანაზღაურება არ აღემატება წლიური ფიქსირებული ანაზღაურების 20%-ს.

საკონტროლო ფუნქციების ანაზღაურება

საკონტროლო ფუნქციები არის ის ფუნქციები, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან პროცესების ეფექტიანობისა და ეფექტურობის შემოწმებაზე, ობიექტურ შეფასებაზე და შესაბამისი მიმართულებებით ანგარიშგებაზე. ეს ფუნქციები მოიცავს რისკების მართვას, შესაბამისობასა და შიდა აუდიტის ფუნქციას.

საკონტროლო ფუნქციების მექანე პერსონალის, კერძოდ, შიდა აუდიტის, რისკების მართვისა და შესაბამისობის განყოფილებების თანამშრომელთა ანაზღაურება არ უქმნის საფრთხეს მათ დამოუკიდებლობას. საკონტროლო ფუნქციების თანამშრომელთა ანაზღაურება არ არის დამოკიდებული იმ ბიზნეს მიმართულებების (ბიზნეს ხაზის) ფინანსურ შედეგებზე, რომლებსაც ეს ფუნქციები ამოწმებენ ან აკონტროლებენ.

გარე კონსულტანტები

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბანკს არ ჩაურთავს გარე კონსულტანტები ანაზღაურების პოლიტიკის ან ანაზღაურების პრაქტიკის შემუშავებასთან, დანერგვასთან ან გადახედვასთან დაკავშირებით.

ანაზღაურების კომიტეტი და პოლიტიკის გადახედვა

ბანკს არ აქვს ცალკე ანაზღაურების კომიტეტი. ანაზღაურების საკითხებზე ზედამხედველობას უშუალოდ სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბანკმა ანაზღაურების პოლიტიკაში შეიტანა დაზუსტებები მატერიალური რისკის ამღები პირებისთვის ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლების (KPIs) დადგენისა და მართვის შესახებ.

განახლებული დებულებების შესაბამისად, კონკრეტული ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs), მათი კოეფიციენტები და ბონუსის გადახდის პარამეტრები შეიძლება განისაზღვროს ღირებულების მიერ, ანაზღაურების პოლიტიკაში გაწერილი პრინციპების დაცვით. სამეთვალყურეო საბჭო შეიმუშავებს და ამტკიცებს KPI-ებს მატერიალური რისკის ამდები პირებისთვის, რითაც უზრუნველყოფს თანმიმდევრულ ჩარჩოს, რომელიც ეფუძნება როგორც კორპორაციული, ისე ინდივიდუალური შესრულების კომპონენტებს.

KPI-ები დგინდება ერთწლიანი საოპერაციო პერიოდისთვის და ფასდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ აუდირებული ფინანსური და არაფინანსური შედეგების საფუძველზე. ეს ცვლილებები აძლიერებს შესაბამისობას ანაზღაურებასა და შესრულებულ სამუშაოს შორის, აუმჯობესებს მართვას და უზრუნველყოფს თანმიმდევრულობასა და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობას.

ცვლილებები რისკის კორექტირების ჩარჩოში

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების ჩარჩოში გამოყენებული რისკის კორექტირების ზომებში არსებითი ცვლილებები არ მომხდარა. ანაზღაურების რისკსა და შესრულებასთან შესაბამისობაში მოყვანის არსებული მექანიზმები უცვლელი დარჩა.

კორექტირება სუსტი მაჩვენებლების შემთხვევაში

ცვლადი ანაზღაურება დაკავშირებულია ბანკის ფინანსურ და არაფინანსურ მაჩვენებლებთან, ასევე ინდივიდუალურ შესრულებასა და რისკის ფაქტორებთან. ბანკის, შესაბამისი ბიზნეს ერთეულის ან ინდივიდუალური თანამშრომლის სუსტი ფინანსური მაჩვენებლების შემთხვევაში, ანაზღაურების პოლიტიკისა და მოქმედი რეგულაციების შესაბამისად, ცვლადი ანაზღაურება შეიძლება შემცირდეს, გადავადდეს ან საერთოდ არ გაიცეს.

ცვლადი ანაზღაურების უკან დაბრუნების (Clawback) და ცვლადი ანაზღაურების შემცირების (Malus) დებულებები

ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისად, მატერიალური რისკის ამდები პირების, მათ შორის ღირებულების წევრების, ცვლადი ანაზღაურება ექვემდებარება კორექტირების მექანიზმებს როგორც მის მიწიქვამდე, დარიცხვამდე, მიკუთვნებასა (vesting) და გადახდამდე, ისე მის შემდეგ, სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილების საფუძველზე. ეს მაკორექტირებელი მექანიზმები ვრცელდება ცვლადი ანაზღაურების როგორც ფულად, ისე აქციებზე დაფუძნებულ კომპონენტებზე.

ბანკს უფლება აქვს შეამციროს, გააუქმოს, გადავადდოს ან უკან დაიბრუნოს ცვლადი ანაზღაურება სრულად ან ნაწილობრივ, მათ შორის გადავადებული და უკვე უფლებამოსიერებული თანხები, როდესაც ეს გამართლებულია რისკისა და შესრულების ფაქტორებით. კორექტირება შეიძლება პირველ რიგში გავრცელდეს არაფულად კომპონენტზე, ხოლო შემდგომ - ფულად კომპონენტზე, საჭიროებისამებრ.

მსგავსი კორექტირებები შეიძლება გამოყენებულ იქნას ისეთ შემთხვევებში, რომელიც მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

- ბანკის ან შესაბამისი ბიზნეს ერთეულის ფინანსური მაჩვენებლების არსებითი გაუარესება;
- საკანონმდებლო, მარეგულირებელი ან შიდა პოლიტიკის მოთხოვნების არსებითი დარღვევა;
- გადაცდომა ან ეთიკის კოდექსისა თუ შიდა რეგულაციების დარღვევა;
- შესაფერისობისა და თავსებადობის მოთხოვნების შეუსრულებლობა;
- მნიშვნელოვანი ხარვეზები რისკების მართვის ან შიდა კონტროლის პროცესებში;
- ქმედებები, რომლებიც იწვევს ფინანსურ ზარალს, კაპიტალის მოთხოვნების ზრდას ან მარეგულირებელი სანქციების დაწესებას; ან
- რისკის სხვა თვისებრივი და რაოდენობრივი ინდიკატორები, მათ შორის ეკონომიკური კაპიტალი, რისკზე კორექტირებული შესრულების საზომები და შესაბამისობასთან დაკავშირებული მიგნებები.

ეს დებულებები უზრუნველყოფს ანაზღაურების შესაბამისობას რისკების გონივრულ მართვასთან, გრძელვადიან შედეგებთან და ბანკის მარეგულირებელ და მმართველობით ჩარჩოსთან.

აქციონერთა ანაზღაურების გამჟღავნება

ბანკისგან აქციონერის ან ბენეფიციური მესაკუთრის მიერ მიღებული შემოსავალი გამჟღავნებულია ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში. აქციონერები, რომლებსაც ბანკში უკავიათ მმართველობითი პოზიციები და/ან რომელთა წილი ბანკის განადგებულ სააქციო კაპიტალში 2%-ზე ნაკლებია, არ არიან წარმოდგენილი.

2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციონერთა ანაზღაურება შეადგენდა:

(ათასი ლარი)

აქციონერი/ბენეფიციური მესაკუთრი	დეპოზიტიდან მიღებული პროცენტი	სუბორდინირებული სესხიდან მიღებული პროცენტი
ბატონი მი ზაიქი	23	-
შპს Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co	85	1,435

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციონერთა ანაზღაურება იყო:

ათასი ლარი

აქციონერი/ბენეფიციარი მფლობელი	დეპოზიტიდან მიღებული პროცენტი	სუბორდინირებული სესხიდან მიღებული პროცენტი
ბატონი მი ზაიქი	296	-
შპს Xinjiang Hualing Industry & Trade (Group) Co	70	1,443

 1 St. Queen Ketevan Ave., Tbilisi, Georgia

 +995 322 922 922

 info@basisbank.ge